

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
534

Subotica, 28. lipnja 2013. Cijena 50 dinara

IMAMO HRVATSKU, IMAMO UNIJU!

NAGRAĐENI NAJBOLJI
UČENICI

NE - BUNJEVAČKOM HRVATU

PROSLAVLJEN DAN
DRŽAVNOSTI RH

INTERVJU
SINIŠA TATALOVIĆ

PUSIĆ U SLUŽBENOM
POSJETU BEOGRADU

Javno komunalno preduzeće „SuboticaGas“ - Subotica
Szabadkai Gázművek Kommunális Kőzvéallalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

POSTAVITE FOTO OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara PLUS Informativne novine u Svaštari

3842 Rezultata pronadjeno za Poljoprivredne mašine i pribor

Kombajn Zmaj 133
Kombajn Zmaj 133 posetio i dnevni komandant u
Svaštari (prijemni) 200 kg. a ne radi sa gnoj...

2 gume za prikolicu
Prodajem 2 gume za prikolicu 6.50 - 20 one gume starije
od 10 godina. Gume su dobre ali malo su starije na gnoj...

Kupujem Zmaj 212
Kupujem Zmaj 212, prijemni 1000 kila. Dnevni komandant od
stareg Zmaja i više od 1000 kila...

Kupujem berak Zmaj 211 noseti
Kupujem berak Zmaj 211, Zmaj 213. Prijemni 1000 kila i više
od 10 godina. Berak je od 1000 kila i više...

Zmaj jednoređni preradjan kao 214
Zmaj jednoređni, preradjan kao 214 E. Dnevni komandant od
1000 kila...

Prskalica Agro mehanika
Prodajem Agro mehanika, prodajem dve prikolice na gnoj.
Zmaj 6 kila, prijemni 400 kila...

John Deer kombajn za pšenicu
John Deer 730 kombajn za pšenicu 60 godišnj. Kombajn
je u dobrom stanju od 6 godina, 120 kila, a ne radi sa gnoj...

cardan
Cardan 12 x 2 y 4 metra...

Spetal za kukuruz
Cekovinski Spetal za "B" spetal na kuglicama.
prodajem. Stareg Zmaja sa tegovima 20 tegova i 10 tegova...

tanjirice 20i 24i prskalica 440 plug
Tanjirice 20i 24i prskalica 440 plug 800 7000 kila i više
od 10 godina. 440 plug na 4 metra i 10 metra...

Gume i felne 12.4x35 13.6x35
Gume i felne 12.4x35 13.6x35. Dnevni komandant od 1000 kila i više
od 10 godina. 12.4x35 felne...

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostore NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Wireless Face - prava stvar za Vas!

Brz. Pouzdan. Stabilan.

Izaberite TippNet Wireless!

Za samo 999 dinara,
dobijate **6 GB** mjesečno!

Paleta Wireless paketa za svačiji džep.

www.tippnet.rs

Posjetite nas: Karađorđev put 2, Subotica

Ili nas pozovite na: 024/555-765

NAJ PONUDA

Raspored hodočasničkog dana / Obnove vjere:

- Upis pokojnika (svaki hodočasnik može upisati jednoga pokojnika kojega će se spomenuti u misnom slavlju)
- 10.00 - ispovijed
- 10.30 - molitva krunice BDM
- 11.00 - procesija za pokojne
- 11.05 - misa za Duše u čistilištu
- 13.00 - kuhani ručak za sve hodočasnike
- 14.00 - 15.00h zajedništvo kršćana, agape
- 15.00 OBNOVA VJERE - 1. Svjedočanstvo
- 16.00 OBNOVA VJERE - 2. Praktičnost
- 17.00 OBNOVA VJERE - 3. Ustrajnost

SRIJEMSKA BISKUPIJA -
SVETIŠTE MARIJE POMOĆNICE
KRŠĆANA I DUŠA U ČISTILIŠTU -
MOROVIĆ, CRKVA IZ XII. st.

Kako imati čvrstu vjeru u Boga?!

SVAKOGA 2. DATUMA U

MJESECU

HODOČASNIČKI DAN

I OBNOVA VJERE

GODIŠNJICA PROGLAŠENJA

2. 9. 2013.

MISU PREDVODI:

Mons. Đuro Gašparović, srijemski biskup

ORGANIZIRA:

Srijemska biskupija

Župni ured Sv. Roka hodočasnika

Nikole Tesle 2; 22 245 Morović,

Vojvodina, SRBIJA

Mob: 00381/64427-6270

Tel/fax: 00381/22712-410

E-mail: rkured.srd@gmail.com

v.l. Nikica Bošnjaković,

upravitelj župe i Svetišta

**OBVEZNO PRIJAVITI DOLAZAK
VEĆE GRUPE ILI AUTOBUŠA!!!**

Oda radosti, gestovi mudrosti

Za našu matičnu državu Hrvatsku približava se jedan od onih povijesnih momenata koji svaka nacija bilježi zlatnim slovima u svojoj historiografiji. Slutite već, radi se o 1. srpnju, ove 2013., kada će se u Strasbourgu ispred zgrade Europskog parlamenta u 16,30 podići zastave Republike Hrvatske i Europske Unije i kada će se europskoj i hrvatskoj javnosti obratiti predsjednik EP-a *Martin Schulz* i predsjednik Hrvatskoga sabora *Josip Leko*, rodom iz naše Plavne. Svečanost obilježavanja pristupanja RH u EU nastaviti će se odmah potom u samom Europskom parlamentu, gdje će predsjednik EP-a predstaviti 12 hrvatskih zastupnika, postaviti hrvatski stijeg u dvorani i održati pozdravni govor. I tako će Hrvatska postati 28. punopravna članica zajednice europskih naroda. I taj će dan okončati u pjenušcu, osmijesima i čestitkama u prekrasnom Hôtel de Ville na svečanom prijemu za više stotina uzvanika koji priređuje domaćin Martin Schulz.

Dan prije toga, 30. lipnja, i Zagreb će slaviti uz 120 stranih državnika i sa 681 izvođačem u cijelom programu, a koncepcijski, u fokusu proslave bit će neboder na kojem će se emitirati projekcije 120 hrvatskih zaštićenih kulturnih dobara. Namjera je da se tradicija kontrapunktira sa suvremenosti, a neće biti voditelja, pa će vezivno tkivo biti citati iz hrvatske kulturne baštine.

To je slika veselog, svečanog lica Hrvatske danas, ali što je neveselo naličje europske zajednice danas? Sve veća socijalna polarizacija među stanovništvom na bogate i siromašne, nezaposlenost, izazovi novih socijalnih politika, politička radikalizacija koja prati svaku, pa i ovu ekonomsku krizu, starenje stanovništva, neophodne reforme mirovinskog sustava, itd. itd.

No, u jednome nema spora: Srbija je u još težem ekonomsko-socijalnom položaju, vrijednosno pometena, nekoherentne vanjske i unutarnje politike, siromašna i zbunjena – sve u svemu i dalje joj ostaje slijediti put svog zapadnog uspješnijeg susjeda i njegovati korektne i odgovorne odnose s Hrvatskom, regijom i Europom.

A mi, ovdašnji Hrvati? Nama preostaje nada, doduše s realnim osnovama, sudeći po izjavama Vesne Pusić, ministricе vanjskih poslova i europskih integracija od prije nekoliko dana izrečenih u Beogradu prilikom susreta s predstavnicima hrvatske zajednice, da nas matična država neće zaboraviti kao svoje sunarodnjake i da će nam otvoriti i svoja i vrata Europske Unije u svakoj situaciji kada postupamo politički razložno prema svijetu i ljudski odgovorno prema samima sebi. Dovoljno je samo pogledati koliko Mađarska, Rumunjska i Bugarska kao članice EU skrbe o svojim sunarodnjacima, pa i našim licima možemo podariti osmijeh tog povijesnog ponedjeljka, 1. srpnja ove 2013.

Z. S.

28. lipnja 2013.

SADRŽAJ

AKTUALNO

KOORDINACIJA MANJINSKIH VIJEĆA JE ZABRINUTA.....7

TEMA

Hrvatska potpredsjednica Pusić u službenom posjetu Beogradu:

NAPREDAK NA SVIM POLJIMA!.....10-11

INTERVJU

Dr. sc. Siniša Tatalović, profesor Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu

MANJINE SE NE MOGU UNIFICIRATI.....12-13

SUBOTICA

Skupština grada Subotice

ZASLUŽNI I ONI MANJE ZASLUŽNI.....18-19

DOPISNICI

Održan okrugli stol u organizaciji Novosadske novinarske škole

SAMOODRŽIVOST MANJINSKIH MEDIJA.....25

KULTURA

Održan petrovački koncert HGU »Festival bunjevački pisama«

DVA SATA GLAZBE ZA SJEĆANJE.....35

SPORT

IV. europsko nogometno prvenstvo hrvatske nacionalne manjine

UVODNI PORAZ POKVARIO PLASMAN U FINALE.....48 -49

Danas je Vidovdan, dan Svetog Vida. Ovaj je svetac, rođen na Siciliji, bio progonjeni kršćanin za vrijeme Dioklecijanova progonstva, u njegovu je čast 600. godine sagrađena crkva u Rimu. Sv. Vid je upravo u Rimu ozdravio careva opsjednutog sina, no ipak je osuđen na smrt i bačen u kotao vrelog ulja, odakle su ga spasili anđeli. U srednjem je vijeku sv. Vjenceslav, češki vojvoda, dobio relikviju, ruku sv. Vida, i prenio je u Prag, sagrađivši njemu u čast jednu od najljepših crkava katoličkoga svijeta.

Kult sv. Vida je u slavenskim zemljama zbog sličnosti imena nadomjestio staro božanstvo Sventovida. Crkve su građene na uzvisinama, odakle sv. Vid »sve vidi«, a postao je i zaštitnik očiju.

U slavenskoj mitologiji Svetovid je povezan s ratovima i proricanjem. Opisivan je kao četveroglavi bog koji sve vidi, te su mu prinošene životinjske žrtve.

Vidovdan je i religijski praznik Srpske i Bugarske pravoslavne crkve, te se slavi 28. lipnja. Kod Hrvata je najpoznatija katedrala svetog Vida u Rijeci, gradu čiji je zaštitnik, a zazivaju ga padavičari, histerici, opsjednuti...

Međutim, za srpski je narod ovo značajan datum zbog Kosovskog boja, ali i niza drugih značajnih povijesnih događanja. To su atentat na prijestolonasljednika *Franju Ferdinanda*, Versajski ugovor za okončanje Prvog svjetskog rata, proglašenje novog Ustava kralja *Aleksandra*, donošenje Rezolucije Informbiroa, poznatog govora *Slobodana Miloševića* na Gazimestanu kao uvoda u rat, te je ovaj na taj dan i izručen sudu za ratne zločine u Haagu.

Ovog se pak ljeta od dana Sv. Vida očekuje da bude prekretnica, ali u konstruktivnom smjeru, da Europa prigrli svoje zabludjelo dijete koje joj se želi vratiti. »Europske oce« vlast Srbije želi primorati na očitovanje. Sve je stavljeno na kocku. Ili datum početka pregovora, ili gubitak povjerenja u eurointegracije. Postoji veliki optimizam, puno razloga za vjerovati da će sve biti u redu.

Ali, odluka na blagdan slavenskog boga rata baš i ne zvuči dobro. Na simboličkoj razini pitanje glasi: što je snažnije u nama – eho starog poganstva, te izvorne sile prirode, ili kršćanski svjetonazor, sposobnost samosavladavanja?

Zamišljam »srpskog boga Marsa« kako vodi dijalog sa sv. Vidom. Ovaj prvi vapi za prinošenjem žrtvi, a drugi bi želio izliječiti unesrećene. Naplata duga ili izlječenje, osveta ili pomirenje, s obiju strana, i srpske i europske. Ove godine kao da Srbija kroz Vidovdan priziva sv. Vida, kao da želi svoje izlječenje i pomirenje. Imamo potpuni otklon od Svetovida. Čekamo vidjeti imaju li ga i naša sjeverna europska braća.

Nikola Perušić

Javni natječaj za hrvatske manjine u inozemstvu u tijeku

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Srbiji, sukladno Zakonu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i Odluci predsjednice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske o raspodjeli financijskih sredstava namijenjenih hrvatskoj manjini u inozemstvu za 2013. godinu raspisalo je Javni natječaj za prijavu programa i projekata udruga i ustanova hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2013. godinu.

Na natječaj se mogu prijaviti sve pravne osobe čija je djelatnost vezana uz nadopunjavanje i zadovoljavanje općih i javnih potreba hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu kao što su: aktivnosti hrvatskih organizacija u ostvarivanju zajamčenih manjinskih prava (očuvanje hrvatskoga jezika, identiteta i kulturne baštine, obrazovanje i informiranje) i aktivnosti hrvatskih organizacija s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih institucija. Iz ovih sredstava nije predviđeno financiranje programa i projekata prijavljenih od organizacija ovisnih o bilo kojem političkom usmjerenju ili stranci. Na Natječaj se mogu prijaviti sve udruge i ustanove hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu koje udovoljavaju sljedećim uvjetima: registrirane su i posjeduju uredno prijavljen poslovnik o radu, statut ili neki drugi odgovarajući dokument iz kojeg je razvidno čime se organizacija bavi, ne obavljaju poslove iz djelokruga tijela državne uprave, aktivno i kontinuirano djeluju, programi i projekti koje provode od posebnog su interesa za opće/javno dobro te usmjereni na stvarne potrebe hrvatske zajednice u inozemstvu, imaju ljudske i materijalne resurse potrebne za provedbu prijavljenih programa i projekata i vode transparentno financijsko poslovanje.

Sve zainteresirane pravne osobe dužne su svoje programe/projekte prijaviti na propisanim obrascima uz detaljan opis programa/projekta koji prijavljuju za dobivanje financijske potpore iz državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu. Upute za prijavitelje, obrasci za prijave i ugovor te detaljne upute nalaze se na internetskim stranicama Veleposlanstva RH u Beogradu: rs.mvp.hr.

Rok za prijavu na natječaj je 15. kolovoz 2013. godine

Povjerenstvo pri nadležnom Veleposlanstvu Republike Hrvatske će razmotriti pristigle prijave i prema kriterijima navedenima u javnom natječaju dati prijedlog odluke za financijske potpore. Veleposlanik će, sukladno prijedlogu Povjerenstva i raspoloživim sredstvima, donijeti Odluku o raspodjeli sredstava za prihvaćene programe/projekte, koja će biti objavljena na internetskim stranicama Veleposlanstva, kao i na stranicama Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

28. lipnja 2013.

Proslava ulaska Hrvatske u EU

Republika Hrvatska će 1. srpnja 2013. godine postati 28. članicom Europske Unije. U Zagrebu će se na proslavi pojaviti sam vrh institucija Europske Unije: *Herman Van Rompuy*, predsjednik Europskog vijeća, *Martin Schulz*, predsjednik Europskog parlamenta, *José Manuel Barroso*, predsjednik Europske komisije, *Miguel Angel Martínez*, potpredsjednik Europskog parlamenta, *Othmar Karas*, potpredsjednik Europskog parlamenta, *Viviane Reding*, potpredsjednica Europske komisije, *Štefan Fuele*, povjerenik Europske komisije za proširenje i europsku politiku susjedstva te brojni predsjednici država članica EU.

Čini se kako će na svečanosti sudjelovati i srbijanski predsjednik *Tomislav Nikolić*. »Za njega je ispunjen registracijski obrazac i to smatramo službenom potvrdom njegova dolaska u Zagreb 30. lipnja«, rečeno je medijima. Za praćenje svečanosti ulaska Hrvatske u EU akreditirano je više od 500 domaćih i inozemnih novinara.

Što se tiče rasporeda događaja, u 10 sati će se polagati vijenci na Mirogoju u čast poginulim braniteljima, a izaslanstvo Vlade predvodit će premijer *Zoran Milanović*. U 18,30 gosti će se okupiti u Banskim dvorima. U 20,30 počinje pretprogram na Trgu bana Jelačića, a u 23,00 središnji dio svečanosti. Na Trgu Petra Preradovića, tj. na Cvjetnom trgu, braniteljske zadruge predstavljat će svoje proizvode, a na Zrinjčevu će se nalaziti štandovi s otočkim proizvodima.

Redateljica *Ruždjak Podolski* navela je da će u pretprogramu sudjelovati Puhački orkestar ZET-a, *Marko Tolja* i Jazz orkestar HRT-a s domaćim i stranim šlagerima, grupe Jinx i TBF, a zatim će glazbu puštati DJ Švec. Redatelj izravnog prijenosa je *Ivan Miladinov*, scenograf je *Dragutin Broz*, kostimografinje *Danica Dedijer*, *Antonija Jakšić Dorotić* i *Linda Bilan*, koreografinja je *Petra Hrašćanec*, a producentica *Nina Čalopek*. U čitavom programu sudjeluje ukupno 681 izvođač.

Točno u ponoć bit će izvedena Oda radosti u čijem izvođenju će videolinkom sudjelovati i izvođači izvan Zagreba. Također će se prikazivati videolinkovi s graničnih prijelaza, otkrivanje ploče EU u Bajakovu, te skidanje ploče Carina u Bregani.

Koordinacija manjinskih vijeća je zabrinuta

Koordinacijski sastanak nacionalnih vijeća nacionalnih manjina u Republici Srbiji održan je proteklog petka na inicijativu Mađarskog nacionalnog vijeća u Novom Sadu zbog postupka ocjene ustavnosti i zakonitosti koji se vodi pred Ustavnim sudom, te u povodu aktivnosti na izmjenama Zakona o savjetima nacionalnih manjina. Nakon sastanka održana je i konferencija za tisak na kojoj je izražena zabrinutost u povodu najnovijih dešavanja. Sudionik tog sastanka, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a Darko Sarić Lukendić kaže kako postoji zabrinutost manjinskih vijeća inducirana navedenim koracima: »Vraćati stvari korak ili dva unazad je za manjine pogubno, a za Republiku Srbiju štetno. Podozrijevaмо povezanost odluke Ustavnog suda i procesa promjene Zakona o nacionalnim vijećima. To je zabrinjavajući trend, mada ne bih želio dovoditi u pitanje neovisnost Ustavnog suda«, kaže Sarić Lukendić.

N.P.

Prijam u Tavankutu

Povodom ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, Osnovna škola »Matija Gubec« i Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta priredit će svečani prijam, koji će se održati u ponedjeljak, 1. srpnja, od 20 do 22 sati u prostoru Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu.

U Srbiju samo s osobnom iskaznicom

Hrvatski će građani od 1. srpnja, kad Hrvatska postane punopravnom članicom Europske Unije, moći u Srbiju putovati samo s osobnom iskaznicom. Državljanima Srbije u Hrvatsku će i nakon 1. srpnja moći putovati samo s putovnicom.

Tom odlukom, o kojoj je Zagreb obaviješten službenom notom 20. lipnja, Srbija je Hrvatsku dodala na popis članica EU čijim je državljanima ulazak u Srbiju omogućen uz osobnu iskaznicu.

Radi se odluci Vlade Republike Srbije iz svibnja 2010. godine koja se odnosi na sve članice Europske Unije, Švicarsku, Island i Norvešku, a koja će od 1. srpnja obuhvatiti i građane Hrvatske.

Prema toj istoj odluci hrvatski građani će se na području Srbije moći zadržavati do 90 dana bez prijavljivanja u policiju, a svako zadržavanje preko 90 dana morat će se prijaviti u MUP Republike Srbije.

Napredak na svim poljima!

Prva potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Vesna Pusić ostavila je snažan dojam na beogradske dužnosnike i podržala Srbiju u eurointegracijama, tako da će predsjednik Srbije

Tomislav Nikolić ipak posjetiti Zagreb tijekom svečanosti u povodu prijema Hrvatske u Europsku Uniju

Prva potpredsjednica Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova *Vesna Pusić* boravila je proteklog petka u službenom posjetu Beogradu, gdje se sastala s predsjednikom Srbije *Tomislavom Nikolićem*, ministrom vanjskih poslova *Ivanom Mrkićem*, prvim potpredsjednikom Vlade i ministrom obrane *Aleksandrom Vučićem*, premijerom *Ivicom Dačićem*, te s predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća *Slavenom Bačićem*, ravnateljem Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislavom Žigmanovim* i dopredsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Vesnom Prčić*.

Službeni posjet Vesne Pusić Beogradu dolazi nakon najave redovitije suradnje, te službenog posjeta Aleksandra Vučića Zagrebu u travnju. Mada su članovi srpskog pregovaračkog tima prethodne noći vodili pregovore u Bruxellesu do tri sata ujutro, stječe se dojam da su vrlo srdačno primili gošću iz Zagreba, unatoč velikom fizičkom umoru i iscrpljenosti.

ANDRIĆEV VIJENAC

Predsjednik Nikolić je istaknuo kako dvije zemlje što prije trebaju rješavati sva otvorena pitanja i otpočeti

suradnju u području gospodarstva, istaknuvši:

»Naši su odnosi opterećeni prošlošću, ali to ne znači da ne trebamo kroz suradnju graditi bolju budućnost. Europa neće čekati dok se mi svađamo. Na nama je da omogućimo da naši narodi bolje žive«, rekao je Nikolić i zatražio da Hrvatska što prije riješi pitanje imovine i da se Srbima u Hrvatskoj osiguraju sva Ustavom zajamčena prava.

Ministrica Pusić je rekla kako će se Hrvatska na zasjedanju Europskog vijeća 28. lipnja u Bruxellesu založiti da Srbija dobije datum za otpočinjanje pregovora:

»Za građane je veoma važna poruka iz Bruxellesa, ona mora biti ohrabrujuća i pored visokih zahtjeva. Hrvatskoj nije u interesu da radi protiv susjeda«, rekla je Pusić i izrazila otvorenost za suradnju i rješavanje svih otvorenih pitanja.

SJEDIŠTE VLADE

U priopćenju nakon susreta Mrkić-Pusić navodi se kako se razgovaralo o tome kako postupati u pojedinim područjima suradnje poslije ulaska Hrvatske u punopravno članstvo EU. S obzirom da će Hrvatska biti prisutna i na ministarskoj i na najvišoj

razini kada se u Bruxellesu bude razgovaralo o eurointegracijama Srbije, šefica hrvatske diplomacije poručila je kako će njena zemlja nedvosmisleno izražavati podršku Srbiji, dok je ministar inoze-

KONFERENCIJA ZA TISAK

Nakon sastanka je pred medijima prvi potpredsjednik Vlade Srbije Vučić uputio čestitke Hrvatskoj povodom ulaska u EU, uz želju

Susret s predstavnicima hrvatske zajednice u Srbiji

mnih poslova rekao kako je od davnina susjedska potpora značajnija i djelotvornija od one koja stiže s velike daljine. Šefovi diplomacija razgovarali su i o naslijeđenim problemima koje obje zemlje postupno rješavaju.

Na sastanku Dačić-Pusić istaknut je značaj konstruktivnih partnerskih odnosa između Hrvatske i Srbije i ocijenjeno da treba raditi na afirmaciji regionalne suradnje i dobrosusjedskih odnosa. Na sastanku je razmatrana mogućnost povećanja trgovačke razmjene između dviju zemalja, efikasnije prometne povezanosti, kao i zajedničkog osvajanja trećih tržišta.

da joj se Srbija što prije pridruži, da dvije zemlje imaju još bolje odnose i da Srbija očekuje potporu Hrvatske u nastavku procesa europskih integracija. Naglasio je kako ni Hrvatska, ni Srbija nemaju želju voditi poliku »da susjedu crkne krava«, i da takva politika odavno ne postoji ni u našim narodima. »Naravno da postoji još otvorenih pitanja, ali mi ih rješavamo i služimo tome da ih rješavamo, a ne da ih pravimo«, rekao je Vučić, te ukazao kako tužbe nose ogromne troškove i donose probleme i puno muka za generacije koje dolaze, a koje ne pamte sukobe i ratove. Potpredsjednica hrvatske

Vlade Pusić je poručila kako Hrvatska pruža bezrezervnu i izravnu potporu Srbiji za dobivanje datuma za početak pregovora o članstvu u EU,

se i ovo pitanje riješilo», istaknula je Pusić.

Potpredsjednica hrvatske Vlade Vesna Pusić izjavila je kako joj je predsjednik Srbije

se na zajamčene mandate u republičkoj Skupštini, te aktualiziranje novoga sastanka Međuvladinoga mješovitoga odbora koji prati provedbu Sporazuma, promjeni ozračja prema manjinama nakon izbora, našim bojaznima o snižavanju postojeće razine manjinskih prava pod izlikom protuustavnosti određaba Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, kakav je već slučaj bio sa Zakonom o utvrđivanju nadležnosti AP Vojvodine itd. Istaknuli smo da se naši

smo posebice istaknuli činjenicu o određenim retrogradnim procesima na lokalnoj razini, čiji su nositelji predstavnici stranaka Pusićevih domaćina, kao što je to slučaj s neizborom *Nace Zelića* za počasnog građanina Subotice, te zamolili za dodatnu pozornost, budući da takvo djelovanje, s rukopisom iz 90-ih godina, izaziva strahove među Hrvatima.«

Potpredsjednica DSHV-a Vesna Prčić kaže: »DSHV kao jedina parlamentarna stranka u potpunosti prihva-

S potpredsjednikom Vlade Aleksandrom Vučićem

te je potvrdila kako Zagreb i Beograd rade na stvaranju pretpostavki i otklanjanju prepreka za povlačenje tužbi za genocid pred Međunarodnim sudom pravde, izražavajući očekivanje da će biti pronađeno najbolje i najracionalnije rješenje za obje zemlje. Pusić je posebice naglasila napredak u svih šest spornih točaka o kojima se razgovaralo.

»Bilo je riječi i o pitanju nestalih, stambenom zbrinjavanju izbjeglica kao i isplaćivanju mirovina građanima koju su mirovinu zaradili u Hrvatskoj, a danas žive u Srbiji. Radi toga je sa mnom u posjetu Beogradu i ministar rada Mirando Mrsić, koji je već započeo određene razgovore kako bi

Tomislav Nikolić potvrdio dolazak u Zagreb, na proslavu povodom ulaska te zemlje u Europsku Uniju, koja će se održati 30. lipnja.

VELEPOSLANSTVO

Daleko od očiju javnosti, na događaju koji se nije nalazio izlistan u agencijskim najavama, održan je susret Vesne Pusić s vodstvom hrvatske zajednice. Nažalost, nije bilo predviđeno davanje izjave potpredsjednice Pusić za medije vojvođanskih Hrvata. Predsjednik HNV-a Slaven Bačić o susretu kaže:

»Iznijeli smo aktualne teme, poput provedbe odredaba međudržavnoga Sporazuma o zaštiti manjina, koje se odno-

S predsjednikom Tomislavom Nikolićem

zahtjevi odnose isključivo na provedbu onoga što je propisano unutarnjim propisima, te prihvaćenim međunarodnim obvezama. Razgovarali smo i o predstojećem ulasku Hrvatske u EU i promjeni položaja Republike Hrvatske koja će uslijediti u odnosu na druge zemlje u regiji, što će imati refleksije i na međunarodnu zaštitu naših prava«, kaže Bačić.

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov susret cijeni uspjelim: »Ono što je dobro jest da je ministrica odlično upoznata s glavnom problema hrvatske zajednice, te da u susretima sa srbijanskim kolegama pokazuje interes i inzistira da se oni riješe, čega su primjer udžbenici za nastavu na hrvatskome. Mi

ća obveze i odgovornosti u zastupanju hrvatske zajednice u Srbiji, dakako i ostvarivanju Ustavom i pozitivnim propisima zajamčenih prije svega ljudskih, ali i manjinskih prava. Susret s visokom predstavnicom Vlade Republike Hrvatske bio je prigoda da se potenciraju dugogodišnji problemi neostvarivanja prava na zastupničke mandate u zakonodavnom tijelu, te suradnja po prihvaćenim bilateralnim ugovorima. Svakako, spomenuto je i pitanje neostvarene komunikacije u usmenim razgovorima s Tomislavom Nikolićem, kome je nakon prošlogodišnjeg izbora za predsjednika Srbije u tom smislu upućeno pismo radi upriličenja posjeta izaslanstva DSHV-a.«

Nikola Perušić

UDŽBENICI ĆE BITI SPREMNI

Govoreći na press konferenciji u Vladi Srbije, Aleksandar Vučić se dotaknuo i hrvatske zajednice u Srbiji, rekavši:

»Što se tiče prava hrvatske manjine na teritoriju Republike Srbije, trebaju se osjećati kao ponosni građani Srbije, da pohađaju škole na svom materinjem jeziku. Udžbenici će biti tiskani svakako prije početka nove školske godine.«

Na žalost, ova njegova izjava nije doprla do srpske javnosti, prenio ju je jedino Večernji list iz Zagreba.

DR. SC. SINIŠA TATALOVIĆ, PROFESOR FAKULTETA POLITIČKIH ZNANOSTI U ZAGREBU

Manjine se ne mogu unificirati

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Dobro je da je hrvatska manjina u Srbiji na neki način odvjetnik Srbima u Hrvatskoj i lobira za njihova prava, kao što i Srbi u Hrvatskoj mogu biti odvjetnici Hrvatima u Srbiji i lobirati za njihova prava. Mislim da su ljudi koje vode ove dvije zajednice to prepoznali i mislim da je to dobar put

Dr. sc. Siniša Tatalović redoviti je profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, gdje predaje kolegije iz međunarodnih odnosa i nacionalne sigurnosti. Bio je potpredsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske od 2003. do 2005. godine, a od 2005. godine obnaša dužnost savjetnika predsjednika RH Ive Josipovića za pitanja političkog sustava. U akademskim krugovima njegovo ime se vezuje uz međunarodne znanstvene skupove koji već šesnaest godina okupljaju ugledne znanstvenike, sveučilišne profesore, stručnjake i političare iz Hrvatske i susjednih zemalja koji se bave tematikom prava nacionalnih manjina.

HR: Inicijator ste i organizator međunarodnih znanstvenih skupova, te ljetnih i zimskih škola koje se bave tematikom prava

nacionalnih manjina. Što je cilj ovih skupova?

Skupovi koje organiziramo već šesnaest godina okupljaju znanstvenike koji se bave manjinskim temama. Okupljaju stručnjake, ali i studente. Pokušavamo svih ovih godina manjinske teme sagledati iz različitih perspektiva, ne samo znanstveno nego i praktično. Prije svega nas zanima kako se manjinske politike implementiraju u praksi.

Znanstveni skupovi su do sada imali nekoliko visokih pokroviteljstava, jedne godine je bio pokrovitelj predsjednik Stjepan Mesić, jedne godine tadašnja premijerka Jadranka Kosor, a ove godine je bio predsjednik Ivo Josipović. To govori o jednom ugledu koji skup ima a s obzirom na to da se rezultati svih ovih rasprava publiciraju u znanstvenim časopisima i da se skupovi i medijski prate te se tako i znanstvena i stručna javnost

može upoznati o svemu što smo ovdje govorili. Iz ovog iskustva od šesnaest godina vidimo da su neki stavovi koji su bili rezultat rasprave na ovom skupu dobili i svoju praktičnu primjenu.

HR: Na skupovima se okupljaju znanstvenici iz zemalja slijednica bivše SFRJ. Je li namjera da se pokrije cjelokupni ex-jugoslavenski prostor?

Od početka smo htjeli okupiti sudionike iz zemalja gdje nema jezične barijere. Razmišljali smo o tome da su to zemlje u kojima postoje slični problemi, da su to zemlje koje imaju zajedničku prošlost, zemlje koje danas imaju različite putove svog demokratskog razvoja, ali se mogu dobro međusobno uspoređivati. Ako je na neki način Hrvatska u nekim procesima ispred ostalih zemalja, dobro je da sudionici iz drugih država čuju što je Hrvatska napravila da ne

moraju ponavljati iste pogreške, kao što je nama važno čuti što se događa u drugim susjednim zemljama, a posebno ako govorimo o Bosni i Hercegovini gdje živi hrvatski narod, i u Srbiji i Crnoj Gori gdje žive pripadnici hrvatske manjine. Na skupovima revodito sudjeluju i kolege i kolegice iz Slovenije, gdje postoji jedan specifikum odnosa prema manjinama, jer znamo da u toj zemlji Hrvati nemaju formalni status nacionalne manjine.

HR: Tijekom šesnaest proteklih godina, kako su se mijenjale društvene okolnosti, mijenjale su se i teme skupova. Što su danas aktualne teme vezane za prava nacionalnih manjina?

Jasno da smo se prvih godina bavili problemima postkonfliktnih društava, početkom 2000-tih godina smo se intenzivno bavili analizom zakonskih prijedloga koji su ulazili u proceduru

konačno i ustavnih zakona, a zadnjih godina analiza je bila usmjerena na implementaciju zakona. Na ovogodišnjem skupu smo najavili istraživanja novih pitanja koja će biti vezana s hrvatskim članstvom u Europskoj Uniji. Jasno, opet u regionalnoj perspektivi. Iduće godine se vjerojatno nećemo baviti samo tradicionalnim manjinama nego ćemo se baviti i migrantima, jer će to biti jedan realan problem s kojim ćemo se morati suočiti.

HR: Kakva su iskustva Hrvatske u zaštiti manjina?

Hrvatska je jedna od rijetkih europskih zemalja koja je izrazito senzibilizirana za manjinska pitanja. Senzibilizirana je za položaj Hrvata koji žive kao manjina u drugim zemljama, ali ne samo za položaj Hrvata, jer bi to možda bilo malo dvolično da zagovarate prava samo svoje manjine, nego to Hrvatska čini tako što je osigurala vrlo visoku razinu prava nacionalnih manjina koje žive u Hrvatskoj.

HR: Različita su mišljenja o principu reciprociteta u zaštiti nacionalnih manjina. Što je vaše mišljenje?

U zaštiti nacionalnih manjina ne smije biti reciprociteta i svaka država svoju demokratsku legitimaciju treba pokazati i svojim odnosom prema manjinama. Svaka država i svaka manjina u nekoj državi imaju svoju specifičnu tradiciju i bilo bi jako loše ako bi se nešto unificiralo, a ako bi se išlo na reciprocitet onda bi se moralo unificirati. Ne možemo govoriti o tome da će Srbi u Hrvatskoj i Hrvati u Srbiji na isti način ostvarivati svoja prava jer postoje brojne specifičnosti, od brojnosti, preko tradicije, pa do stupnja integriranosti. Čak i unutar jedne države, kad govorimo

na primjer o Srbima u Hrvatskoj, ne možemo govoriti o unifikaciji u ostvarivanju prava, jer imamo one koji žive u gradu, koji žive u ruralnim prostorima, koji žive na granici sa Srbijom i one koji žive u Istri. To su potpuno različiti ambijenti koji rezultiraju i različitim socijalnim odnosima u koje se onda uklapaju ta manjinska prava, tako da negdje imate da će pripadnici manjina inzistirati na tome da imaju multijezičnost, a negdje im, iako imaju to pravo, to u identitetskom smislu neće biti važno.

HR: A kada uspoređujemo položaj hrvatske manjine u Srbiji i srpske manjine u Hrvatskoj?

Nisu to manjine koje se nalaze u istom položaju i koje će biti u istom položaju. Različite su države, različit je politički i socijalni kontekst i bilo kakav reciprocitet u tom smislu ne bi mogao doći u obzir. Ali ono što je izuzetno važno su kontakti koje međusobno uspostavljaju dvije manjine. Dobro je da je hrvatska manjina u Srbiji na neki način odvjetnik Srbima u Hrvatskoj i lobira za njihova prava, kao što i Srbi u Hrvatskoj mogu biti odvjetnici Hrvatima u Srbiji i lobirati za njihova prava. Mislim da su ljudi koji vode ove dvije zajednice to prepoznali i mislim da je to dobar put.

HR: Kako promatrate situaciju koja je nastala glede uvođenja ćirilice u Vukovaru?

Ovdje treba razdvojiti pitanje emocija i pitanje zakona i poštovanja zakona. Hrvatska je pravo na dvojezičnost definirala 2000. godine donošenjem zakona o službenoj uporabi jezika i pisma, gdje je propisano koji su to kriteriji

da bi netko mogao ostvariti to pravo. Od 2000. godine do danas prošlo je trinaest godina, sasvim dovoljno vremena i da se život u Vukovaru normalizirala, da se odnosi među ljudima normaliziraju i da danas to treba biti potpuno normalna stvar. Da se u Vukovaru može pročitati i ćirilica, jer ćirilica je dio i hrvatske tradicije, to je pismo nekoliko europskih naroda i proglašavati ćirilicu kao nešto što je nepoželjno, što je neprihvatljivo, mislim da ne korespondira sa stupnjem političke kulture koji je većinski u Hrvatskoj. Mislim da je tu možda učinjen jedan propust političke elite. Nije se, do sada, dovoljno govorilo o toj temi i nije se pripremila javnost da će se to jednog dana dogoditi. Evo sada imamo one koji su protivnici dvojezičnosti. Oni iznose tezu da bi trebalo pustiti još određeno vrijeme da se stvore uvjeti za to. Dakle oni nisu apriori protiv, traže malo više vremena. Ja obrćem stvar pa kažem da je bilo dosta vremena da se to moglo zbilja bolje pripremiti da sad to ne proizvodi nikakav konflikt. Ali možda je još jedna stvar u svemu bila bitna, a to su nedavno održani lokalni izbori u Hrvatskoj. To je sasvim sigurno bilo iskorišteno u predizbornoj kampanji i vjerujem da će uskoro doći do mirnije situacije i do boljeg ambijenta da se to može rješavati. Jasno je da će biti nezadovoljstva, ali u politici su rješenja uvijek kompromisna.

HR: Na promociji zbornika Hrvati u Vojvodini: identitet(i), procesi i društvene aktivnosti, nedavno održanoj u Subotici, rekli ste da manjinska prava u državama koje su nastale raspadom bivše zajedničke

države nemaju dugu tradiciju.

Točno, pogotovu je to bila nova situacija za narode koji su se našli izvan država matičnog naroda. Upravo se i hrvatska zajednica u Vojvodini našla u toj poziciji i dugo je vremena tražila najprije svoj formalni status suočavajući se s različitim problemima. Danas su ta prava institucionalizirana, ali sama institucionalizacija i formalizacija manjinskih prava ne znači da se ona moraju i ostvarivati i da moraju zadovoljavati interese zajednice, koji su prvenstveno usmjereni na očuvanje svog jezičnog i kulturnog identiteta, odnosno stvaranja uvjeta za dugoročno preživljavanje u tom identitetu u višetničkom okruženju.

HR: Istaknuli ste tada da u zborniku nedostaje suvremenih tema, analiza suvremenih odnosa u Srbiji koji se reflektiraju na položaj hrvatske manjine jer su tekstovi više usmjereni na bližu ili daljnju prošlost?

Točno. Smatram da hrvatska zajednica u Vojvodini nije imala priliku, niti uvjete i potrebnu infrastrukturu da može provoditi istraživanja društvenih procesa kontinuirano kroz vrijeme kada su se oni događali, a koji su povezani sa statusom i životom Hrvata u Vojvodini. Potrebno je sustavno istraživati procese u prošlosti, ali smatram da bi trebalo početi raditi projekte koji bi trebali analizirati suvremene procese koji su povezani sa životom hrvatske nacionalne manjine i dobro je da se pokušaju vidjeti iskustva nekih drugih zemalja, posebno iskustva Hrvatske koje ima u zaštiti manjina. Naime, teško je govoriti o položaju Hrvata u Srbiji ako se ne spomene i Hrvatska.

PRIJAM VELEPOSLANIKA REPUBLIKE HRVATSKE U BEOGRADU

Proslavljen ulazak Hrvatske u EU

Veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu *Željko Kuprešak* održao je 25. lipnja prijam u povodu Dana državnosti, Dana oružanih snaga i ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju u hotelu Hyatt Regency u Beogradu.

Nakon intoniranja hrvatske i srpske himne veleposlanik Kuprešak je pozdravio predsjednika Srbije *Tomislava Nikolića*, zatim

bivšeg predsjednika Hrvatske i Jugoslavije *Stipu Mesića* te članove diplomatskog kora, ministre, predstavnike parlamentarnog života i crkvene velikodostojnike.

Na kraju svoga mandata uputio je »najsrdčajniju zahvalnost« svima onima koji su ga podržali, osobito »predsjedniku Mesiću koji me je poslao ovdje u Beograd jer smo željeli poboljšati hrvatsko-srpske odnose, željeli smo prevazići sve one

probleme koji su nas opterećivali posljednjih dvadeset godina«. Najavio je da će i dalje biti prisutan u regiji kroz novu dužnost u Ministarstvu vanjskih poslova i da će nastojati »još poboljšati ono što smo započeli za vrijeme mog mandata«.

Kuprešak je ponovio nedavnu izjavu ministrice *Vesne Pusić* da bi Hrvatska dala svoj glas za dodjelu datuma Srbiji za pregovore o članstvu te izrazio nadu da će i Srbija

uskoro postati članica EU i da će dvije zemlje surađivati kao partneri i u Uniji.

Na prijemu su bili predstavnici brojnih hrvatskih kulturnih udruga, predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća *Darko Sarić Lukendić* i potpredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Mata Matarić*, ali je bilo zapaženo i odsustvo čelnika hrvatskih manjinskih institucija.

J. D.

Stanka Čoban, Marija Šeremešić i Zvonko Tadijan

Tomislav Nikolić i Mata Matarić

FINALE EUROINTEGRACIJA

Imamo Hrvatsku, imamo Uniju!

Nakon 7 godina pregovora, rješavanja suradnje s Haagom, granice sa Slovenijom, poboljšanja zaštite manjina, te borbe protiv korupcije, ostvaren strateški cilj Republike Hrvatske – ulazak u EU

Na pragu smo formalnog ostvarenja jednog od glavnih ciljeva vanjske politike Republike Hrvatske, ulaska u punopravno članstvo Europske Unije. Hrvatska je podnijela zahtjev za punopravno članstvo 21. veljače 2003. godine, a službeni status kandidata za članstvo u EU dobila je 18. lipnja 2004. Pristupni progovori, koji su trebali započeti u ožujku 2005., odgođeni su, a kao uvjet za početak pregovora istaknuta je potpuna suradnja s Haškim sudom za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije. Hrvatska tada nije zadovoljila taj uvjet, jer se ključnim smatralo uhićenje generala Hrvatske vojske Ante Gotovine. Pregovori su službeno otvoreni 3. listopada 2005. godine, nakon što je glavna haška tužiteljica potvrdila potpunu suradnju Hrvatske s Haškim sudom.

Nakon više od osam godina od podnošenja zahtjeva za članstvo, te gotovo sedam godina pregovaranja, 10. lipnja 2011. José Manuel Barroso je u ime Europske komisije predložio zatvaranje pristupnih pregovora s Hrvatskom. Tu je odluku 24. lipnja iste godine podržalo i Europsko vijeće pozivajući na zatvaranje preostalih

pregovaračkih poglavlja do kraja lipnja 2011. te na potpisivanje pristupnog ugovora s Hrvatskom do kraja iste godine.

Ciljani datum ulaska u članstvo EU koji je predložila Komisija, te koji stoji u Ugovoru o pristupanju, bio je upravo 1. srpnja 2013. godine. Republika Hrvatska trebala bi postati 28. članica EU.

POČETAK

Hrvatska je uspostavila odnose s Europskom Unijom 15. siječnja 1992., na dan kada je većina preostalih zemalja članica priznala Hrvatsku kao neovisnu državu, a zamah su dobili 24. studenoga 2000. godine, kada su na zagrebačkom sastanku na vrhu otvoreni pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Odnosi Hrvatske i EU počeli su se intenzivirati krajem 1999. godine, a svoj zamah su naročito dobili nakon smjene vlasti u Hrvatskoj. Već je ranije pri Vladi RH osnovan je Ured za europske integracije, koji će 2000. godine prerasti u Ministarstvo za europske integracije.

Početkom studenoga 2005. godine Europska komisija je objavila prvo izvješće o napretku Hrvatske o ispunjavanju uvjeta za članstvo, a

uslijedilo ih je još pet tijekom sljedećih pet godina. Ključna pitanja bila su odnos prema sudu u Haagu, granica sa Slovenijom, prava manjina, borba protiv korupcije.

REFERENDUM

Prema tvrdnjama Vladinih ustanova, istraživanja javnog mnijenja o stavu građana spram EU 2000. godine, opće mišljenje građana o EU bilo je uglavnom pozitivno (preko 55 posto), 77 posto građana bilo je za uključivanje u EU, protiv je bilo 8 posto građana, a 15 posto je bilo neodlučno.

Referendum o pristupanju Hrvatske Europskoj Uniji održan je 22. siječnja 2012. i bio je to drugi referendum u povijesti Hrvatske, prvi je dakako bio referendum o hrvatskoj samostalnosti. Prema službenim rezultatima Državnog izbornog povjerenstva, građani Hrvatske glasovali su za ulazak Republike Hrvatske u EU i to sa 66,27 posto glasova ZA i 33,13 posto glasova PROTIV. Na referendum je izašlo 43,51 posto birača.

SPREMNI

Na zasjedanju Vijeća stalnih predstavnika 14. rujna 2011. postignut je dogovor o engleskoj inačici Ugovora

o pristupanju s Hrvatskom. Europski parlament je potvrdio tekst Ugovora o pristupanju Hrvatske u EU 1. prosinca 2011., u raspravi prije glasanja zastupnik u Europskom parlamentu iz Njemačke Berndt Posselt (CSU) je rekao:

»Dovoljno je teško samo po sebi ući u EU, ali odredbe koje su nametnute Hrvatskoj tijekom pregovora bile su mnogo strože nego za ijednu drugu zemlju. Zato je Hrvatska danas jedna od najboljih kandidatkinja koje smo ikad imali.«

SVEČANOST

Dakle, u nedjelju će biti održana svečanost koja će okupiti političke lidere iz zemalja članica EU, zemalja regije Jugoistočne Europe, čelnike europskih institucija, te hrvatske uglednike. Premijer Zoran Milanović imat će pozdravni, a predsjednik Ivo Josipović završni govor oko ponoći.

Središnja će proslava biti održana na Trgu bana Jelačića, u režiji ugledne kazališne i operne redateljice Dore Ruždjak-Podolski. Program u Zagrebu za građane počinje od 20 sati i 30 minuta i odvijat će se na čak četiri pozornice.

Nikola Perušić

DODJELA PRIZNANJA NAJBOLJIM UČENICIMA HRVATSKIH ODJELA

Nagrade za najbolje

Preko 100 učenika su postigli zapažene rezultate na općinskim,

zonskim, pokrajinskim i republičkim natjecanjima iz različitih predmeta

Na dodjeli priznanja, koja je održana u srijedu 19. lipnja u Velikoj vjećnici Gradske kuće, moglo se jasno vidjeti kako je nastava na hrvatskom jeziku postavljena na najvišu razinu, te kako su i u ovoj školskoj godini postignuti zapaženi rezultati i visoka priznanja.

Naravno, ovo priznanje ide svim ravnateljima škola, profesorima, nastavnicima, učiteljima, a napose učenicima, koji su cijele školske godine marljivo učili i radili. Hvale je vrijedno svako priznanje, svaka nagrada i prije svega veliki broj učenika (preko 100) koji su postigli zapažene rezultate na općinskim, zonskim, pokrajinskim i republičkim natjecanjima iz različitih predmeta, kao i veliki broj učenika koji su školsku godinu završili s odličnim uspjehom.

BUĐUĆNOST HRVATSKE ZAJEDNICE

U pozdravnom govoru predsjednik HNV-a dr. *Slaven Bačić* istaknuo je činjenicu da su se roditelji odvažili upisati svoje dijete na nastavu na hrvatskom jeziku iako još uvijek ima stvari koje nedostaju.

»Povrh svega, vaša su djeca među najboljima, postigla su najbolje rezultate na raznim natjecanjima. Mladi su doista

budućnost hrvatske zajednice i zalog našeg opstanka na ovim prostorima. Hrvatsko nacionalno vijeće najviše vremena i pozornosti posvećuje obrazovanju na materij-

Republika Hrvatska putem Generalnog konzulata u Subotici podupire obrazovanje na hrvatskom jeziku, te se ovom prigodom konzulica-savjetnica *Vesna Njikoš-*

1. srpnja i službeno postaje jezik Europske Unije. Hvala roditeljima na strpljenju, hvala djeci na ovim iznimnim naporima. Doista vam želim da sljedeću školsku godinu

Predsjednik HNV-a je uručio nagrade

njem jeziku i najviše se novca izdvaja u ove svrhe«, kazao je Bačić, te je zahvalio roditeljima na povjerenju i potpori, a djeci čestitao na uspjesima.

Pečkaj obratila učenicima i roditeljima: »Najbolji učenici primaju priznanja upravo u vrijeme kada hrvatski jezik, na kojem pohađate nastavu,

doćekate uz udžbenike, uz osnovna nastavna sredstva koja vam nedostaju, kako biste doista imali nastavu na hrvatskom jeziku i ostvarivali prava skupa s drugim manjinskim zajednicama u ovoj zemlji«, kazala je Vesna Njikoš-Pečkaj.

ZAPAŽENI U ZAJEDNICI I PRIZNATI U VLASTITOJ ŠKOLI

O značaju nastave na hrvatskom jeziku i uspjehu učenika govorila je i *Anđela Horvat*, članica Izvršnog odbora

UDŽBENICI U RUJNU

Problem s udžbenicima u hrvatskim odjelima svake je godine rješavan na razne načine, no od jeseni, kako je rekla članica IO HNV-a *Anđela Horvat*, doista bi se i trebali naći na školskim klupama. »Učenici prvog ciklusa obrazovanja, dakle od prvog do četvrtog razreda, u rujnu mogu očekivati nove udžbenike, dok se udžbenici od petog do osmog razreda također pripremaju.«

DONACIJA KNJIGA

Vrijednu donaciju od stotinu naslova namijenjenih djeci osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, darovali su zagrebački nakladnici »Algoritam«, »Školska knjiga«, »Alfa«, »Profil multimedija«, Naklada »Ljevak«, »Europa press« holding, »Mozaik knjiga«, Matica hrvatska i »Golden marketing«.

HNV-a zadužena za obrazovanje: »Veoma je važno učenicima dati do znanja da su njihovi uspjesi zapaženi u zajednici i priznati u vlastitoj školi. Ova je priredba prava prilika za to. Nije to uspjeh samo učenika, već i njihovih roditelja, nastavnika, ravnatelja škola, kao i svih koji radimo u nastavi na hrvatskom jeziku. Značajno je da ovakvih prigoda bude i više, kako bi se vidjelo koliko su naša djeca dobra i uspješna.«

Svoje umijeće za koje su između ostalog i nagrađeni, pokazali su: *Katarina Ivanković Radaković* – klavir, *Luka Prčić* – truba, *Magdalena Temunović* – tambura, te *Donna* i *Klaudia Karan* – recitiranje.

Dodjelu priznanja organiziralo je Hrvatsko nacionalno vijeće, uz potporu Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici. Potporu priredbi dala je i Hrvatska matica iseljenika, koja je omogućila, zahvaljujući *Mariji Hećimović*, da se dođe do hrvatskih nakladnika i knjiga koje su dodijeljene najboljim učenicima.

Ž. Vukov

28. lipnja 2013.

Najbolji na općinskoj razini

Nabolji na zonskom natjecanju

Učenci sa prosjekom 5

Najbolji na pokrajinskoj razini

Najbolji na republičkoj razini

SLUČAJ ILI KONTINUITET?

Ne – bunjevačkom Hrvatu!

**Odluka o dodjeli zvanja »Počasni građanin« bez dovoljno glasova
»za« tijekom zasjedanja subotičke gradske Skupštine**

Odluka o dodjeli zvanja »Počasni građanin« nije usvojena prošloga tjedna na sjednici subotičke Skupštine Grada, jer odluku da se to zvanje dodijeli diplomiranom pravniku u mirovini i kulturnom pregaocu *Naci Zeliću*, kao i da se posthumno dodijeli književniku i filozofu *Radomiru Konstantinoviću*, nije naišla na potporu vijećnika bunjevačkih stranaka, a kako je izneseno na konferenciji za tisak Bunjevačkog nacionalnog vijeća, potporu su im dali i vijećnici SNS-a, SPS-a i DSS-a.

A što je bilo obrazloženje za neprihvatanje odluke, kada je u pitanju kandidat *Naco Zelić*? Predsjednik Bunjevačkog nacionalnog vijeća *Branko Pokorni* je »obrazložio« da se u odluci ne mogu naći termini »bunjevački Hrvati«, čime se navodno negira postojanje bunjevačke nacionalne zajednice.

POKUŠAJ DISKVALIFIKACIJE

U razgovoru s književnikom *Milovanom Mikovićem*, logično je uslijedilo prvo pitanje – prolazi li takva vrsta diskvalifikacije po nacionalnoj osnovi, a prema recepturi ovdašnjih komunista iz 70-ih godina, u suvremenoj Europi?

»Razna malokalibarska ideološka streljiva kojega su se latili još na izborima, od naroda birani pojedini ugledni njegovi predstavnici, u pokušaju diskvalifikacije jednog sugrađanina, u Europi, kamo su uz stranačke vođe nagrnuli i netom unovačeni vojnici stranaka, takva vrsta rabote s takvim streljivom baš i nije na velikoj cijeni. Štoviše, moglo bi se reći – ta vrsta malokalibarske pameti nikada nije ni bila prihvaćena kao nešto za čim bi posegnuli ljudi koji drže do sebe, pa ni u slučaju kada se treba ocrniti ne samo »bezvrijedno piskaralo«, već i opasno »piskaralo«.

Rad, i time i ime *Nace Zelića* neraskidivo je vezano za Suboticu, jer je

pridonio da Subotica bude još poznatija po autentičnim kulturnim značajkama, ali ruho politike je za mnoge privlačno, što je očigledno iz riječi onih koji su diskutirali na sjednici, a *Milovan Miković* bez okolišanja kaže kako je po svemu sudeći »griješ« *Nace Zalića* što »drži da Bunjevci nisu narod, budući da mu je dobro poznato kako za to ne postoji niti jedan relevantan znanstveni dokaz, ali takvi u nasilju ogrezli politički pokušaji asimilacije datiraju od 1868., iz vremena Hrvatsko-ugarske nagodbe, čije su asimilacijske nakane preuzele pojedine

političke stranke nakon 1918., a zatim i politička praksa *Miloševića* i *Šešelja* tijekom devedesetih«.

POLITIČKI I ASIMILACIJSKI APETITI

U daljnjem tijeku razgovora, *Milovan Miković* naglašava kako *Naco Zalić* i te kako dobro zna da su Bunjevci uvijek bili katolici, a da su se od vremena naci-

OTVORENO PISMO

Mariji Kern Solj Skupštine Grada

Mi, dolje potpisani pripadnici hrvatskoga naroda, a bunjevačkoga roda, koji živimo na području Grada Subotice, potaknuti dešavanjima na sjednici Skupštine Grada Subotice 20. lipnja 2013. u povodu donošenja Odluke o dodjeli zvanja Počasni građanin za 2013. godinu, a osobito grubim kršenjem odredaba Poslovnika o radu Skupštine Grada Subotice koje se odnose na odlučivanje, te neprimjerenom diskusijom pojedinih vijećnika zbog nacionalne pripadnosti jednoga od predloženih kandidata za zvanje Počasni građanin, koja je podsjećala na

onalog, ilirskog preporoda kroz cijelu svoju povijest deklarirali kao dio hrvatskog narodnog korpusa.

»I radi toga ne pada mu na pamet zagovarati nešto drugo, što su gonjeni dobro poznatim političkim i asimilacijskim apetitima tvrdili pojedini mađarski i srpski političari u 19. i 20. stoljeću, a evo i sada su se neki u ovome slučaju poduhvatili toga iznošenoga, već i od moljaca dobrim načetog političkog ruha, koje puca po svim šavovima i raspada se pred očima puka. Za razliku od istinskog narodnog ruha koje ima svoje ne samo folklorne, već i pouzdane identifikacijske vrednote i traje do naših dana, a koje je u svojim djelima, suprotstavljajući se svakovrsnom zaboravu, obradio upravo *Naco Zalić*, čuvajući ga od nestanka. Kao što je i u svojoj knjizi »Hrvatsko proljeće i bački Hrvati«, na dokumentiran i znanstveno verificiran način pokazao kako su sedamdesetih godina 20. stoljeća stradali mnogi koji drže do sebe i činjenica o svome osobnom i narodnom podrijetlu. Što se ponovno, po tko zna koji put, hoće osporiti.«

Zvonko Sarić

Solya, predsjednici Skupštini Grada Subotice, svim vijećnicima a Subotice, članovima Povjerenstva za dodjelu zvanja i nagrada

retoriku 1990-ih godina, čime se ponovno u javnosti razvija predodžba o Hrvatima kao negativnom činitelju u društvenim odnosima u Srbiji, uz istodoban afirmativni odnos prema Bunjevcima nehrvatima i promotivnu potporu dijela srpske političke elite, kao nastavkom višegodišnjih javnih nastupa u kojima se traži zabrana korištenja bunjevačkoga imena onim pripadnicima bunjevačke subetničke skupine koji se smatraju integralnim dijelom hrvatskoga naroda, pri čemu su diskusiju predvodili članovi političke stranke čiji je predsjednik, samo dan kasnije, kao dopredsjednik Vlade Republike Srbije, s ministricom vanjskih poslova Republike Hrvatske potvrdio nastavak suradnje i daljnji razvoj odnosa između dvije države i dvaju naroda te čvrsto obećao skoro rješenje najvažnijih manjinskih prava Hrvata u Srbiji, ne dovodeći pri tome u pitanje pravo na slobodno izjašnjavanje naci-

onalne pripadnosti svakoga pojedinca, što podrazumijeva i puno civilizacijsko, međunarodno zajamčeno i ustavno pravo koristiti se bunjevačkim imenom kao jednim od regionalnih hrvatskih etnonima i da nitko nema pravo uskratili drugima da se nazivaju bunjevačkim Hrvatima i Hrvatima Bunjevcima, podsjećajući da su se najznamenitiji vojvođanski Bunjevci od konca XIX. stoljeća do danas smatrali pripadnicima hrvatskoga naroda (svećenici Pajo i Ilija Kujundžić, Ivan Petreš, Aleksa Kokić, Blaško Rajić, Albe Vidaković, Lajčo Budanović, Ivan Kujundžić i Tomo Vereš, književnici, kulturni i znanstveni djelatnici Antun Gustav Matoš, Matija Evetović. Petar Pekić, Ive Prčić, Josip Vuković Đido, Antun Karagić, Balint Vujkov, Ilija Džinić, akademik Gaja Alaga, Matija Poljaković, Geza Kikić, Ivan Pančić, akademik Mirko Vidaković, Bela Gabrić, Vinko Perčić, Josip

Buljovčić, Ante Sekulić. Lazar Merković i mnogi drugi i isticali to svoje mjerenje, zbog čega su bili izloženi progonima državnih vlasti, političkim suđenjima, gubitku uposlenja, utamničenju, pa i fizičkoj likvidaciji ukazujemo da se na rečenoj sjednici Skupštine Grada Subotice diskusija o jednome od kandidata za dodjelu zvanja Počasni građanin uopće nije vodila o razlozima zbog kojih je predložen za zvanje, što znači da njegove zasluge za predloženo zvanje jesu neprijeorne, već je predmet rasprave bila isključivo njegova nacionalna pripadnost, što smatramo pokušajem ponovnog političkoga progona u komunističkom maniru s početka 1970-ih i vraćanje nacionalističke retorike iz 1990-ih godina, iako smo mislili da su ta vremena nepovratno iza nas, i ističemo da je prilikom primjene odredaba Poslovnika koje se odnose na odlučivanje po odnosnoj točki dnevnog

reda došlo do grube povrede Poslovnika, prema kojem se glasovati može jedino »za«, »protiv« i »suzdržan«, te pozivamo Predsjednicu Skupštine Grada Subotice i druga nadležna skupština tijela da sukladno rezultatima glasovanja na sjednici Skupštine Grada Subotice 20. lipnja 2013. proglasi usvojenom Odluku o izboru za zvanje Počasni građanin, s 29 glasova za, 19 protiv i 6 suzdržanih.

Predsjednik HNV-a dr. sc. Slaven Bačić, predsjednik DSHV-a dipl. ing. Petar Kuntić, ravnatelj ZKVH-a prof. Tomislav Žigmanov, tajnica HAD-a dipl. occa Ljiljana Dulić-Meszaros, pročelnik izdavačkog odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« dr. sc. Andrija Anišić, dopredsjednik HKPD »Matija Gubec« Ivica Dulić, predsjednica »Hrvatske čitaonice« Bernadica Ivanković.

REAGIRANJE PREDSEDNICE SKUPŠTINE GRADA SUBOTICE NA OTVORENO PISMO

Moram reći kako mi je kao predsjednici Skupštine Grada Subotice posebice žao što, možda prvi put u povijesti našeg grada, nije donesena odluka o dodjeli zvanja Počasni građanin. Žao mi je, jer sam uvijek bila ponosna da živimo u multinacionalnoj, multikulturalnoj i tolerantnoj sredini. Na 12. sjednici

Skupštine Grada Subotice, prilikom odlučivanja o donošenju spomenute odluke, Poslovnik Skupštine Grada je ispoštovan, jer je u dvorani bilo prisutno 59 vijećnika, od kojih je »za« glasovalo 29 vijećnika. Iz toga proizlazi da odluka nije usvojena, jer se »za« trebala izjasniti većina od nazočnih vijećnika. Činjenica je da u skladu sa stavkom

dva članka 111. Poslovnika »vijećnik ima pravo i dužnost glasovati o svakom prijedlogu o kome se odlučuje na sjednici Skupštine.« Ukoliko se od strane vijećnika ne poštuje spomenuti članak Poslovnika, jedina mjera koja se u takvoj situaciji može primijeniti je, da u skladu s alinejom 5 članka 104. Poslovnika, vijećnik bude opomenut, ali taj

moment ne utječe na konačni rezultat glasovanja.

Iz gore navedenog proizlazi da volju većine vijećnika Skupštine Grada Subotice ne mogu, niti imam nadležnost preispitati, odnosno odluku o dodjeli zvanja Počasni građanin proglasiti usvojenom.

Maria Kern-Solya,
predsjednica Skupštine
Grada Subotice

SKUPŠTINA GRADA SUBOTICE

Zaslužni i oni manje zaslužni

Polemika u Skupštini glede prijedloga odluke o dodjeli zvanja »Počasni građanin« kristalno jasno oslikava aktualne stavove ovdašnjih političkih stranaka spram bunjevačkih Hrvata

Vijećnici gradske Skupštine na posljednjoj sjednici nisu prihvatili prijedlog odluke o dodjeli zvanja »Počasni građanin«, a o ovoj točki dnevnog reda oko sat vremena se vodila polemika za skupštinskom govornicom.

Naime, Povjerenstvo za dodjelu zvanja i priznanja predložilo je da se zvanje »Počasni građanin« dodijeli uglednom filozofu *Radomiru Konstantinoviću*, posthumno, i *Naci Zeliću*, pravniku u mirovini i kulturnom pregaocu. Vijećnicima gradske Skupštine smetalo je što je u tekstu obrazloženja za kandidaturu Nace Zelića u nekoliko navrata upotrebljen pridjev hrvatsko-bunjevački, a što su predstavnici bunjevačke zajednice ocijenili kao pokušaj asimilacije Bunjevaca i negiranje njihova postojanja.

NARODNOOSLOBODILAČKI ODBORI I SADAŠNJI »BORCI«

Vijećnik Saveza bačkih Bunjevaca *Branko Pokorni* je kazao kako je ova stranka dostavila u skupštinsku proceduru pismeni materijal u kojemu su precizirani zahtjevi za izmjenama teksta obrazloženja za kandidata Nacu Zelića, te upozorio da će bude li odluka donesena po predloženom tekstu, ona biti protuustavana i protiv Statuta APV. On je

naveo kako se tražila izmjena u dijelu teksta prema kojemu bi umjesto riječi »iz baštine bačkih Hrvata Bunjevaca« bilo navedeno »iz baštine bačkih Hrvata i Bunjevaca«, umjesto »u govoru bunjevačkih Hrvata« tekst »u govoru Bunjevaca i Hrvata«, te umjesto riječi »podunavskih Hrvata Bunjevaca i Šokaca« riječi »podunavskih Hrvata, Šokaca i Bunjevaca«.

»Na taj se način Bunjevci kao narod podvode pod hrvatski korpus i samim tim se negira postojanje bunjevačke nacionalne zajednice, odnosno podržava se odluka narodnooslobodilačkih odbora iz 1945. godine kad se Bunjevci i Šokci imaju izjašnjavati kao Hrvati«, smatra Pokorni. On je također upozorio vijećnike da će, ukoliko se odluka prihvati onako kako je dana u materijalu, kao predsjednik Bunjevačkog nacionalnog vijeća obratiti ombudsmanu, zaštitniku građana i OSS-u.

O suzdržanom stavu Saveza vojvodanskih Mađara kod glasanja o ovoj točki, *Jeno Maglai* je rekao kako SVM ne želi loše odnose niti s jednom nacionalnom zajednicom u Subotici, ali i da ova stranka više neće preferirati samo jednu nacionalnu zajednicu, aludirajući na hrvatsku zajednicu. »SVM poštuje sve nacionalne zajednice i više nema preferiranja u nacional-

nom smislu, ali nećemo niti dopustiti da nas uvlačite u neke sukobe u kojima nama nije mjesto. Stoga, molim vas da poštuju našu suzdržanost, a ako postoje određeni sukobi neka ih rješavaju oni koji su čitavu ovu situaciju proizveli možda svojom nesmotrenošću ili namjerno«, kazao je Maglai.

DRUGARSKI ODNOS I USTAVNO PRAVO

Šef vijećničke skupine SPS, PUPS, Jedinstvena Srbija *Dušan Stipanović* obrazlažući kako vijećnici ove skupine

me gura u sukob s dijelom sugrađana. Iza mene sjedi četvero mladih Hrvata koji su vrlo korektni vijećnici, s kojima se trudim imati jedan drugarski odnos. Imamo različit nacionalni predznak, ali se uvažavamo i trudimo se ne dolaziti u konflikt, pogotovu tamo gdje smo različiti, a gdje se to može prenijeti ne samo u ovoj dvorani, nego možda može poremetiti neke odnose koje ne želimo poremetiti«, kazao je Stipanović.

Vijećnik Pokreta mađarske nade *Gyula László* ocijenio je kako u raspravi nije riječ o novoj situaciji, niti o kandi-

NJEGOVANJE ODREĐENIH ODNOSA

Vijećnik SNS-a *Radmilo Todosijević* iznio je pak stav da Naco Zelić ne zaslužuje zvanje Počasni građanin. »Nisu u pitanju niti Bunjevci niti Hrvati, u pitanju je podloga i ideologija na kojoj počiva prijedlog za dobivanje ove nagrade, koji je neprihvatljiv iz pozicije njegovanja određenih odnosa, koje nema u sebi historijsku potporu, koje nema lingvističku objektivnu tvrdnju i koje nema u sebi objektivne historijske poruke, a koje se površnim tumačenjem, koje je dano u obrazloženju za kandidata, može dalekosežno u budućnosti krivo koristiti od kvazi povjesničara i drugih«, kazao je Todosijević.

neće glasovati za prijedlog istaknuo je kako rasprava pokazuje da ne postoje jasni kriteriji za dodjelu zvanja. »Stvarno bih pitao nekoga što

datu Naci Zeliću, te da osobno nije nadležan odlučivati o tome jesu li Bunjevci Hrvati ili samo autentični Bunjevci. On je istaknuo kako niti u

jednoj drugoj državi Bunjevci nisu priznati kao nacionalna manjina, osim u Srbiji, te je to usporedio s mađarskom nacionalnom manjinom u Rumunjskoj, gdje se Mađari mogu izjašnjavati i kao Szekelyi i kao Csángosi.

On je također istaknuo kako se vijećnici trebaju izjasniti o predloženoj odluci, a ne o tekstu obrazloženja za kandidate, te da rasprava o nekoliko riječi koje je predlagatelj napisao u obrazloženju nije relevantna za donošenje

TKO TREBA CRVENITI?

Šef vijećničke skupine DSHV-a *Ivan Ušumović* kazao je kako ova stranka apsolutno prihvata i slaže se sa zahtjevima bunjevačke nacionalne zajednice, te da su večer prije sjednice Skupštine u neformalnim razgovorima ti prijedlozi prihvaćeni, te je »sigurno da mi nikada nećemo osporiti pravo postojanja bunjevačke nacionalne manjine, nikada to nismo htjeli niti ćemo to htjeti«.

»Ali, kao što znate, po povijesnim činjenicama, postoje dalmatinski Hrvati koji se zovu Dalmatinci, postoje podravski Hrvati koji se Podravci. Tako mi zadržavamo pravo da se izjasnimo kako želimo, a želimo da se izrazimo kao Hrvati Bunjevci. Ne želim zadirati u subetničku konstelaciju naših nacionalnih odnosa, to uopće sada nije bitno. Ovdje se raspravlja o djelu i radu Nace Zelića, a ne o izjašnjavanju nacionalne manjine. Ponavljam, mi ne sporno postojanje bunjevačke nacionalne manjine i nikada to nećemo raditi, ali jednako tako ne želim da se spori nama mogućnost da se izrazimo kao bunjevački Hrvati. Nas četvero vijećnika djelujemo u okviru DSHV-a, što jasno govori da smo Hrvati, ali jednako tako sebe smatramo Hrvatima Bunjevcima ili bunjevačkim Hrvatima«, kazao je Ušumović.

Josipa Ivanković iz vijećničke skupine SDPS – SPO kazala je kako će biti suzdržana kod glasovanja zbog predloženog kandidata Nace Zelića: »Moram se složiti

s profesorom Todosijevićem da ne donosimo odluke ukoliko nemamo dovoljno kvalitetne ljude koje možemo proglasiti počasnim građanima. Apeliram na Skupštinu da ne ponavlja greške iz prošlosti i da pritiskajući tastere i donoseći odluke proglasimo nekoga počasnim građaninom, pa nakon deset godina crvenimo zbog te odluke, jer shvatimo da taj počasni građanin baš i nije toliko počasan kao što se u određenim trenucima činilo«, kazala je Ivanković.

VELIKA SREĆA MIRKA BAJIĆA

Zahvalivši na diskusiji Josipi Ivanković i Ivanu Ušumoviću, *Mirko Bajić* je rekao kako je to znak da postoje mladi ljudi spremni za suradnju, te istaknuo da bunjevačkoj zajednici nije namjera svađati se s hrvatskim narodom. »Nama je namjera surađivati, međusobno se poštovati i živjeti svi skupa u ovom gradu bolje nego što danas možda živimo«, kazao je Bajić. On je istaknuo kako nije pitanje suzdržanost SVM-a oko ove teme, već onih koji žele da prijedlog prođe na način kako je definiran, aludirajući pri tome na DS.

»Na sreću, mi danas imamo drugog predsjednika Republike, imamo na sreću drugu stranku na vlasti i imamo na sreću drugu Vladu u Srbiji koja priznaje prava svakoj nacionalnoj zajednici i ja sam im na tome zahvalan«, kazao je Bajić pozdravljen pljeskom oporbe.

S. Mamužić

BEZ NACIONALIZMA, MOLIM!

Vijećnica Lige socijaldemokrata Vojvodine *Mirana Dmitrović* kazala je kako iza oba kandidata nesumnjivo stoje djela koja ih nominiraju za kandidate za dodjelu priznanja Počasni građanin grada Subotice. »Međutim, ono po čemu se ta dva kandidata razlikuju jest smisao njihova djela, koji jest različit i upućuje na dvije različite ideologije u najširem smislu te riječi. Obje su ideologije legitimne, međutim ona ideologija koja ide uz ideologiju LSV-a jesu vrijednosti i ideje koje je u svom djelu zastupao Radomir Konstantinović, a to je bila prije svega oštra kritika malograđanštine, konzervativizma, tradicionalizma, svakog kolektivism, pa tako i, naročito naglašavam, svakog nacionalizma. U tom smislu vijećnička skupina LSV-a će glasovati za to da Radomir Konstantinović bude počasni građanin grada Subotice. Bi li on tu odluku, u ovakvim okolnostima kakve sada vladaju, prihvatio – to nikada nećemo saznati«, kazala je Mirana Dmitrović.

Podsjećajući da su za zvanje počasnog građanina predložena dva kandidata, *Slavko Parać* (DS) je kazao kako je Subotica počinila neoprostivu grešku 2005. godine, kada nije ovo priznanje dodijelila tada živućem Radomiru Konstantinoviću, rođenom Subotičaninu i europski poznatom intelektualcu. »Mislim da dodjelom priznanja posthumno ne možemo sebe oprati, ali kada je već stigao takav prijedlog, bila bi još veća greška to isto ponoviti. Tek tada nas nitko ne bi mogao oprati«, kazao je Parać.

odluke. »Na žalost, veoma mi je žao što se jedan narod u okviru iste obitelji podijelio, dva rođena brata se različito izjašnjavaju. To je činjenica, ali to je istodobno i ustavno pravo«, kazao je Parać. On je naveo i primjer iz teksta obrazloženja: »U obrazloženju je naveden naziv izložbe čiji je suorganizator bio preložen Naco Zelić, a koja se zvala Izložba iz baštine bačkih Hrvata Bunjevaca održana u zagrebačkom muzeju 1998. godine. Dakle, mi bismo sada kao Skupština trebali izmijeniti naslov te izložbe održane '98. godine.«

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merković i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 28. lipnja do 4. srpnja

28. LIPNJA 1838.

Od 1. siječnja u Subotici je registrirano 87 kriminalnih slučajeva: 47 krađa goveda, konja, svinja, ovaca, zatim drva, odjeće i dr. Zabilježeno je 9 tuča i jatakovanja, 5 pljački, 4 ubojstva, 2 abortusa i drugi prijestupi. Osim vremenskih kazni, izrečene su i smrtno presude, no i one blaže: batinanje, bičevanje i druge.

28. LIPNJA 1946.

Uz Paralelni put (danas Ulica Jovana Mikića), na mjestu nekadašnje livnice »Ferum«, javnim vješanjem pogubljen je ratni zločinac *Miloš Kovačević*, šef subotičkog odjela Tajne policije u vrijeme mađarske okupacije, koji je poslao u smrt više desetina rodoljuba i antifašista.

29. LIPNJA 1890.

Rođen je *Pere Tumbas Hajo*, glazbenik, skladatelj, kapelnik Tamburaškog orkestra Radio Beograda, uoči II. svjetskog rata aranžer, pedagog, umjetnik na tamburici. Autor je petnaestak kola i valcera, desetak koračnica i oko 140 popularnih narodnih pjesama, igara i drugih skladbi. Umro je 5. ožujka 1967.

29. LIPNJA 1926.

U Subotici je rođen *Stipan Marušić*, pravnik, sudionik NOP-a. Obnašao je niz odgovornih dužnosti; bio je pročelnik grada, a kasnije i kotara. Potom je ravnatelj »Hrvatske riječi« (1952.-1954.), zatim

predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine i predsjednik pokrajinske Skupštine. Umro je 23. veljače 1974.

30. LIPNJA 1941.

U dijelu subotičkog atara, južno od grada, mađarske okupacijske vlasti počinju naseljavati Székelye (Sikuli) iz Bukovine, odnosno Erdélya. Od Žednika i drugih naselja, iz kojih su prognani srpski kolonisti, formirano je desetak sela s oko 13.500 duša. Početkom jeseni 1944. ovi su Székelyi mahom preseljeni u Baranju i županiju Tolna.

30. LIPNJA 1968.

Prvim natjecanjem najboljih risara, u Subotici su započele obnovljene svetkovine žetvenih praznika »Dužijanca '68«. U nadmetanju risara najbolja je bila ekipa iz Đurđina.

1. SRPNJA 1730.

Po naredbi Ratnog vijeća Carskog dvora, pukovnik *Bartolomej Hardvick*, zapovjednik segedinske utvrde, izdao je dokument o tome da su franjevci vlasnici kaštela (utvrde) unutar Subotičkog vojnog šanca. Istoga dana počelo je preuređenje utvrde u crkvu.

1. SRPNJA 1950.

Poslije godinu dana gradnje, završena je Ljetna pozornica na Paliću. Nalazi se usred borika, nedaleko od najstarijeg teniskog kluba. Kapacitet joj je 1.000 gledatelja. U to

vrijeme je isticano kako je jedna od najljepših u zemlji. Građena je prema projektu arhitekta *Bolte Dulića*.

2. SRPNJA 1972.

Umro je dr. *Matija Evetović*, profesor, znanstvenik, pisac, poznati javni djelatnik, između dvaju svjetskih ratova jedno vrijeme dogradonačelnik, ravnatelj Muške gimnazije, jedan od čelnika Gradskog muzeja i dr. Suradnik je »Hrvatske enciklopedije« *Mate Ujevića* i autor više monografija. Kapitalno djelo mu je »Kulturna povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata«.

3. SRPNJA 1883.

Rođena je *Angela Mačković*, slikarica i pedagoginja, kćerka poznatog subotičkog arhitekta, graditelja i poduzimača *Titusa Mačkovića*. Likovnu umjetnost studirala je u Pešti i Münchenu. Upamćena je po brojnim portretima i impresionističkim figuralnim kompozicijama. Umrula je 13. rujna 1951.

3. SRPNJA 1913.

Rođen je *Dragutin Franković*, pedagog, publicist, leksikograf, utemeljivač, glavni i dogovorni urednik »Slobodne Vojvodine« (1945.), glasila Narodne fronte u Subotici. Novine su pisane hrvatskim književnim jezikom i tiskane latiničnim pismom. Poslije odlaska iz Subotice obranio je doktorsku radnju iz pedagogije. Pokraj ostalog bio je urednik Enciklopedijskog

rječnika pedagogije i drugih značajnih djela. Umro je 12. veljače 2002.

4. SRPNJA 1913.

Rođen je *Marko Peić*, književnik, sakupljač narodnih umotvorina. Jedan je od osnivača i urednika časopisa mladih bunjevačkih, odnosno hrvatskih književnika »Bunjevačko kolo«. Autor je više značajnih djela, među njima (s *Grgom Bačlijom*) »Rečnika bačkih Bunjevaca« (1990.) i »Imenoslova bačkih Bunjevaca« (1994.).

4. SRPNJA 1948.

Rođen je *Lazar Francisković*, pjesnik, prozaik, esejist, knjižničar u subotičkoj Gradskoj knjižnici. Objavio je više knjiga poezije i roman »Hodočasnik« u dva sveska. Njegovu poeziju karakterizira osmišljavanje vanjskih i unutarnjih pejzaža, te objekata koji okružuju čovjeka. Po izričaju je lapidarna, suspregnuta, iz nje izbija ljubav prema ravnici i zavičaju.

4. SRPNJA 1997.

Nakladom NIP »Subotičke novine« i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, objavljena je knjiga »Bunjevačko pitanje danas« prof. dr. *Tome Vereša* (1930.-2002.), teologa, filozofa, prevoditelja i pisca, začetnika dijaloga s marksistima i nositelja najvećeg priznanja među dominikancima: magister in sacra theologia (učitelj svete teologije).

Rod žita u žitnoj jami

Otkad je čovik počeo za rānu hasnirat zrna žita, najvažnije je bilo: posijati ga i odraniti do zrijanja, a zrio rod (prinos) sačuvati da od njega izgubi što manje zrna. Čovik je zemlju uradio kako je znao, sime posijao, dao je od sebe. Koliki će bit rod bilo je najvećim dilom po Božjoj volji. Vidno ga mož smanjit i nevrime, litnja ampa, olujna kiša često s padanjem leda. Tu pošast uvećavaju i živi stvorovi: tice, sisavci i bube sve dok čovik od nje ne skloni rod na cigurno. Da žito nije tako dobra rāna ne bi bilo ni sladokusaca za njim.

Dok je žito raslo i počelo bit dalje od domašaja ratara, on je često obalazio žitište, uživo u rastu žita, ali i stripio od svega šta mu mož nauditi i smanjit rod. Tušta ratara su se u panonskoj ravni oslanjali na proricanje izgleda vrimena. Virovali su da će još četrdeset dana bit tako vrime, kako je bilo na spomendan sv. Medarda (8. VI.), zaštitnika žetelaca. Od tog spomendana dok žito ne sazrije čovik ima dosta vrimena da rod skloni na koliko-toliko cigurno misto.

POVISNI KORAK

U odranjivanju žita čovik je napravio velik povisni iskorak kad je u XIX. viku izumio parnu mašinu, a s pomoću nje i druge mašine. Tako je nastala i počela bujati tzv. mašinska industrija, temelj na kojem su se počele razvijati i druge gospodarske grane, ponajprija poljodilstvo u drugoj polo-

vici XIX. vika. Novo gospodarenje se širilo na malom mistu i sa tušta ljudi, kojima je nuz sve druge potrebe trebalo nastaći i dosta rāne. To je ukratko prikaz počela novog poljodilskog gospodarenja u kojem se ratarstvo sjednalo sa životinjstvom (stočarstvom). Od onda poljodilac više nije stvarao rānu samo za se, jel je suvišak roda žita dobro unovčio, stvarao je podlogu za bolji život – sebi i drugima. Rad plodoređa žitu sijo je i druge žitarice, ponajprija dotle jedva sađen kuruz, pa ječam, zob i dr., koje je potrošio na odranjivanje josaga (blaga), a kad je nji prodo s njima je unovčio i svoj rad. Osim što je za se stvorio rānu od suviška je počeo i uvećavati imanje i stvarati podlogu za bolji život.

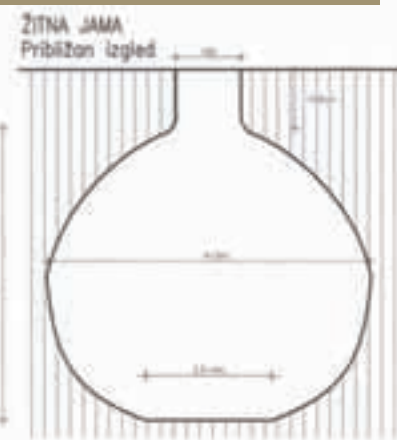
Sijanje više žita donelo je veliku brigu ratarima: kako što prija skinuti i sačuvati sve veći rod sa što manje gubitaka.

ŽITNE JAME

Industrija je časkom napravila mašine s kojima su izašli na kraj sa sijanjem i skidanjem većeg roda neg koliko je ratar mogao ručno uraditi. No, u čuvanju roda žita zadaća je bila dosta teška i ponajprija briga ratara. Oni su izlazi našli u pravljenu novu salaša »na tri zida«, s velikom i jakom tavanicom, koja mož podneti teret čuvanja suvišnog roda, do podesnijeg vrimena za prodaju. Ni to nije bilo dosta velikim gazdama, koji su sijali žita na stotinak i više lanaca (1 l = 7200 m²) u nenadano rodnoj godini.

Njeva je zadaća prosta: napraviti misto za nekoliko vagona (1 # = 10.000 kg) žita, a da ono bude cigurno od krađe, od štetnika, a jeptino i friško napravljeno. Nije bilo druge već se koristiti žitnim jamama, koje su ljudi hasnirali još u Starom viku u mezopotamskim i staroegipatskim žitnicama.

Ravan u Bačkoj i šire oko nje podesna je za kopanje i udešavanje žitni jama. Nji su pravili više feli, od najmanji za nekoliko desetina metara (1 mtc = 100 kg.) do oni u koje je stalo i nekoliko vagona žita. Na priliku poznate su nam tzv. Nekine (*Grge Skenderovića*) velike žitne jame otkrivene 2002. u Tavankutu. U svaku se moglo istrest oko 3 vagona žita (duboka je 5 m i široka 5 m u najširem kruškastom

Izgled Nekine žitne jame – crtež Anice Gaković

dilu). Ako posli izvlačenja žita jama nije trebala, mogla se sačuvati za duže vrime, jel je njezino udešavanje za novo hasniranje bilo jeptino, a najveći trošak bio je ogriv kojim su je nanovo osušili tj. vatrom ocigljali.

Jedina mana žitne jame je da se načeto žito iz nje mora što prija izvući i odneti da ne dobije sagu pojamine koja se stvarala čim se jama načela. Žito bi u se upilo tu sagu, a ona bi se posli ostila i u brašnu, koje se ne bi moglo hasnirati za ilo.

SA ROGLJA

Žitne jame na sokaku

Kadgod su i najmanje selo udesili po pravilu i koliko mora bit sokak širok i dugačak, kolike su u njemu avlije i sl. Sokaci su toliko široki da je vršaća mašina (vučna mašina+kasla-vršalica+bóda) mogla proći sokakom i u cugu (sastavljena) ući u bilo koju avliju (taka je Prava ul. u Aleksandrovi i dr.) i posli vršidbe u avliji se okreniti i izaći na sokak. U takim selima su živili poljodilci koji su zemlju radili od kuće, a u avliji imali sva zdanja kao poljodilski domazluk.

Tušta su poljodilci na sokaku prid kućom napravili žitnu jamu. Na tom mistu nikom nije smetala, a bila je cigurna i od krađe žita, jel ako se kogod tudan vrtio brez posla, tog bi otkrile vaške (psi) ili kogod od čeljadi i onda od nečasne nakane ništa. Pajo Đurasević se sića jedne od žitni jama ispid njeve kuće u Pravoj ul., a u jednu sam zavirio kad ju je otvorila voda posli provala oblaka. Slične jame mi pokazao i dr. Mišo Mandić u Čavolju (Mađarska).

SKUPŠTINA GRADA SUBOTICE ZAMALO IZGLASALA ZAKONITU ODLUKU

Poklekli pred proročanstvom

Od momenta kada je 2007. donijela odluku da Srpskoj pravoslavnoj, Katoličkoj i Evangeličkoj crkvi ustupi na korištenje bez naknade 700 hektara tzv. državnog zemljišta subotička lokalna samouprava bila je u četvrtak najbliže zakonu

Ulogu formalnog predlagачa o skidanju ove točke s dnevnog reda na sebe je preuzela Demokratska stranka Srbije, a dan prije održavanja sjednice u pomoć im je pritekao i sam ministar poljoprivrede *Goran Knežević* koji je uputio dopis da sve državno zemljište u Subotici mora ući u program uređenja, zaštite i korištenja, s tim da 700 hektara koje koriste crkve bude izuzeto iz procesa javnog nadmetanja do okončanja sudskog spora koje one vode protivu lokalne samouprave i Ministarstva poljoprivrede.

MINISTROVO NOVO UHO

Dopis, kojega je u ime DSS pročitao *Stevan Bakić*, otvara put za bar dva zanimljiva razmišljanja. Prvo navodi na pitanje ima li ministar diskrecijsko pravo izmjene zakona koji su prije njega usvojeni u Skupštini Srbije? Drugo se nadovezuje na prvo i glasi: je li svojim dopisom ministar prekršio zakon, tjerajući na to i drugo državno tijelo kakvo je lokalna samouprava? Da stvar s ovim razmišljanima bude zanimljivija, dovoljno je sjetiti se kako su upravo Ministarstvo i republički javni pravobranitelj i prošle i ove godine pritiskali lokalnu samoupravu da je 2007. donijeta protuzakonita

odluka i da je stoga moraju ispraviti tako što će je na sjednici Skupštine grada poništiti. Uzgred, to je bio jedan od uvjeta da Ministarstvo odobri program o izdavanju oko 12.000 hektara državnog zemljišta u najam.

Kneževićev dopis vjerojatno je najbolje došao gradonačelniku *Modestu Duliću* koji je neponištanje odluke iz 2007. (o)pravdao »konfuzijom u stavovima Ministarstva«. I koliko god bilo očito da su i Dulić i cijeli DS popustili pred autoritetom crkava, nitko mu ne može osporiti istinitost konstatacije da u glavama čelnih ljudi Ministarstva poljoprivrede stvari nisu najbistrije. Dodatnu zanimljivost u ovom dijelu čini i simpatičan detalj da se nitko od lokalne vlasti nije ozbiljnije pozabavio istinitošću navoda člana Gradskog vijeća zaduženog za poljoprivredu *Simona Ostrogonca* da su neimenovani predstavnici neimenovanih crkava uputili proročke riječi članovima lokalne samouprave neka razmisle hoće li ih imati tko sahraniti i da će gorjeti u paklu ukoliko budu poništili odluku iz 2007! Namjesto interne istrage o tome tko se na račun lokalne samouprave nelegitimno bavi bacanjem prokletstava, predsjednica Skupštine grada *Mária Kern – Sólya* javno je

blagosloвила prisustvo četverice Božjih pastira na sjednici Skupštine grada.

ANTIPATIJA PREMA EMPATIJI

Sami svećenici nisu, naravno, krili zadovoljstvo ishodom sjednice. Tako je tajnik Crkvene općine SPC-a u Subotici *Dorđe Dimić* rekao kako nema niti govora o tomu da su crkve privilegirane u odnosu na sve druge građane time što bez naknade koriste državno zemljište. Njegovo obrazloženje sastoji se u tome da crkve samo potražuju svoju imovinu i nisu krive što država usvojeni Zakon o restituciji sporo provodi. Ekumenski isto je i mišljenje tajnika Subotičke biskupije *Mirka Štefkovića* koji na isto pitanje odgovara da nije lokalna samouprava donijela Zakon o restituciji niti ona može vraćati oduzeto zemljište. Štefković je potvrdio da su katoličke župe u Subotici u međuvremenu dobile 58,7 hektara zemlje i da je Biskupija još u travnju 2012. obavijestila lokalnu samoupravu da Katoličkoj crkvi za toliko umanjí posjed (od 320 hektara) koji joj je dan na privremeno korištenje. On je potvrdio i da su korisnici ovog zemljišta sve do 2012. dobivali i poticaje,

koji su im vjerojatno pokrivali troškove na ime arende Crkvi i ostavljali mogućnost za stvaranje veće dobiti na račun zemljišta za kojega nisu plaćali ni dinara najma.

Namjesto da su i sami bili na sjednici Skupštine grada, predstavnicima sedam subotičkih udruga poljoprivrednika trebalo je četiri dana da artikuliraju svoje nezadovoljstvo. Ono je sadržano u zahtjevima lokalnoj samoupravi da u roku od tjedan dana održi izvanrednu sjednicu Skupštine grada na kojoj bi bila razmotrena zakonitost odluke iz 2007. kao i da dobiju podatke o tomu koje površine crkve potražuju na temelju Zakona o restituciji. Ako im kao utjeha mogu poslužiti riječi šefa Ureda za poljoprivredno zemljište u Subotici *Grgura Stipića*, to isto od crkava bezuspješno je tražila i lokalna samouprava.

Jedino što se za sada čini izvjesnim su riječi predsjednika Udruge seljaka »Stari Žednik« *Ivana Vidakovića* da će, ukoliko crkve i dalje budu besplatno koristile tzv. državno zemljište, biti nastavljena pljačka lokalnog, pokrajinskog i republičkog proračuna. Na primjeru Subotice to godišnje bruto iznosi minimalnih 15.000.000 dinara.

Z. R.

DUŽIJANCA 2013.

»Priskakanje« vatre ivanjske

U predvečerje pred blagdan Sv. Ivana Krstitelja, 23. lipnja, okupio se lijepi broj posjetitelja na salašu *Stipana Kujundžića*, gdje je održana manifestacija 'priskakanja' vatre. Ovo je druga manifestacija u nizu ovogodišnje Dužijance, koja je prije tri godine prvi puta uvrštena u program s ciljem oživljavanja skoro zaboravljenog običaja.

Za oživljavanje ovog običaja, po riječima *Marinka Piukovića*, predsjednika OO Dužijance 2013., najveću zaslugu ima *Alojzije Stantić*, koji je ovaj običaj zapisao i na njegovu inicijativu običaj je obnovljen.

OBİČAJ OTRGNUT IZ ZABORAVA

Sve do pred II. svjetski rat, kako bilježi *Alojzije Stantić*, bio je veoma raširen i poštovan blagdan Sv. Ivana Cvitnjaka. To je blagdan Ivana Krstitelja koji se slavi 24. lipnja, kada su naši stari tri dana za redom u večernjim satima palili i »priskakali« vatrau. Vatrau su preskakali mladi, a trebalo ju je preskočiti bar tri puta. Vjerovalo se da će onaj tko to učini biti ljepši i zdraviji. Često su se momak i djevojka, ili dvije djevojke držale za ruke i preskakale vatrau. Dogodilo se i da su nekima bile spržene obrve, trepavice ili krajevi kose.

Ovo su momci i djevojke iskoristili i kao susret, a poslije bi svi skupa, kada bi svirci zasvirali, i zaigrali. Žeravu bi gasili prstima jer su vjerovali da u tom slučaju neće imati zanoktica, ili su je

gasili stopalima, kako ne bi imali žulj.

IVANJSKI VJENČIĆ

Mlade cure su za ovu prigodu brale ivanjsko cvijeće i od njega bi pravile vjenčiće. Vjerovanja su bila različita, vjerovalo se da će, ukoliko se vijenac baci na kuću, zaštititi salaš od vatre.

Neki su vijenac bacali na dud, dok su neke djevojke vijenac zakvačile kod ulaznih vrata kako bi kuću – salaš sačuvao od groma i vatre.

Raznih vjerovanja je bilo i kad bi svirci zasvirali, momak bi istrgao djevojki vijenac iz ruke i stavio joj na glavu. Ukoliko joj se momak dopao, ona bi plesala s njim, a ako ne, vijenac bi skinula s glave, to je bio znak da je za ples može pozvati drugi momak i sve tako dok nije zadržala vijenac na glavi. Sve ove običaje prisutnima su pokazali mladi tamburaši i folklorasi, članovi HKC-a »Bunjevačko kolo« i HUK-a »Lajčo Budanović«.

Predsjednik OO Dužijance 2013. *Marinko Piuković* zahvalio je domaćinima i ljudima iz Male Bosne koji su se prihvatili ove organizacije. »Drago mi je što su se ljudi iz Male Bosne prihvatili uloge domaćina i za manifestaciju koja nas očekuje – 'natjecanje risara', kao i za etno radionicu, koja će se održati i okviru Dužijance malenih«, kazao je *Piuković* i sve nazočne pozvao da i nadalje prate i posjećuju manifestacije u okviru Dužijance.

Ž. V.

RADNI SUSRET VODITELJA HRVATSKIH KULTURNIH UDRUGA U OPĆINI BAČ

Hrvatski kulturni centar na pomolu?

HKC bi se bavio koordiniranjem rada udruga, organiziranjem međusobnog pomaganja i zajedničkih nastupa, odnosno manifestacija i priredbi

Nakon više posjeta dužnosnika hrvatske zajednice općini Bač, a s ciljem da se osnaži i poboljša položaj i funkcioniranje hrvatskih udruga u Baču i okolnim mjestima, uslijedio je sastanak predsjednika hrvatskih udruga koje djeluju u ovoj općini. Na sastanku održanom 20. lipnja u Etno kući Didina kuća, bilo je riječi o mogućem osnivanju Hrvatskoga kulturnog centra u Baču, natječaju Hrvatskog nacionalnog vijeća, razmatrana je i međusobna suradnja pet hrvatskih udruga koje su potpisnice Povelje o trajnoj suradnji, te je izabran novi koordinator, jer je dosadašnjem istekao mandat još prije pola godine.

Željko Pakledinac, koji je bio inicijator skupa, u svom je uvodnom izlaganju govorio o potrebi formiranja Hrvatskog kulturnog centra u Baču koji bi se bavio koordiniranjem rada udruga, organiziranjem međusobnog pomaganja i zajedničkih nastupa, odnosno manifestacija i priredbi.

KONKRETNI MODEL SE PRIPREMA

»Ovo ne podrazumijeva gašenje postojećih udruga, nego njihovo osnaživanje i poboljšanje kvalitete rada«,

Željko Pakledinac, Stanka Čoban, Pavle Pejčić i Kata Pelajić

kazao je Pakledinac. On se prihvatio zadaće da pripremi konkretni model djelovanja budućeg Centra, koji bi se razmotrio na sljedećem sastanku s predstavnicima udruga. U tome će svakako biti primarno pitanje financiranja i način funkcioniranja ovoga tijela kako bi društva i dalje nastavila svoju nezavisnu i redovitu misiju u svojim mjestima. Sudionici sastanka su se dogovorili da informiraju vlastito članstvo o ovoj zamisli te da se u što kraćem roku organiziraju skupštine svih udruga, izaberu odovarujuća tijela i vodstvo te nastavi aktivnije djelovanje.

»Ideja o Kulturnom centru stara je nekoliko godina«, naglasila je Stanka Čoban te dodala: »U to su vrijeme postojale samo tri hrvatske kulturne udruge: HKUPD 'Dukat' Vajska-Bođani, HKUPD 'Mostonga' Bač i HKUPD 'Matoš' Plavna. Sada je povećan broj udruga i situacija se pomalo izmijenila, ali je, upravo zbog toga, ovakav Centar veoma poželjan i treba ga dobro osmisлити.«

U tom smislu, ona je dodala, budući da se ove godine navršava peta obljetnica zajedničkog projekta »Šokci i baština«, trebalo bi organizirati sastanak sa svim hrvatskim udrugama iz Podunavlja, kako bi se ova suradnja kvalitetno nastavila. Dogovoreno je da se organizira zajednička manifestacija u kojoj bi sudjelelo sve hrvatske udruge iz Podunavlja, a to podrazumijeva i zajednički odlazak u Tuzlu, odnosno Gradovrh, s čijim se voditeljima svetišta održavaju redoviti kontakti.

ZA BOLJU SURADNJU I KVALITETNIJI RAD

Prema riječima Pavla Pejčića, bilo je objektivnih i subjektivnih poteškoća za sazivanje sastanaka između njega kao dosadašnjeg koordinatora i predstavnika ostalih udruga, ali nedostajala je i potrebna suradnja. On je pritom naveo dobar primjer udruga »Matoš« i »Tragovi Šokaca« čije su predsjednice dostavljale svoje priloge za emisiju na hrvatskom jeziku.

Govoreći kritički o dosadašnjem radu koordinatora i propustima u suradnji među udrugama, predsjednica »Matoša« Kata Pelajić predložila je za novu koordinatorku Stanku Čoban, predsjednicu UG »Tragovi Šokaca«, čiji će mandat trajati od 20. lipnja 2013. do 20. lipnja 2014. godine. U tom će vremenu vjerojatno biti osnovan i Hrvatski kulturni centar, čime će se stvoriti uvjeti za još bolju suradnju i kvalitetniji rad postojećih hrvatskih kulturnih udruga.

Na sastanku je konstatirano i da pojedine hrvatske kulturne udruge iz Gornjeg Podunavlja u posljednje vrijeme ne pozivaju udruge s ovog prostora na svoja događanja, a neki se čak ne odazivaju na pozive ovdašnjih udruga. Ovo je bila dobra praksa još od 2008. i kao da pomalo posustaje, te bi je trebalo ponovno aktivirati. Hrvatski kulturni centar, koji bi bio osnovan u Baču, u tome bi mogao imati važnu i ključnu ulogu.

Zvonimir Pelajić

ODRŽAN OKRUGLI STOL U ORGANIZACIJI NOVOSADSKJE NOVINARSKJE ŠKOLE

Samoodrživost manjinskih medija

Kao otvorena ostaju pitanja što je to medij nacionalne manjine, koji je to poželjan model informiranja na jezicima nacionalnih manjina, kao i kako osigurati nesmetano funkcioniranje takvih medija?

Okrugli stol pod nazivom »Samoodrživost manjinskih medija«, u organizaciji Novosadske novinarske škole, održan je 24. lipnja u Skupštini AP Vojvodine. Novosadska novinarska škola prošle je godine u okviru regionalnog projekta »Mediji i manjine na Zapadnom Balkanu« provela istraživanje čije je rezultate predstavila stručnoj javnosti, urednicima manjinskih medija, nacionalnim vijeći-

je njihov status, analizirajući zakonski kontekst, njihov položaj u smislu ekonomske, financijske održivosti s posebnim naglaskom na to kakav je karakter manjinskog jezika i kakav je njegov odnos s jezikom većine i kako to određuje sadržaj.

Pozitivni rezultati kod ovog ispitivanja pokazuju kako je osigurana održivost manjinskih medija, spriječeno ugrožavanje stečenih manjinskih prava, ostvarena bolja orga-

nje, neodgovorajući sadržaj, nedostatak autonomije i veliki pritisci centara moći. Kao otvorena ostaju pitanja što je to medij nacionalne manjine, koji je to poželjan model informiranja na jezicima nacionalnih manjina, kao i kako osigurati nesmetano funkcioniranje takvih medija?

PITANJE PRAVA ILI KONZUMACIJE

Na temelju iskustva u radu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje u području medija na jezicima nacionalnih manjina, *Kalman Kuntić* je precizirao kako danas na tržištu skoro da nema samoodrživog medija bez pomoći, odnosno natječajnog financiranja medija. Prema njegovim riječima, postavlja se pitanje je li informiranje manjinskih medija pitanje prava ili konzumaci-

je? S jedne strane, zakon im to pravo jamči, ali s druge, ti mediji su prinuđeni tražiti pomoć države. On je upozorio kako danas na medijskom tržištu imamo oko 850.000 primjeraka svih izdanja dnevnih novina, od čega tabloidne novine imaju najbolju prodaju, jer je njihova cijena ispod tržišne. *Kuntić* je stajališta da se dio rješenja problema može naći i u neoliberalnom konceptu samoodrživosti, koji bi išao u pravcu financiranja sadržaja, a ne medija.

Na Okruglom stolu su govorili: *Davor Marko*, glavni istraživač na projektu, *Jelica Nikolić*, istraživačica u projektu o izvještavanju medija na romskom jeziku, *Kalman Kuntić*, pomoćnik pokrajinskog tajnika za kulturu i javno informiranje i *Nataša Heror* iz »Heror Media Pont-a«.

Ankica Jukić-Mandić

Nataša Heror, Kalman Kuntić, Jelena Nikolić i Davor Marko

ma i medijskim djelatnicima. Istraživanje je plod rada autora *Jelice Nikolić*, *Davora Marka* i *Norberta Šinkovića*.

POZITIVNI I NEGATIVNI REZULTATI

Predstavljajući projekt, *Davor Marko* je istaknuo kako je istraživanje imalo međunarodni karakter, jer su uključeni i ljudi iz Sarajeva, Podgorice i Skoplja. Na velikom uzorku medija (obuhvaćeno je 255 TV emisija, 355 tiskanih medija, 48 radijskih emisija), utvrđeno je kako je u manjinskim medijima u Srbiji primjetan veliki utjecaj nacionalnih vijeća na njihovu uređivačku politiku. Namjera je bila istražiti kako ovi mediji funkcioniraju, kakav

niziranost medija, i pokazuju pozitivne rezultate važeće zakonodavne regulative položaja manjinskih medija putem primjene Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina. Negativni rezultati uglavnom se odnose na mišljenja kako postoji negativan utjecaj nacionalnih vijeća na uređivačku, kadrovsku i poslovnu politiku manjinskih medija. Unatoč svemu jedno je evidentno, a to je da je neophodna potraga za adekvatnim modelom financiranja kako bi se mediji očuvali.

Istraživanje je također pokazalo i kako je najveći problem manjinskih medija nedostatak precizno uređenog sustava stabilnog financiranja, nizak društveni ugled i utjecaj, tehnološko zaostaja-

ZABRINUTOST

Pitanje samoodrživosti medija jedno je od ključnih pitanja i za hrvatsku nacionalnu zajednicu. Komentirajući to, *Darko Sarić Lukendić*, predsjednik IO HNV-a, je kazao: »Niti jedan manjinski medij nije samoodrživ, niti može opstati na tržištu isključivo od naklade, ako govorimo o tiskanim medijima, niti može opstati od prodaje reklamnog prostora. Takvi mediji su ekonomski apsolutno nezanimljivi bilo kom oglašivaču.« On je naglasio kako ga zabrinjavaju naznake da Republika Srbija, protivno ustavnim rješenjima, namjerava u novom Zakonu o javnom informiranju de facto ukinuti pravo manjinskih medija na informiranje na vlastitom jeziku kroz ukidanje zajamčenog financiranja, kao i najavljene promjene Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina. *Sarić Lukendić* je mišljenja da sve nacionalne zajednice to pitanje moraju aktualizirati kako rješenja koja će biti ponuđena ne bi bila ispod stečenih prava.

SLAMARKE IZ TAVANKUTA U PIROVCU KOD ZADRA SUDIONICE PROJEKTA

Slama koja spaja, a ne razdvaja

Članice slamarskog odjela Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« iz Tavankuta prošlog su tjedna, od 17. do 21. lipnja, sudjelovale u projektu »Slama koja spaja, a ne razdvaja« u Pirovcu kod Zadra. Nositelj projekta je Projekt građanske demokratske inicijative iz Belog Manastira, a sudjelovale su ženske udruge iz triju država – Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije (iz Vojvodine). Cilj projekta je osnaživanje inicijative žena i stvaranje uvjeta za utjecaj na promjene u svojem okruženju. Predviđeno trajanje projekta je od 1. svibnja do 31. prosinca 2013. godine. U projekt su, osim udruge Projekt građanske demokratske inicijative iz Belog Manastira, uključene i udruge Li Women iz Livna (Bosna i Hercegovina) i udruga HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, a financira ga Ekumenska inicijativa žena iz Omiša u sklopu programa »Žene koje brda premještaju«. Tijekom trajanja projekta planira se uključiti od 70 do 100 žena različite dobi, obrazovanja, nacionalne i religijske pripadnosti iz triju spomenutih susjednih država.

RADIONICE

U dijelu projekta koji se realizirao u Pirovcu sve su tri udruge vodile po jedan dio programa: žene iz Tavankuta podučavale su ostale polaznice osnovama tehnike izrade

suvenira i predmeta od slame, žene iz Bosne i Hercegovine držale su dvije radionice na temu ženskih i ljudskih prava, a udruga Projekt građanske demokratske inicijative održala je radionice planiranja, na kojima su postavljeni nacrti buduća tri projekta koji bi se u narednom periodu mogli realizirati i na taj način osigurati održivost započetog projekta »Slama koja spaja, a ne razdvaja«.

Mirela Alajbeg, predstavnica udruge Projekt građanske demokratske inicijative iz Belog Manastira, koja je i nositelj projekta, o planovima koji se nastoje reali-

ba slika i fotografija nastalih tijekom projekta. Hoće li se izložba moći održati i u udrugama partnerima iz Srbije i Bosne i Hercegovine ovisit će o financijskim mogućnostima. Iskreno se nadam da je ovaj projekt samo temelj nekih drugih, budućih projekata koje ove bi tri institucije mogle realizirati.«

PUNO PROGRAMA I SADRŽAJA

Predstavnice slamarskog odjela HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta na ovom susretu bile su slamarke: Marija Dulić, Katarina

Ovaj je projekt na dobrom putu jer su dojmovi sudionika pokazali da smo uspjeli zainteresirati ostale sudionice za slamarsku umjetnost, a i njihova su predavanja nama bila zanimljiva, kaže Katarina Skenderović

mišljenja i društvenih normi o kojima možda ne bi ni razmišljali da na ovaj trening nisu došle. S druge strane, bitno je bilo sve žene potaknuti na timski rad oko projekata. Katarina Skenderović je jedna od slamarki i sudionica treninga: »U Pirovcu je bilo jako dinamično i puno programa i sadržaja. Mislim da je ovaj projekt na dobrom putu jer su dojmovi sudionika pokazali da smo uspjeli zainteresirati ostale sudionice za slamarsku umjetnost, a i njihova su predavanja nama bila zanimljiva. Radionice i predavanja koja su se ticala planiranja projekata i ženskih prava bila su interesantna, jer sam proširila neka svoja znanja, a i promijenila sam mišljenje o nekim stvarima.«

Boravak u Pirovcu je bio organiziran tako da su se polaznice same pobrinule za prehranu tijekom projekta, a to je bila prigoda i za kušanje specijaliteta s ova tri područja. Ivanka Davčik iz Tavankuta majstorski je pripremila i prezentirala bunjevačku kuhinju: slatki kupus s pilećim mesom, lakumice i pogaču s makom.

I. D.

U projekt su uključene žene iz Hrvatske, Srbije i Bosne i Hercegovine

Skenderović, Edita Petrekanić Bačić i Ivanka Davčik te Senka Davčik, dipl. etnologinja.

U dijelu projekta koji se odnosio na pitanja ženskih prava, kreiranje novih projekata, istaknuta je uloga imala Senka Davčik: »Ovaj oblik radionica je za nas novina. Naše se članice do sada nisu sretale s ovakim radionicama, te ih je planiranje projekata i tematiziranje ženskih prava potaklo na promišljanje određenih stavova, uvriježenih

PROSLAVLJEN CRKVENI GOD U VAŠICI

Solidarnost i složnost u životu i vjeri

U dvorištu župne kuće napravljeno je malo dječje igralište s nekoliko dječjih igračaka

U crkvi rođenja sv. Ivana Krstitelja

Crkveni god u mjestu Vašica pokraj Šida proslavljen je u ponedjeljak 24. lipnja, u crkvi Rođenja sv. Ivana Krstitelja. U ovom malom mjestu, gdje je prije Domovinskog rata živjelo oko 25 posto stanovnika katolika, danas živi 60-ak katoličkih obitelji. Međutim, iako ih ima manje nego prije,

to ne utječe na njihovu solidarnost i složnost, kako u svakodnevnom životu, tako i u vjeri.

VJERA U SRCU NE MOŽE SE UNIŠTITI

Proslava crkvenog goda otpočela je misnim slavljem u crkvi Rođenja sv. Ivana Krstitelja, koje je predvodio

vlč. Nikica Bošnjaković pred velikim brojem vjernika, kako iz Vašice, tako i iz Šida i okolnih mjesta. »Danas u Vašici u crkvi koja je ponovno sagrađena, jer je 1995. godine bila minirana, proslavljamo crkveni god. Nema te sile što može uništiti ono što je Božje, jer gdje se više uništava, tu Bog daje veći blagoslov. Zgrada može biti uništena, ali vjera u srcu ne može se uništiti.«

IGRALIŠTE

Iako je malo mjesto, u Vašici je najveći broj novorođene djece. Trenutačno u Vašici ima dvadesetero

djece uzrasta od 2 mjeseca do 13 godina. Želja župnika Bošnjakovića bila je nagraditi majke i djecu darom kojim će usrećiti te mališane. Uz pomoć sredstava župljana darovatelja, roditelja djece u Vašici i njega samog, u dvorištu župne kuće napravljeno je malo dječje igralište s nekoliko dječjih igračaka: kućica, klackalica, ljuljačka, tobogan, lopte, ploče za pisanje – gdje će se oni bezbrižno igrati.

Poslije svete mise vlč. Bošnjaković blagoslivljao je dječje igralište u dvorištu župne kuće zaželjevši majkama i djeci ugodan boravak, istaknuvši kako sveti Ivan Krstitelj pokazuje da u ovoj crkvi i u samom mjestu Bog ima velike planove i da će se tu stvoriti suživot ljudi, kao i da će crkvena kuća koja je u planu za renoviranje, upravo biti za mladost u Vašici. Poslije blagoslova dječjeg igrališta gosti iz Šida i okolnih mjesta nastavili su druženje u dvorištu župne kuće gdje su se i počastili, a mališani su se radosni igrali na dječjem igralištu.

Suzana Darabašić

Majke o igralištu

Maja Bertić

»Imam dvoje djece od tri i godinu i pol dana. Ovaj dječji park puno nam znači, jer ovdje baš nemamo neki prostor za igru djece. Dovodit ćemo djecu ovdje da se igraju, a i nama majkama će to dobro doći, moći ćemo se družiti i razgovarati. Zahvalni smo župniku na ovom daru.«

Vanja Bertić

»Imam dijete od godinu dana i mnogo mi znači ovaj parkić. To nam je ujedno prilika da malo izađemo iz kuće i ovdje pustimo djecu da se igraju, a svugdje je trava tako da se ne mogu ozlijediti.«

Snežana Lukačević

»Imam dječaka od 5 godina i djevojčicu od nepune dvije godine. Meni će ovo dječje igralište puno značiti. Djeca su presretna ovdje, igraju se, družu, a mi mame možemo lijepo sjediti i pričati. Mislim da je ovo predivna ideja.«

PROSVJED NEVLADINE ORGANIZACIJE POKRETA ZA ZAŠTITU I NJEGOVANJE RIJEKE BOSUT U ŠIDU

Pecanje na suhom

Pokret za zaštitu i njegovanje rijeke Bosut u subotu, 22. lipnja, organizirao je ispred svojih prostora u Šidu prosvjed u obliku performansa »Pecanje na suhom«. Naime, ova nevladina organizacija htjela je i ove, kao i prethodne godine, organizirati Bosutski kup u pecanju na rijeci Bosut u Moroviću, ali je Ribolovački savez Vojvodine to zabranio.

NAGRADA ZA »DOBAR ULOV«

Upravo je ovaj performans bio usmjeren protiv Ribolovačkog saveza Vojvodine, a pecaroši su na stolcima ispred te organizacije pecali mreže

na betonu. U performansu su sudjelovali pecaroši iz Beograda, Zrenjanina i Šida, a u natjecanju je sudjelovao i načelnik općinske uprave *Romko Papuga*, koji je dobio i nagradu za »dobar ulov«. »Ovim performansom pecanja na suhom željeli smo dokazati da ćemo biti još uporniji i istrajniji u svojim ciljevima na očuvanju i zaštiti Bosuta i Studve«, rekao je *Dejan Bulatović*.

SAČUVATI BOSUT I STUDVU

Kako su istaknuli organizatori prosvjeda, ovaj performans je samo nastavak tradicije pecanja na trgovima koji je

Performans »Pecanje na suhom«

već zaživeo u mnogim gradovima u Srbiji. Inače, Pokret za Bosut postoji već dvije godine i okuplja oko 2000 članova koji se svakodnevno na rijeci Bosut bore s krivolovcima i protiv ilegalnog izlovljavanja ribe. Imaju punu podršku lokalne samouprave općine Šid u svim svojim aktivnostima, kako na rijeci Bosut tako i na svim akcijama na očuvanju zaštite životnog

okoliša, a do sada su punu podršku dale i mnoge javne ličnosti poput glumca *Branka Vidakovića*, gradonačelnika Šapca, Zrenjanina i mnogih drugih gradova. Kako ističu u Pokretu, nastaviti će s radom na očuvanju ove dvije reke, a u planu im je da one budu rezervat prirode poput Zasavice u Srijemskoj Mitrovici.

S. Darabašić

FESTIVAL SLAVONSKOG KULENA

Visoke ocjene glede kakvoće

Vrhunska gastronomska delicija s područja Slavonije i Baranje ocjenjuje se u suradnji HGK – županijska komora Osijek s Prehrambeno-tehnološkim fakultetom u Osijeku i glasilom za poljoprivredu Agroglas već punih 13 godina i do sada su kroz to prošle stotine proizvođača i više od tisuće uzoraka kulena. Naravno, osječki sud nije i jedini, pa su poznata ocjenjivanja kakvoće kulena u Jagodnjaku (Baranja), Županji, Požegi, Đakovu, u okviru Đakovačkih vezova i Vinkovcima u okviru Vinkovačkih jeseni. Slavonski je kulen osvojio simpatije brojnih proizvođača i u tijeku je njegova zaštita, jer Hrvatska želi u EU s još jednim zaštićenim, prepoznatljivim i izvrsnim proizvodom.

Pedesetak pristiglih uzoraka od isto toliko proizvođača od Virovitice do Županje i Belog Manastira, ocijenjeno je visokim ocjenama glede kakvoće slavonskog kulena/kulina, pa je ocjenjivački sud, kojemu je predsjedavao profesor-emeritus *Antun Petričević* dodijelio 8 diploma, 22 brončane medalje, 11 srebrnih i 5 zlatnih odličja, a šampionom festivala proglašen je *Zvonko Barić* iz Narda (Valpovo), dok je vicešampion *Željko Skeledžija* iz Donjeg Miholjca.

S. Žebić

NATJECANJE U KUHANJU RIBLJEG PAPIKAŠA

Zlatni kotlić Sonte

Sada već tradicionalno natjecanje u kuhanju ribljeg paprikaša, »Zlatni kotlić Sonte«, deveto zaredom, organizirano je u petak, 21. lipnja. Organizatori, MZ Sonta, Turistička organizacija Apatin, uz pokroviteljstvo općine Apatin, okupili su 45 majstora kotlića, koji su se kroz međusobno odmjeravanje umijeća u kuhanju ove delicije, borili za izravni plasman u finale »Zlatnog kotlića« četrdesetih Apatinskih ribarskih večeri. I pored velike vrućine, ekipe kuhara i njihovih pomagača i simpatizera uživale su u bljesku vatri i božanskim mirisima, uz svirku TS »Hajo« iz Subotice. Po odluci prosudbenog povjerenstva za nijansu najbolji paprikaš skuhaio je novopečeni žitelj Sonte *Đorđe Pajić* s osvojenih 113 poena, koliko je dodijeljeno i drugoplasiranom *Stevanu Blaškoviću*. Razlika je u nijansi, Blaškoviću je dodijeljeno manje poena za ukus. Trećeplasirani *Ivan Mišković* osvojio je 110 poena. Nagrade pobjednicima uručio je predsjednik općine Apatin dr. *Živorad Smiljanić*.

I. Andrašić

GODIŠNJI KONCERT HKPD »JELAČIĆ« IZ PETROVARADINA

U susret jubileju

Tradicionalni godišnji koncert održan je u atriju samostana sv. Jurja u Petrovaradinu.

Zvuci trube najavili su u subotu 24. lipnja početak ove manifestacije, koja je održana u nekadašnjem vojničkom gradu, u bivšoj vojničkoj župi, samostanu kršćanskog vojnika i mučenika sv. Jurja. Mnogi važni i značajni događaji u prošlosti započinjali su zvukom trube. Pozdravljajući nazočne, predsjednik društva *Petar Pifat* istaknuo je kako se ovim koncertom želi prikazati presjek godišnjeg rada glazbenih sekcija, ali i najaviti ovogodišnje obilježavanje jubilarnog rođendana kulturnog, umjetničkog i prosvjetnog društva u Petrovaradinu.

Višeglasno pjevanje, koje je čuvano i razvijano u okviru pjevačkog društva »Neven« koje je djelovalo od 1880. pa sve do II. svj. rata, nastavilo je njegovati i ovo društvo koje se može pohvaliti

pjevačkom sekcijom koja je tijekom devetogodišnjeg rada i napredovanja ostvarila zavidan uspjeh. Tomu najviše ima zahvaliti dirigentici *Vesni Kesić-Krsmanović*, koja je od pjevača amatera izvukla maksimum snage, volje i sposobnosti.

Mješoviti pjevački zbor »Jelačić« izveo je sljedeće skladbe: Prvu rukovet narodnih popjevaka iz Gornje Hrvatske – Jorgovane, Dunfte vetri, Adio querida, Moje selo, Bostan i Vijenac pjesama. Jedna od značajki petrovaradinskog narodnog kulturnog miljea je sviranje na jednorednoj, dvorednoj ili trorednoj dijatonskoj harmonici. Upravo s njom na čelu, predstavio se mješoviti vokalnoglazbeni sastav »Jelačić«. Manifestacija nije prošla bez zvuka tambure, a tamburaši su pratili i izvedbe solista *Slavoljuba Kocića*.

Ovu večer svojim nastupom uveličali su i gosti iz

Republike Hrvatske – 35 članova Gradskog puhačkog orkestra »Trenkovi panduri« iz Požege s dirigentom *Mirkom Čačićem* predstavili su se izvedbama poznatih skladbi u kojima je sudjelovao i solist *Dado Bjelokapić* i »Veseli salaši«.

Prije samog završetka koncerta, kad su se članovi »Jelačića« pjesmom »Osam tamburaša s Petrovaradina« oprostili od publike, predsjednik društva *Petar Pifat*, osvrćući se na tešku situaciju u kojoj društvo radi, kazao je: »Potrebni smo vaše pomoći. Ako vam je stalo da ovo društvo postoji, da opstane kao

stožer kulture i umjetnosti u ovom gradu, pomozite nam i vi, dragi sugrađani, ne zato jer ste dužni i morate, već zato jer smo vaši.«

A. Jukić-Mandić

Trenkovi panduri

Puhački orkestar »Trenkovi panduri« nastavlja tradiciju prvog vojnog orkestra u Europi, koji je osnovao barun *Franjo Trenk* 1741. u sastavu Trenkove pandurske regimente, te tako danas bilježi tradiciju 272 godine od osnutka prve vojne glazbe.

HKPD »SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ« GOSTOVAO U DARDI

Nastup na Ivanjskoj smotri

HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Berega sudjelovao je prošle subote, 22. lipnja, na Ivanjskoj smotri folkloru u Dardi. Nastupila je pjevačka skupina »Kranjčevića«.

Organizator ove međunarodne smotre bio je HKUD »Darda« iz Darde, a osim udruga iz Hrvatske nastupile su dvije udruge iz Srbije i jedna iz Bosne i Hercegovine.

Ivanjska smotra folkloru

organizira se povodom dana Općine Darda na dan Ivana Krstitelja, zaštitnika općine. Na taj dan pale se vatre. Te vatre nekad su momci i djevojke preskakali i onaj tko preskoči bit će zdrav cijelu godinu, a kad vatra izgori pepeo se bacao po poljima za dobar urod. »I ovaj put zapaljena je vatra koja je gorjela sve do kraja programa. Nema više preskakanja vatre,

ali njeno simboličko značenje je ostalo. Zbog nedostatka sredstava, ali uz veliku volju članova društva, na nastup smo išli privatnim automo-

bilima o trošku samih sudionika«, kaže *Marin Katačić*, predsjednik HKPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević«.

Z. V.

Sigismund Luksemburški i gradovi

Piše: dr. Zsombor Szabó

Poštovani čitatelji su sigurno zamijetili kako se u nekoliko posljednjih nastavaka feljtona bavimo *Sigismundom Luksemburškim* (*Luxemburgi Zsigmond*), naravno s puno razloga. Sigismund je bio europski vladar s tri kraljevska naslova (hrvatsko-ugarski, češki i njemački) i carskom krunom Svetoga Rimskog Carstva. Njegova polustoljetna vladavina obilježena je borbom protiv velikaša u Ugarskoj i Hrvatskoj, težnjom za učvršćivanjem vlasti u Bosni, te ratovanjem s Osmanlijama. Hrvatsko-ugarsku krunu je držao po pravu *iure uxoris*, dakle »po pravu supruge«, a pod tim se podrazumijevalo pravo muškarca na vladanje državom koju je naslijedila njegova supruga (ali i pravo na plemićku titulu koju je naslijedila supruga). Sigismund je kasnije potisnuo *Mariju* s vlasti, te je vladao sam.

NOVA POBUNA HRVATSKIH VELIKAŠA

Poslije poraza od Turaka kod Nikopolja (1396.) Sigismund je izvjesno vrijeme »nestao«. Mnogi su hrvatski plemići pomislili kako je u boju poginuo i Sigismund, pa je u kraljevstvu došlo do nove pobune pod vodstvom nekadašnjeg bana *Stjepana Lackovića*. Kralj se uskoro vratio u zemlju i obračunao se s pobunjenicima na »krvavom slavonskom saboru« održanom u Križevcima 1397. godi-

ne. Na tom su saboru njegovi ljudi ubili Lackovića i njegove pristaše. Poslije ovoga velikaši su uhitili Sigismunda, koji se uspio osloboditi zatočeništva i ponovno učvrstiti svoje redove. Sigismund se morao pomiriti s plemstvom, te dodjeljivanjem posjeda stvoriti krug odanih velikaša. Tako su npr. posjedi *Horvatijevih* u Podunavlju u Bačkoj pripali *Gorjanskima*. Ali, otpor Sigismundu ne jenjava. Bosanski i dio hrvatskih velikaša prišli su njegovom protivniku *Ladislavu Napuljskom*, koji je 1403. godine u Zadru okrunjen (nekom prigodnom krunom) za hrvatsko-ugarskog kralja (praktički protukralja).

GUBITAK DALMATINSKIH GRADOVA

Krunidbi Ladislava Napuljskog je prethodilo zauzimanje Zadra i Vrane (uz pomoć bosanske vlastele) i namećanje vlasti Splitu, Trogiru i Šibeniku. Sigismund je nakon 25-ogodišnjeg sukoba definitivno slomio otpor hrvatskih i bosanskih velikaša, te je iduće godine na njegovu stranu prišao i *Hrvoje Vukčić Hrvatinić*, jedan od oslonaca napuljskog kralja, koji je u međuvremenu napustio Hrvatsku, a 1409. je za sto tisuća zlatnika prodao Mlečanima svoje gradove: Zadar, Vranu, Novigrad, Pag, te pravo na preostali dio Dalmacije. Bio je to sramotni postupak vladara koji se kitio naslovom »hrvatskog kralja«. Nakon prodaje Zadran

su digli ustanak i protjerali napuljsku vojsku iz grada da bi zatim dobrovoljno priznali vlast Venecije. Poput Zadra postupaju i ostali dalmatinski gradovi. Hrvatsko-ugarski kralj je u trogodišnjem ratu (1411.-13.) bezuspješno pokušao vratiti izgubljeno priobalje. Kada je okrunjen i njemačkom krunom i tako ojačan, opet nije uspio pobijediti u drugom ratu s Venecijom (1418.-1320.). Sigismundu se ne može poreći »trud« za povrat dalmatinskih gradova, ali Mletačka je Republika pobijedila zahvaljujući i potpori upravo dalmatinskih gradova, koji su svoj daka-ko kratkoročni interes vidjeli u savezu s Venecijom. Gubitkom jadranske obale Hrvatska gubi vrata u svijet, gradovi gube i zaleđe, koje je, kada je riječ o gospodarstvu, u predstojećim ratovima s Turcima moglo pomoći hrvatskoj obrani, i ona prestaje biti pomorska država što dalje slabi njenu obrambenu moć.

UZLET »VJERNOG« DUBROVNIKA, A TIME I SRIJEMSKIH GRADOVA

Izreka kaže – da bi nekom svanulo, mora nekom smrknuti. Kralj Sigismund se praktički odrekao Dalmacije, koja je ostala pod mletačkom vlašću, sve do propasti Mletačke Republike 1797.

Veduta Dubrovnika 1481. godine

godine. Tako su Mlečani, koji su iz prikrajka desetljećima pratili Sigismundovu borbu protiv hrvatskih i bosanskih velikodostojnika, postali najveći dobitnici toga sukoba. Prvo su Zadru oduzeli privilegij (trgovina solju), a zatim su i ostalim gradovima npr. ograničavali veličinu brodova i tako svu trgovinu usmjeravali prema Veneciji. Sigismundu su ostali »vjerni« Senj i Krk (Frankopani), te Omiš i Poljice (Nelipići) i grad Dubrovnik. Sigismund je kao jedini hrvatsko-ugarski kralj 1396. godine na Božić boravio u Dubrovniku. U gradu su ga svečano primili i platili 2.000 dukata unaprijed u ime četverogodišnjeg poreza. Zauzvrat je kralj potvrdio sve privilegije koje su gradu dali prethodni vladari. Tada je predložio da po njemačkom uzoru grad postavi svoj simbol slobode, Rolandov stup, koji je 1419. godine i postavljen. Sklopili su sporazum i sa *Stefanom Lazarevićem* i trgovali dragocjenim metalima iz srpskog rudnika Novo brdo. Trgovali su po cijeloj Ugarskoj, a u Srijemskoj Mitrovici i u Iloku su imali svoje trgovačke kolonije.

HRVATSKA KULTURNA, PROSVJETNA I PJEVAČKA DRUŠTVA U SRIJEMSKOJ MITROVICI OD KRAJA XIX. DO POČETKA XX. STOLJEĆA

Hrvatsko pjevačko društvo »Nada«

Piše: Dario Španović

Ljubitelji hrvatske pjesme u Srijemskoj Mitrovici osnovali su 1. srpnja 1885. godine Hrvatsko pjevačko društvo »Nada« sa željom očuvanja i razvitka hrvatske pjesme i glazbe u gradu. Na prvoj sjednici utvrđen je pravilnik o radu društva, koji je poslan Kraljevskoj zemaljskoj vladi u Zagrebu, a koja ga je potvrdila točno godinu dana kasnije. Nakon potvrđivanja pravila o radu društva, 25. srpnja 1886. godine održana je konstituirajuća skupština na kojoj je za predsjednika izabran *Pavle Miler*, za potpredsjednika *Ante Kraus*, za tajnika *Franjo Dumić*, prvi zborovoda postao je *Oto Krčmaša*, a barjaktarom je imenovan *Pavle Miletić*. Na prvoj odborskoj sjednici održanoj 5. kolovoza 1886. godine odlučeno je da se prvi koncert održi 25. studenoga iste godine i od tada je HPD »Nada« počela javno djelovanje u gradu. Prvi koncert održan je u prostorijama »Casine«, na koncertu je kao gost sudjelovalo Hrvatsko pjevačko društvo »Neven« iz Petrovaradina i od tada »Nada« kao hrvatska kulturna ustanova zauzima vidno mjesto u gradu.

KRONOLOGIJA NASTUPA

- 1. svibnja 1887. održana je zabava u Mitrovačkoj kasini, a 3. rujna »Nada« je sudjelovala s trima pjesmama na đачkom koncertu u hotelu Europa.
- 1888. »Nada« je priredila zabavu u »Novoj pivari« uz sudjelovanje vojničke glazbe, a 24. studenoga koncert za pomoć siromašnoj djeci koja pohađaju pučku školu.
- 1889. održana su dva koncer-

»Pjesmo moja, nado moja« geslo je najstarijeg hrvatskog pjevačkog društva u Srijemskoj Mitrovici

- ta – prvi 14. srpnja u »Novoj pivari«, a drugi 24. studenoga u prostorijama »Zlatnog jelena«.
- 1890. organizirane su dvije priredbe, obje s vojničkom glazbom, priredbe su održane u prostorijama »Zlatnog jelena«.
- 1891. i 1892. HPD »Nada« je svake godine organizirala po jednu pokladnu zabavu, a obje su održane u mjesecu veljači.
- 1893. održan je veliki koncert u »Staroj pivari«, a iste je godine organiziran izlet u Ilok za članove društva.
- 1894. »Nada« je sudjelovala u dočeku biskupa *Strossmayera*, koji je priređen 24. svibnja, a tom je prigodom priredila i koncert u »Staroj pivari«, na istom mjestu održan je još jedan koncert u studenom.
- 1895. mješoviti zbor HPD »Nada« je 13. lipnja u Kukujevcima pjevao sv. misu kada je biskup *Strossmayer* dijelio sv. krizmu, dok je muški zbor na banketu pjevao hrvatske domoljubne pjesme.
- 1897. prvi koncert je održan 14. veljače. 22. kolovoza održan je koncert uz sudjelovanje hrvatskog pjevačkog društva »Dunav« iz Vukovara. 29. listopada u »Staroj pivari« održana je zabava i kon-

cert povodom završene berbe grožđa.

- 1898. godine »Nada« je sa svojim muškim članovima organizirala izlet u Morović gdje je pjevala na sv. misi.
- 1899. održan je 16. lipnja doček biskupa *A. Vorščaka* gdje je zbor društva otpjevao nekoliko pjesama – kasnije iste godine sudjelovali su na đачkom koncertu u hotelu »Kovač«.
- 1900. održan je veliki koncert s tombolom u hotelu »Kovač«.

- 1901. priređena je oproštajna večer zborovodi *Maržinecu*; 26. i 27. svibnja muški je zbor sudjelovao na proslavi »Lipe« u Osijeku. Također sudjeluje na koncertu hrvatskih đaka u slavu 400. obljetnice hrvatske književnosti. 24. studenoga održan je koncert s velikim zborom uz sudjelovanje vojničke glazbe, a izvedeni su »Godišnji časi«, oratorij u dva dijela za solo, dvoglasno i troglasno pjevanje, te četvero-spjev uz pratnju glazbe.

- 1902. HPD »Nada« je od 14. do 17. kolovoza sudjelovala na 40. obljetnici pjevačkog društva »Kolo« iz Zagreba. Tom je prigodom društvo imalo dva

nastupa – prvi je bio na pučkoj svečanosti i u Maksimiru, a drugi u Hrvatskom narodnom kazalištu.

- 1903. održana su dva koncerta u Srijemskoj Mitrovici – na jednom od ta dva koncerta nastupio je kao gost operni pjevač iz Zagreba *E. Cammarota*.
- 1904. mješoviti je zbor nastupao kao gost na koncertu Hrvatskog pjevačkog društva »Neven« u Petrovaradinu, a tom je prigodom izvedena i predstava »U civilu«.

PREKID RADA DRUŠTVA

Od 1905. do 1914. godine »Nada« je održala 17 koncerata u Srijemskoj Mitrovici, kao i nekoliko gostujućih u Vinkovcima, Osijeku i Zemunu. Na proslavi 25. obljetnice rada održanoj od 8. do 10. srpnja 1911. posvećen je novi društveni stijeg, a gostovalo je 40 kulturnih i pjevačkih društva. Od svog osnutka 1886. pa sve do 1914. osim velikog broja koncerata i priredbi održano je 27 redovitih skupština i 228 sjednica. No, početak Prvog svjetskog rata prekinuo je rad društva koji je obnovljen 1919. godine.

KONCERTI U VRŠCU I ZRENJANINU

Glasovi orgulja u ravnici

Uvršačkoj katedrali sv. Gerharda od Sagreda, 21. lipnja, prvi puta u jednom banatskom mjestu izveden je jedinstveni koncert pod nazivom »Glasovi orgulja u ravnici«, s djelima hrvatskih vojvođanskih skladatelja. Mlad subotički orguljaš *Saša Grunčić* predstavio je slušateljima nepoznata djela hrvatskih autora *Albe Vidakovića*, *Stanislava Prepreka* i *Josipa Andrića*. Na orguljama radio-nice Wegenstein iz Temišvara izvedena su djela: *Albe Vidaković: Preludij i fuga u C-duru*, *Albe Vidaković: Fantazija i fuga u f-molu*, *Stanislav Preprek – Suita za orgulje: Preludium quasi fantasia, Canzona, Choral, Pastoral i Toccata*, *Josip Andrić: Uvertira za operu*

»Dužijanca« (arr. za orgulje).

Nakon serije orguljskih koncerata, započete 2010. godine, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, u suradnji s Kulturnim centrom Vršac i udrugom »Prijatelji vršačkih orgulja« Grad Vršac, nastavio je s organiziranjem koncerata, a za početak je izabrana crkva u Vršcu, najveća katolička crkva u Srbiji koja ove godine obilježava 150. obljetnicu izgradnje katedralne crkve sv. Gerharda i 100. obljetnice od izgradnje njenih orgulja. Na ovim se orguljama redovito održavaju koncerti, te je ovo bila prigoda za predstavljanje odabrani skladbi iz opusa hrvatskih skladatelja iz Vojvodine, čiji su izbor sačinili pok. prof. *Đuro Rajković* i prof. orgulja *Saša Grunčić*, izvođač programa.

Sutradan, 22. lipnja, u katedralnoj crkvi svetog Ivana Nepomuka u Saša Grunčić je izveo orguljski koncert istovjetnog programa koji je izveden u Vršcu.

Nastavak serije orguljskih koncerata imat će i svoj logički finalni proizvod, bit će to snimanje nosača zvuka u beo-

gradskoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije, kojim će se trajno zabilježiti jedinstveni orguljski program. A onda slijede koncerti i predstavljanje nosača zvuka i otkrivanje nepoznatog glazbenog orguljskog blaga.

K. Čeliković

Popularizacija orguljske glazbe

»Koncerti koje je u vojvođanskim crkvama organizirao Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata doprinos je popularizaciji orguljske glazbe na ovim prostorima, za koju bi se dakako moglo reći kako je povučena, tiha. Rijetki su koncerti ove vrste iako postoje

udruge i profesionalci koji se bave orguljskom glazbom. Tomu su prepreka i instrumenti koji nisu u dobrom stanju – na nekima je teško svirati, mnogi su nesviraljivi, tako da se izvođači moraju dovijati da izvedu koncertne skladbe na njima«, kazao je orguljaš *Saša Grunčić* koji je pobrao veliki pljesak poslije koncerata u Vršcu i Zrenjaninu.

ODRŽANA DRUGA MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA »PANON«

Likovna svjedočanstva o Panonskoj nizini

Hrvatska likovna udruga CroArt bila je organizator drugog saziva međunarodne likovne kolonije »Panon«, koja je održana 22. i 23. lipnja u Domu DSHV-a u Subotici. Pozivu da sudjeluju na ovoj koloniji odazvalo se 15 umjetnika, među njima dvoje iz susjedne Mađarske. Umjetnike je na otvorenju pozdravio dogradonačelnik Subotice *Blaško Stantić*, a koloniju je otvorio ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov*.

»Likovne kolonije su mjesta susreta onih koji stvaraju, posljedica su ljudske potrebe da se bude s drugima, a to onda u prostoru umjetnosti izaziva i

određenu vrstu specifičnosti. Naime, kada se stvaraoci nađu skupa, to je povod da se ne samo međusobno upoznaju, nego i da razmijene iskustva

i usporede vlastite likovne izraze i da u kreativnom okruženju pokušaju unaprijediti vlastiti izraz«, rekao je *Tomislav Žigmanov* i naglasio kako svaka likovna kolonija u sebi pretpostavlja

i čin stvaranja.

»Za razliku od drugih bića, čovjek je jedino koje može stvoriti nešto, to još nije postojalo i u tom kontekstu su prostori likovnih kolonija gotovo polusakralni prostori, kada čovjek tragajući za onim lijepim traži motiv, traži način da to i izrazi.«

Predsjednik CroArta *Josip Horvat* nije krio zadovoljstvo nakon završene kolonije. »Tijekom dva dana rada nastalo je 25 radova koji prikazuju krajolike i način življenja u Panonskoj nizini, a ti su radovi svjedočanstva o radu i druženju na ovoj koloniji.«

Z. S.

Nagrađen film Branka Ištvančića »Od zrna do slike«

ZAGREB – Dugometražni dokumentarni film *Branka Ištvančića* »Od zrna do slike«, snimljen 2012. godine u koprodukciji između Hrvatske i Srbije, osvojio je nagradu »Gold Camera« za najbolji film u kategoriji dokumentarnih filmova, te je nominiran za glavnu nagradu Grand Prix za najbolji film na »US International Film & Video film« festivalu u Los Angelesu. »Ovo je priznanje meni osobno, ali i HRT-u, budući da smo u konkurenciji s nekim od najvećih svjetskih producenata i najvećih produkcija dokumentarnih filmova poput BBC-a, dobili ovako veliko priznanje koje može značiti podizanje ugleda HRT-a u javnosti i kao doprinos kvaliteti koju smatram da unosim u svom radu i stvaranju audiovizualnih djela na javnoj televiziji«, rekao je Branko Ištvančić. Svečana dodjela nagrade »US International Film & Video film« bit će održana 24. lipnja u Los Angelesu.

Nagrada za Minju Peković

ZAGREB – Mlada glumica *Minja Peković* na nedavno završenim 37. Danima satire Fadila Hadžića u zagrebačkom kazalištu »Kerempuh« dobila je jednu od pet ravnopravnih glumačkih nagrada za ulogu Lovorke u predstavi »Čudo u Poskokovoj Dragi«, Narodnog kazališta iz Subotice, u režiji *Snežane Trišić*. Minja Peković je na završnoj svečanosti u matičnoj kući dobila nagradu publike za glumicu sezone, kao i nagradu stručnog žirija, također za ulogu Lovorke.

Varaždinci u Tavankutu

TAVANKUT – Hrvatska glazbena udruga »Festival bunjevački pisama«, Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame, Osnovna škola »Matija Gubec« i Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta bili su domaćinom koncerta tamburaške glazbe u subotu 22. lipnja. Koncert je održan u atriju tavankutske osnovne škole. Posjetitelji su mogli uživati u prekrasnom koncertu koji su priredili tamburaši Centra za tradicijsku kulturu iz Varaždina, a pridružili su im se i domaćini – tamburaški orkestar HKPD »Matija Gubec«.

I. D.

Tamburica fest 2013.

PETROVARDIN – Svjetski tamburaški festival, šesti po redu »Tamburica fest 2013.« održava se od 27. do 29. lipnja 2013. godine na Petrovaradinskoj tvrđavi, gdje se za titulu najboljeg natječe 11 orkestara iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Srbije, dok će u revijalnom dijelu, kao i svake godine, nastupiti zvijezde estrade.

Prema izboru organizacijskog odbora festivala, ovogodišnji predstavnici Srbije su TO »Mjesečina« iz Sombora, TO »Belo Romlje« iz Novog Sada i Ansambl »Biseri« iz Subotice. Ostali sudionici su tamburaški sastav »Pleter« i TS »Ringišpil«

iz Hrvatske, TO »Mladi tamburaši sa Vrbasa« iz Bosne i Hercegovine, TO »Staro vino« iz Crne Gore, TO »Temišvarski spomenari« iz Rumunjske, TS »Viniški tamburaši« iz Slovenije i Tamburaški orkestar iz Baje, Mađarska.

Stručni žiri, koji čine prof. *Franjo Batorek* (HR), prof. mr. *Zoran Mulić* i *Ferenc Kovač* (SRB), dr. *Mark Fory* (SAD) i *Miro Marinković* (BiH), objavit će imena nagrađenih, na svečanoj ceremoniji dodjele festivalskih nagrada.

Koncert »Glasovi orgulja u ravnicima« u Kovačici i Beogradu

KOVAČICA/BEograd – Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvodanskih Slovaka priređuje koncert pod nazivom »Glasovi orgulja u ravnicima«, koji čine odabrane skladbe iz opusa hrvatskih skladatelja iz Vojvodine – *Stanislava Prepreka*, *Albe Vidakovića* i *Josipa Andrića*. Izbor skladbi sačinili su pok. prof. *Đuro Rajković* i prof. orgulja *Saša Grunčić*, koji će ujedno biti izvođač programa.

Koncert orguljske glazbe pod nazivom »Glasovi orgulja u ravnicima« bit će održan u nedjelju 30. lipnja s početkom u 20 sati, u slovačkoj evangeličkoj crkvi v. a. u Kovačici.

Koncert istog naziva i programa bit će održan u utorak 2. srpnja s početkom u 20 sati, u katedralnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Beogradu, a bit će sniman za potrebe izdavanja nosača zvuka.

Program: *Albe Vidaković* – Preludij i fuga u C-duru, *Albe Vidaković* – Fantazija i fuga u f-molu, *Stanislav Preprek* – Suita za orgulje, *Preludium quasi fantasia*, *Canzona*, *Choral*, *Pastorale*, *Toccata*, *Josip Andrić* – Uvertira za operu »Dužijanca« (arr. za orgulje).

Festival europskog filma Palić od 13. do 19. srpnja

SUBOTICA – XX. Festival europskog filma Palić bit će održan od 13. do 19. srpnja, na više lokacija na Paliću i u Subotici. Jubilej Festivala bit će obilježen nizom programa, uključujući selekciju »Palički pobjednici«, monografiju u povodu 20 godina Festivala, izložbe, te debate.

Festivalski program čini 11 filmskih selekcija: Glavni natjecateljski program, Paralele i sudari, Mladi duh Europe, Omega program za dobitnike nagrade »Aleksandar Lifka«, Omega program posvećen dobitniku nagrade »Underground Spirit«, Novi turski film, Novi mađarski film, Europa i kršćanstvo, Ekološki dokumentarci, Palički pobjednici i Dječji program.

U okviru Glavnog natjecateljskog programa bit će dodijeljene nagrade »Zlatni toranj« – za najbolji film i »Palički toranj« za najbolju režiju, kao i Specijalna nagrada žirija. Također će biti dodijeljena i nagrada za najbolji film iz programa »Paralele i sudari«, a nagrada »Underground Spirit« bit će uručena filmskom autoru za izuzetno umjetničko stvaralaštvo na polju nezavisnog filma.

KONCERTNA VEČER SUBOTIČKOG TAMBURAŠKOG ORKESTRA

Čarobni glazbeni spoj svijeta i naše ravnice

Subotičkoj publici orkestar predstavio kompozicije kojima je osvojio zlatnu plaketu na nedavno održanom Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku * Ponovno sudjelovanje na ovom festivalu, nakon duge pauze od 1989. godine

Antonije Piuković, s jednog od prvoodržanog subotičkog Festivala bunjevački pisama. U izjavi za »Hrvatsku riječ« uoči koncerta, voditelj Subotičkog tamburaškog orkestra *Stipan Jaramazović* podsjetio je na dugogodišnje i stalno sudjelovanje orkestra na ovom festivalu još od osnivanja 60-tih godina, sve do 1989. godine. Povratak ovom natjecateljskom programu nakon više od dva desetljeća donio je ponovno veliko priznanje.

Osim pripremljenih kompozicija za festival, Subotički je tamburaški orkestar na koncertu u ponedjeljak prikazao i druga djela koja su u proteklom razdoblju pripremali, pod dirigent-

Subotički tamburaški orkestar priredio je u ponedjeljak, 24. lipnja, nezaboravnu koncertnu večer provodeći publiku svojim brižljivo biranim repertoarom kroz narodne pjesme iz sple-

iskazivala mnoštvom aplauza i čestitki.

Članovi orkestra svih generacija imali su od jesenas niz koncerata - božićne, uskršnje, u Lemešu, Vinkovcima, Osijeku, Somboru, ovog mje-

preporučenih, jednu po slobodnom izboru i jednu festivalsku pjesmu. U kategoriji seniorskih orkestara Subotički tamburaški orkestar osvojio je 98 od 100 mogućih bodova i time ponio zlatnu plaketu. Natjecateljske

Stipan Jaramazović

Antonija Piuković i Marijana Marki

ta pod nazivom »Vojvodinom ravnom«, klasična glazbena djela, i kompozicije kojima se predstavio na 36. međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku, te osvojio najviše priznanje – zlatnu plaketu. Jedna od izvedenih pjesama sa spomenutog festivala zove se »Šećer na kraju«, ali se može reći da je užitek »šećera« trajao tijekom cijelog koncerta, što je publika

seca u Slavonskom Brodu, te je prikaz stvaralaštva orkestra na koncertu za subotičku publiku bio toplo pozdravljen, uz brojne čestitke za upravo osvojeno priznanje na Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe u Osijeku. Festival je održan od 10. do 12. svibnja u Osijeku, Somboru i Vukovaru, gdje su svi sudionici izvodili jednu obveznu kompoziciju, potom kompoziciju s popisa

pjesme izvedene su na ovom koncertu u Subotici, na veliko zadovoljstvo publike. To su »Šećer na kraju« *Ivana Potočnika*, »Instrumentalne preobrazbe hrvatske pučke pjesme« *Igora Kuljerića*, »Koncert za basprim i orkestar a mol, I. stav« dr. *Josipa Andrića* (instrumentalni solist *Ivan Jaramazović*) i »Modre zore« *Nele Skenderović* u izvođenju vokalne solistice

skim vodstvom *Marijane Marki*: »Završno kolo iz opere 'Ero s onoga svijeta'«, »Romansa« *Čajkovskog*, *Mozartovu* uvertiru za operu »Figarova ženidba«, »Igru komedijaša« iz opere »Prodana nevjesta« i druge. Djela koja su prava rijetkost u tamburaškoj izvedbi.

Još jedan uspješan nastup čuvenog orkestra i večer za pamćenje!

K. Korponaić

ODRŽAN PETROVAČKI KONCERT HGU »FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA«

Dva sata glazbe za sjećanje

Bila je ovo večer puna emocija, zajedništva i naravno dobre tamburaške glazbe

Velika je vijećnica Gradske kuće u Subotici u nedjelju, 23. lipnja, bila puna poklonika dobre tamburaške glazbe, jer je te večeri održan tradicionalni petrovački koncert članova Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama«. Za mnoge je i sam naziv udruge bio dovoljan jamac da vjeruju kako će uživati u koncertu, ali sasvim sam sigurna da su na koncu koncerta, koji je trajao puna dva sata, bez dvojbe potvrdili kako su dobili više od očekivanog.

Najprije su nastupili najmlađi, članovi Dječjeg festivalskog tamburaškog orkestra, koji su ove godine imali nekoliko zapaženih nastupa. Svakako trebamo izdvojiti nastup na X. festivalu vojvođanske tambure u Subotici gdje su osvojili I. nagradu. Za petrovački koncert su pod ravnanjem prof. Mire Temunović odsvirali pet numera, među kojima je bilo i ovdašnjeg, ali i morskog štimunga, a čuo se i poznati Can Can.

Potom je uslijedio program Velikog festivalskog tamburaškog orkestra, koji je, kao i Dječji orkestar, tijekom ove godine imao nekoliko značajnih nastupa i projekata. I ovaj je orkestar uspješno nastupio na X. festivalu vojvođanske tambure u Subotici gdje je odnio I. nagradu, a na 36. međunarodnom festivalu tamburaške glazbe u Osijeku u juniorskom natjecanju, koji se

održava u tri grada, nastupivši u Somboru osvojili su prvu nagradu uz 98 od mogućih stotinu poena.

Članovi Velikog festivalskog tamburaškog orkestra su uz dirigentsku palicu prof. Mire Temunović na petrovačkom koncertu izveli nekoliko skladbi iz popularnog i klasičnog repertoara. Posebna poslastica i veliko ugodno iznenađenje bile su dvije suvremene skladbe koje su tamburaši odsvirali u aranžmanu mladog i talentiranog Mirana Tikvickog, što je ne samo iskorak u suvremeniju glazbu nego i pomlađivanje kadra. Posjetitelji su imali prigodu na tamburici čuti poznatu Vangelisovu skladbu »Vatrene kočije«, kao i »Hrvatsku rapsodiju« Tončija Huljića. Dug pljesak i ovacije potvrdili su kvalitetu rada.

U drugom dijelu programa su se predstavili gosti, članovi tamburaškog orkestra Centra tradicijske kulture iz Varaždina. Ovo je bio uzvratni posjet Varaždinaca kod kojih su Subotičani boravili tijekom svibanjskih praznika.

Uvod u njihov nastup i dobrodošlicu na kajkavskom jeziku načinila je njihova bivša sugrađanka, a sada već tri desetljeća Subotičanka Katarina Čeliković, kazivajući stihove Dragutina Domjanića

»Popevke sem slagal«.

Nastup Varaždinaca je bio prava poslastica za ljubitelje tamburaške glazbe. Osim instrumentalnih skladbi predstavili su se i vokalno – instrumentalnim blokom u kojem je briljirala sopranistica Valentina Geci. Pjevao je i Matija Aufer, ali i dirigent orkestra Tibor Büin, svi članovi orkestra, ali i sama publika koja je uživala u ovoj večeri.

Ovo svakako nije bio klasičan koncert koji je predstavio samo virtuoznost domaćih i gostujućih tamburaša, već jedno veliko zajedništvo i svirača i publike koje je završeno zajedničkom poznatom klapskom pjesmom »Ružo crvena« u čijoj su interpretaciji sudjelovali svi – od domaćina, gostujućeg orkestra iz Varaždina, te same publike.

B. I.

Dirljivi oproštaj od konzulice Vesne Njikoš Pečkaj

Dodatni emotivni naboj večeri načinjen je dirljivim oproštajem od Vesne Njikoš Pečkaj, konzulice savjetnice Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici od koje su se oprostili i uručili joj darove dr. Marko Sente, predsjednik HGU »Festival bunjevački pisama« i Ladislav Suknović, predsjednik HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta. Posebno iznenađenje za sve a napose za samu konzulicu bio je blok bunjevačkih pisama koje je Marko Križanović uz pratnju Velikog festivalskog tamburaškog orkestra otpjevao osobno Vesni Njikoš Pečkaj.

SREDIŠNJA PROSLAVA GERARDOVA 2013. U SOMBORU

Svetu je misu predvodio msgr. dr. Ivan Penzeš

Bog ljude pronalazi po srcu

Središnja proslava Gerardova 2013. kojom se obilježava 57. godišnjica smrti oca *Gerarda Tome Stantića*, održana je u karmelićanskoj crkvi u Somboru u ponedjeljak 24. lipnja. Svetu je misu predvodio subotički biskup msgr. dr. *Ivan Penzeš* sa svećenicima. U svojoj propovijedi mons. *Stjepan Beretić* podsjetio je kako je karmel-

ski svjetovni red u Somboru zaživio prije sto godina. »Da se karmelska duhovnost i srdačna ljubav oprema Bogu, odanost prema Bogorodici ne ostane samo u zidovima samostana, već da se raširi po selima i gradovima naše Bačke, da karmelićanski način života nađe i na njivi, kući, uredu... Prije stotinu godina ovdje je ustanovljena bratovština malo-

ga Isusa, da djeca, a posebice siročad osjete kako su u djetinjstvu pridružena božanskom djetetu. Prije sto godina ovdje je postavljen kip maloga Isusa da nikada ne zaboravimo kako je Božji sin postao malo ljudsko dijete«, kazao je mons. Beretić i dodao kako je oca Gerarda Bog više čuvao u srcu nego li u zidinama samostana. »Otac Gerard je dobio zadaću

Gospodinu vratiti one koji su se od njega udaljili. Gospodin mu je dao snage da bude svjetlo narodima i da svima doneše sreću i radost. Lijepo je govorio jezicima somborskih vjernika, svakoga je mogao osloviti na materinskom jeziku. Bio je poput svetog Pavla – svima sve. Život i ljubav oca Gerarda je svjedočanstvo da dragi Bog uvijek pronalazi ljude po svome srcu«, kazao je mons. Beretić.

Prije svete mise proglašeni su najuspješniji dječji radovi, koje su radila djeca Subotičke biskupije, a tema je bila – Kako doživljamo malog praškog Isusa. Na natječaju je pristiglo 650 radova iz Subotice, Sombora, Đurđina, Bajmoka, Bačke Topole, Doroslava, Sonte, Male Bosne, Telečke i drugih mjesta. Uručeno je stotinu nagrada, jer mali Isus u Somboru slavi stotu obljetnicu. Petero prvonagrađanih ići će na izlet u Zagreb u karmelićanski samostan Remete i u karmel Brezovicu gdje je otac Gerard pregovarao s nadbiskupom *Alojzijem Stepincom* o osnutku karmela u Hrvatskoj.

Z. V.

Petero prvonagrađene djece putovat će u Zagreb

MEDITACIJA

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Isusovo javno djelovanje započinje u Galileji, a onda on putuje kroz Judeju prema Jeruzalemu, gdje će se odigrati spasenjski događaj muke, smrti i uskrsnuća. Središnji dio svoga evanđelja evanđelist Luka posvetio je upravo tom putu u Jeruzalem, na kojem Isus ozdravlja, priča prispodobu, susreće se i raspravlja s ljudima. Taj put Isus prolazi sa svojim učenicima te je on za njih škola nasljedovanja. Putujući prema Jeruzalemu Isus poučava svoje učenike, kojima će, nakon njegove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća, Jeruzalem postati mjesto sa kojeg će oni započeti svoj put naviještanja evanđelja »svim narodima počevši od Jeruzalema« (Lk 24, 47).

NEGOSTOLJUBIVI SAMARIJANCI

Put iz Galileje u Jeruzalem vodio je preko Samarije. Nezgodno je bilo što su između Samarijanaca i Židova stoljećima vladali neprijateljski odnosi. Upravo iz tog razloga Samarijanci prema Isusu i njegovim učenicima iskazuju neljubaznost i uskraćuju im gostoprimstvo. Jakov i Ivan na ovakvo ponašanje Samarijanaca reagiraju veoma oštro, baš kako bi reagirao

i svaki ondašnji Židov. Oni ne skrivaju želju za osvetom i traže kaznu za negostoljubivost samarijanskog naroda: »Gospodine, hoćeš li da kažemo neka oganj siđe s neba i uništi ih?« (Lk 9, 54). Oni postupaju isključivo ljudski. Gotovo svaki čovjek, kada se prema njemu postupi grubo i neprijateljski, želi se osvetiti, želi uzvratiti makar istom mjerom, ako ne i jačom. Grubo postupanje i neljubaznost drugih dira u čovjekov ponos te nitko nije na to neosjetljiv.

Međutim, Isusova logika je potpuno drugačija. On svojim ponašanjem poručuje da osvetu nema mjesto u kršćanskom životu. Tome je i učenike poučavao, ali čini se da su Jakov i Ivan zaboravili Isusove riječi: »Gdje vas ne prime, izidite iz toga grada i stresite prašinu s nogu za svjedočanstvo protiv njih« (Lk 9, 5). Osveta nikada nije i ne može biti ispravna. Bog vidi svakog čovjeka, vidi njegovo ponašanje i svatko će za svoje na kraju položiti račune pred njim. Stoga »uzvratiti istom mjerom« ne može biti kršćanski moto ako je u pitanju zlo. Zato Isus i prekora svoje učenike zbog njihovog osvetničkog prijedloga. Djela svakog čovjeka će

svjedočiti za ili protiv njega, a mi nekad moramo otrpjeti nepravdu, ljudsku grubost i neljubaznost, te po uzoru na Krista moliti i za svoje neprijatelje.

UVJETI NASLJEDOVANJA KRISTA

Središnji dio evanđeoskog teksta trinaeste nedjelje kroz godinu odnosi se na uvjete nasljedovanja Krista (Lk 9, 57-62). Kroz tri primjera Luka pokazuje kako ljudi trebaju Isusa i žele ga nasljedovati, ali i Isus treba ljude i želi da ga oni nasljeduju. U prvom primjeru netko želi ići za Isusom: »Za tobom ću kamo god ti pošao« (Lk 9, 57). A Isus ga upozorava na uvjete nasljedovanja. Ići za Isusom znači ostaviti sigurnost koju ljudi traže u životu, odreći se lagodnosti, udobnosti i bezbrižnosti. Isus, slikovito se izražavajući, poručuje da su pred njim u prednosti i lisice i ptice, koje imaju svoja skloništa, »a Sin Čovječji nema gdje bi glavu naslonio« (Lk 9,58).

Zahtjevi za nasljedovanje koje Isus iznosi u drugom i trećem primjeru (Lk 9, 59-62) gotovo su isti. Posebno nam u ušima odzvanja drugi zahtjev,

kada čovjek želi prije nego pođe za Isusom pokopati oca. Isus mu na to kaže: »Pusti neka mrtvi pokapaju svoje mrtve, a ti idi i navješćuj kraljevstvo Božje« (Lk 9, 60). Ove riječi čine nam se grube, teško prihvatljive, možda nerazumljive. Ali te riječi izražavaju radikalnu novost osobe Isusa Krista. On se postavlja iznad svega zemaljskog, pa i iznad obitelji. Nadići ovozemaljske stvari znači nasljedovati Isusa, a to stoji i u poruci: »Nitko tko stavi ruku na plug pa se obazire natrag, nije prikladan za kraljevstvo Božje« (Lk 9, 62). Isus time ne omalovažava zemaljsko, osobito ne ljubav prema obitelji, ali problem je u izrazu prije. Oni traže: »Dopusti mi da prije odem... da se prije oprostim.« Isus želi pokazati što nam to treba biti na prvom mjestu. Prvo treba ići za njim, on mora uvijek biti prvi u našem životu. A, onda s njim treba početi sve, ljubav prema obitelji, svaki posao i sve što činimo. Kristova je poruka da s njim započinje kraljevstvo Božje. Ono ne trpi navezanost na materijalno i prolazno. Put prema Božjem kraljevstvu je put nasljedovanja Krista i put odricanja.

ŠTO VOLITE KUhati, PODIJELITE S NAMA!

Poput mnogih sončanih muškaraca, naš današnji sugovornik, pedesetsedmogodišnji *Ivan Andrašić*, vičan je kuhanju, kako u prirodi, tako i u kuhinji svojega obiteljskoga doma. Rođen je u Sonti, gimnaziju je završio u Somboru, pravo upisao, ali nikada i završio u Zagrebu. Životni put ga je odveo u egzotično zagorsko mjesto Pregrada, gdje je za kruh radio u stručnoj službi općinskih SIZ-ova, a za dušu se družio s košarkaškom lop-tom, kulturnjacima i izviđačima. »Vandrovke« ga 1982. godine vraćaju u rodnu Sontu, gdje je do sada radio više poslova, najdulje je, od 1983. do 2001. godine, bio vlasnik fotografske radnje i videoteke. Nova vremena su donijela odsustvo svake perspektive ovoga posla u malim sredi-nama, pa se, od početaka izlaske našega tjednika, okušao u ulozi dopisnika iz Sonte, kasnije i iz cijeloga šokačkoga Podunavlja. Nepunih godinu dana nakon osnivanja našao je i svoje mjesto u KPZH-u »Šokadija«, gdje je u prethodnih 10 godina rada ostavio snažan pečat u aktivnostima dramske i literarne sekcije.

Nadahnut životom i nara-vima svojih predaka, do sada

je napisao sedam dramskih tekstova, koje su kazalištarci njegove »Šokadije« i izvodili na daskama diljem Vojvodine i Hrvatske. Autor je knjige »Gradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« u nakla-

di Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a zastupljen je i u više proznih i poetskih zbirki u Srbiji i Hrvatskoj.

Od rane mladosti do danas u svojem užem društvu slovio je za izvanserijskog kulinarnskog majstora. »Ne znam odakle ta ljubav za kuhanjem, no, i danas imam dojam da me je sudbina skrajnula sa željenog profesionalnog puta. Namjeravao sam upisati srednju ugostiteljsku u Somboru. Na moju veliku žalost, te godine su upisivali samo konobare. Tako sam, pomalo zatečen, a više razočaran, upisao gimnaziju i život me je odveo neplaniranim stazama«, priča Andrašić. Već u

toj dobi bio je među svojim prijateljima priznati majstor kotlića i 'tanjurače'. »Kako je moj otac bio kovač, napravio nam je 'tanjuraču' za prženje mesa. Na tanjur od traktorske tanjurače kovačkim varom je spojio tri željezne nogice, a tu napravu čuvam i rabim i danas«, s osmijehom priča Andrašić. Koliko god Sončani za sebe tvrdili da su pravi majstori kuhanja, smatrali su za pravu jeres ulazak muškarca u kuhinju. »Priznajem, radnim danom najčešće kuham ja. Supruga je uposlena u 'Mondeksu', mlađa kćerka je završila osnovnu, a starija je srednju kuharsku u Apatinu. Tijekom školske godine bio

DIJELIMO S VAMA DANAŠNJI RECEPT SA SLIKOM DELICIJE S TANJURAČE

Potrebni sastojci (Za 4 osobe):

3 kg mesa (podjednake količine svinjske vratine i pilećeg bijelog mesa), dio sameljemo i ostavimo za smjesu za pljeskavice, ostatak narežemo na odreske

1 kg vrlo mesnate svježije slanine, isječene na tanje čvarke

2 kg mladoga krumpira
svinjska mast za prženje
sezonska salata po izboru
roštiljske lepinjice

Za pac:

3–4 velike glavice luka / 4–5 češnja češnjaka / sol, papar i »Vegeta« po potrebi / nekoliko lju-tih feferona / 1 boca piva / suncokretovo ulje

Priprema:

Meso i slanina se za prženje na tanjurači pripreme prethodnoga dana, jer je poželjno da u pacu odleže u hladnjaku bar desetak sati. Potrebna nam je uža, pa dublja posuda. Luk očistimo i narežemo na rebra, feferone na kolutiće, češnjak na što sitnije kockice. Dno posude prekrijemo rebarcima luka, posolimo ih, pospemo paprom, kolutićima feferona i vegetom. Naslažemo sloj odrezaka od pileće bjeline, prekrijemo slojem luka, češnjaka, feferona i začina, potom ponavljamo radnju slojem tanko nasječene svinjske vratine, pa

slojem tanko nasječene slanine. Završavamo slojem slanine, pa gornjim slojem rebaraca luka, češnjaka, feferona i začina. Svaki sloj ponao sob poprskamo suncokretovim uljem. Na koncu prelijemo bocom piva i nekoliko puta pritisnemo šakom, pa naglo otpustimo. Poklopimo poklopcem koji je uži od posude, nečim pritisnemo i ostavimo u hladnjaku do prženja. Smjesu za pljeskavice umijesimo po ukusu, uz dodatak soli i malo vode u kojoj su prokuhane izlomljene feferone i odložimo u hladnjak. Na tanjurači ove odreske i pljeskavice pržimo sutradan. Ispod tanjurače podložimo vatru, na tanjuraču stavimo podosta svinjske masti. Kad se ugrije do cvrčanja, slažemo prvo slaninu, pa svinjetinu i na kraju piletinu iz paca. Sipamo i malo vode, pa kad ispari, odresci se okreću dok obostrano ne dobiju jarku boju. Od smjese pravimo pljeskavice debele oko 1 cm, pa i s njima ponavljamo isti postupak, jedino ne dodajemo vodu. Meso i pljeskavice slažemo u veću posudu s poklopcem, a na tanjurači pečemo očišćeni i na jednake komadiće narezan mladi krumpir. Pečen je kad ispod žlice na blagi udarac šuška. Dobar tek!

Piše i uređuje: Branka Dulić

sam jedini koji je većinu svojega posla obavljao u vlastitoj kući. Ionako kuhanje volim i dan-danas, pa mi nije teško zgotoviti objed. Inače, znamo i volimo kuhati svih četvero, pa neradnim danima uživam u delicijama supruge i cura. Supruga je pravi majstor u kuhinji, a za pečenje kolača umjetnica. Starija kćerka je univerzalac, voli i eksperimentirati, a mlađa je pravi majstor za pripravljanje naših lokalnih starinskih jela. Kuham raznovrsno. Nekada, kada sam u gužvi s poslom, 'zbrzam' neko jednostavno

jelo, a ukoliko imam više vremena, znam za svoju obitelj, ali i za kućne prijatelje, prirediti i ugodna iznenađenja», kaže Andrašić.

Sa svojim obiteljskim prijateljima zna otići na Dubav, u vikend-naselje »Staklara«. Ovisno o štimungu, raspali vatru ili pod kotlić, ili pod tanjuraču. I prijatelji i njihova djeca obožavaju Andrašićev grah iz kotlića, ali i njegove delicije s tanjurače. »Nema onoga što se ne može skuhati u kotliću, samo treba znati. Svi prijatelji obožavaju moj grah iz kotlića. Kažu da ga

nitko od njih ne zna tako skuhati. Mlađi dio moje obitelji, opet, obožava delicije s tanjurače. Već me 'skoleću' da ju aktiviram, kažu baš je otoplilo, pa je pravo vrijeme za nju. Tanjurača mi je konzervirana prezimila u kutu šupe. Za prvu uporabu u sezoni moram ju dobro pripremiti. Sada je namazana debelim slojem svinjske masti. Pripremam ju tako što ispod podložim jaku vatru, koja potpuno sagori masnoću, starija kćerka me zadirkuje da ju flambiram. Ožuljam sve nečistoće žičanom četkom,

isperem ključalom vodom, a potom jakim mlazom hladne vode dobro operem. Vratim ju nad stišanu vatru i na rubove stavim nekoliko okrajaka dimljene slanine da se polagano otapaju. Ponovim flambiranje i špricanje hladnom vodom i tanjurača je spremna za uporabu. Ovo je postupak za početak sezone, a sve do kasne jeseni tanjurača se više ne ispire na ovaj način, nego se poslije svake uporabe samo išprica i namaže svinjskom mašću«, priča Andrašić, pozivajući nas na otvaranje sezone.

J.P. SUBOTICA-TRANS SUBOTICA
 Turistička agencija
 »Subotica - Trans«
 Segedinski put 84.
 24000 Subotica
 telefon: +381 24/555-466
 fax 556-448
 www.sutrans.rs,
 turizam.sutrans.rs

**Odaberite odmor po svojoj želji
i putujte po cijeni od 95 eura!**

Plaćanje na rate do kraja godine.

Grčka ljetovanje: Halkidiki-Lefkada-Krf

POLIKLINIKA
 Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 0600/553-774, 0600/567-465

Badawi

Ponedjeljkom i petkom **POPUST 20%**
 na pedijatrijski, ginekološki i opći pregled!

od 1991 sa vama!

Poliklinika za vašu obitelj

BAROMETAR CIJENA NA SUBOTIČKOM BUVLJAKU

GARDEROBA I RAZNO

ZELENA TRŽNICA

ARTIKLI	KOL.	CIJENA	ARTIKLI	KOL.	CIJENA
KUŠNA GARDEROBA			ARTIKLI		
JAKNE - 1.000 - 12.000	750 gr	150	ANJUR	kg	250
ČIŠNOS JAKNE - 1.500-3.000	kg	600	ALEJA PAPRKA	kg	250
TRAPERICE - 400-1.200	kg	1000	BAČEN-ČOŠČEN	kg	150
HLAČE - 1.000 - 2.000	kg	120	BANANA	kg	130
KOŠULJE - 500-1.000	kg	250	ČEŠNJAK	kg	140
SPORNIKE TREKINGE - 1.500 - 2.500	kg	70	BLITVA	kg	15
HALUKE (JUGI REMI) OD DOVNAČIH	kg	100	BRONČO	kg	30
PROZVORNAČA (ŠEVENI) - 1.400 - 1.800	kg	80	CELENI AKREN	kg	40
HALUKE (KOTAKI BUKA) OD	kg	250	ČEN LUK	kg	140
DOVNAČIH PROZVORNAČA (ŠEVENI) - 150 - 200	kg	100	CRVENA PAPRKA	kg	140
ČIPELE - 400-3.000	kg	150	ČIPELE	kg	150
TENISICE - 400-3.000	kg	140	JABUKA	kg	140
ČARAPKE - 50 - 400	kg	140	JAGODE	kg	150
COULJEJA - 8.000 - 10.000	kg	140	JAM	kg	140
ŠEŠENJA GARDEROBA			ČIJEČKA	kg	170
JAKNE - 1.500 - 4.000	kg	11	KELEBA	kg	300
ČIŠNOS JAKNE - 1.500-3.000	kg	100	KIJI	kg	400
BAVITIL - 1.000-2.000	kg	100	KRASTONAC	kg	300
HALJINE - 500-1.000 SUKNJES - 1.000-1.500	kg	100	KRUMPIR	kg	300
TUNJES - 1.000-1.500	kg	100	KRUMPIR BLADI	kg	300
HLAČE - 1.000-1.500	kg	100	KRUŠKA	kg	300
TRAPERICE - 400-1.500	kg	100	KUPUS	kg	300
DONJI VEŠ - 100-350	kg	100	LINJAN	kg	300
PROČARKE - 400-1.000	kg	100	MEĐ	kg	300
SPRANJICE - 750-1.000	kg	100	MLADI LUK	kg	300
BAČENANTIL - 1.000-1.500	kg	100	MLAK	kg	300
PAPUČE - 400-1.500 KOŠULJE - 400-1.500	kg	100	MLJEVEN PAPAR	kg	300
BAČENJE EŠARPE - 500 - 700	kg	100	NARANČA	kg	300
ČARAPKE - 50-200	kg	100	ORAS-ČOŠČEN	kg	300
KUPAČI KOSTIM - 400-1.200	kg	100	PAPRKA	kg	300
TORBE - 500 - 3.500 KAPICE - 200-1.000	kg	100	PAPRKA LUTKA	kg	300
SATOV - 100-15.000 PARFEMI - 100-1.000	kg	100	RAČUČA	kg	300
ZELENA TRŽNICA			SUNO GRADJE	kg	300
GRIN	kg	150	VEŠ	kg	300
PELJODAN	kg	600	WATER	kg	300
PRALJUK	kg	1000	SPINJAČ	kg	300
PERŠIN	kg	120	SLJIVE	kg	300
RUČA	kg	250			
ROZOVICE-VEJA	kg	70			
TRIVICE	kg	100			
ZELENA SALATA	kg	100			
VEGETA	kg	80			
ULJE	kg	250			
TUSTENINE	kg	100			
REBA-GRICE	kg	80			
REBA-LIGALJE	kg	120			
REBA-OSLIC	kg	11			
REBA-OSLIC FILETI	kg	100			
REBA-ŠARON	kg	50			
REBA-SKOŠA	kg	100			
REBA-SMUR	kg	100			
REBA-SUM FILETI	kg	80			
REBA-ŠTUKA	kg	130			
REBA-TAPANING	kg	250			
REBA-TRISTOLOBN	kg	100			
ŽIVINA-ČOŠČENA	kg	200			
ŽIVINA-PEKA	kg	400			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	20			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	500			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1000			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	150			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1000			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	15			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	130			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	500			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	90			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	100			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	200			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	300			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	400			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	500			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	600			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	700			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	800			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	900			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1000			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1100			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1200			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1300			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1400			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1500			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1600			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1700			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1800			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	1900			
ŽIVINA-PEKAČIČERICA	kg	2000			

Blizanci nogometaši

Ovoga će se puta naša rubrika dotaknuti fotografije koja je itekako aktualna i svakodnevno se može vidjeti na reklamama T-Coma koje se vrte na hrvatskim televizijskim programima. Dugokosi blizanci *Luka* i *Marko Hrastovčak* iz Subotice svojim su likom postali zaštitni znak nove reklamne kampanje velikog teleoperatora, a u biti sve se to odigralo pukom slučajnošću.

»Mama *Oriana* je vidjela na Facebooku poziv na casting za snimanje T-Comove reklame u kojoj se pozivaju jednojajčani blizanci koji igraju nogomet, a kako brat i ja već nekoliko godina treniramo u Spartaku, naši su nas roditelji

odlučili prijaviti. Tata nas je odveo u Zagreb i eto, prošli smo casting i dobili uloge u ovoj velikoj reklami«, pojašnjava Luka cijeli misterij njihova pojavljivanja na velikim televizijskim ekranima.

NEZABORAVNO ISKUSTVO

Odlazak u Zagreb i isprva casting, a potom i samo sudjelovanje u reklami nezaboravno je iskustvo za ova dva subotička dječaka kojima je nogomet na prvom mjestu. A zahvaljujući njemu stigli su do televizije, billboarda...

»Po zahtjevu producenata prvo smo svi malo trčali, potom igrali nogomet, pa opet

malo skakali i na koncu smo od svih prijavljenih blizanaca ulogu dobili baš mi. Tražili su od nas da se smijemo i budemo veseli sve vrijeme, što nam uopće nije teško palo jer smo vesele prirode. To je bilo sve što se doticalo castinga, no ipak do konačne odluke kako smo mi baš ti koji su odabrani prošlo je nekoliko dana. Ponovno smo se zaputili u Zagreb, uslijedilo je snimanje naših kadrova, a sve ostalo je posle bio posao velike ekipe koja je radila spomenutu reklamu. Mi smo samo uradili ono što su tražili od nas...«, dodao je Marko, smijući se.

Snimanje reklame se odvijalo na nogometnom terenu u Zelengaju, a cjelokupna produkcija je bila iznimno goleme za naše prilike. Dodatne detalje pojašnjava nama tata *Davor*, koji je u cijelom obiteljskom projektu bio zadužen za vožnju do Zagreba i sve prateće organizacijske momente.

»U snimanje i produkciju ove T-Comove reklame bilo je uključeno najmanje 120 ljudi,

počevši od glumaca, statista, glavnog i pomoćnog osoblja, snimatelja, pa sve do glavnog redatelja Španjolca i njegova pomoćnog redatelja koji je bio iz Zagreba. Snimanje je trajalo od sedam sati ujutro pa sve do sedam navečer. Sve to govori samo po sebi koliko je ovo ozbiljan i golemi projekt, posebice ukoliko se uzme u obzir kako su Luka i Marko odabrani u konkurenciji 50 sličnih istojajčanih blizanaca«, ponosno je istaknuo tata *Davor Hrastovčak*.

MALI NOGOMETAŠI

Blizanci *Luka* i *Marko* rođeni su 2001. godine i skupa sa svojim vršnjacima istog starosnog uzrasta igraju u momčadi Spartaka. Zanimljivo, *Luka* igra na poziciji desnog beka, dok je njegov brat blizanac na drugom kraju terena, na lijevom krilu.

»Voljeli bismo, jednoga dana, biti profesionalni nogometaši i igrati za velike momčadi, kao što to čine naši idoli *Messi* i *Rooney*. No, za velike rezultate treba puno i marljivo trenirati, a mi igramo nogomet od naše pete godine i trudimo se biti što bolji. Treniramo tri puta na tjedan, te svakoga vikenda imamo i susrete protiv momčadi iz Subotice, ali i drugih dijelova Vojvodine. Upravo smo završili peti razred u Osnovnoj školi *Sonja Marinković*, a tijekom ovoga ljeta ćemo uživati u ferijama i igrati nogomet koji toliko volimo i zahvaljujući njemu smo dobili priliku biti glumci u jednoj velikoj reklami«, zadovoljno su uglav konstatirali nogometaši blizanci *Luka* i *Marko Hrastovčak* iz Subotice.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

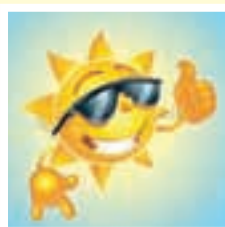

Zašto? Kako? Molim?

Zašto mačka ima brkove?

Mačka ima izrazito razvijena osjetila vida, okusa i dodira. U mraku vidi dvostruko više od ljudi, a brkovi joj služe za opip, pa se često kaže da su joj brkovi »peta šapa«, ili ih možemo nazvati i »senzorima«. Zanimljivo je da ne može okusiti slatku hranu zbog greške u genu za recepciju slatkoće.

Koliko je staro Sunce?

Sunce je staro oko pet milijardi godina i nalazi se u sredini svog životnog ciklusa. Životni je vijek zvijezda iz skupine kojoj pripada Sunce oko 10 milijardi godina.

Jeste li čuli?

Ljeto u knjižnici

Vjerujem kako uživate u odmoru, dugom spavanju, kupanju, druženju s prijateljima, no evo i jednog zanimljivog prijedloga kako još možete provesti ljeto.

Iz Gradske knjižnice u Subotici najavljuju zanimljiva događanja, na koja ste pozvani svi! Od 1. srpnja organiziraju se razne kreativne radionice i mnoge druge zanimljivosti i to svakog radnog dana na dječjem odjelu Gradske knjižnice od 10 do 12 sati. Sav potreban materijal naći ćeš u knjižnici, a gotove radove nosiš kući. Cijena petodnevnih kreativnih radionica je 800 din. Svakog ponedjeljka počinje novi ciklus. Prijave za kreativne radionice se primaju svakog radnog dana na Dječjem odjelu, ili putem telefona 024/553-115. Sve dodatne informacije i što se još priprema za vas možete pogledati na portalu Gradske knjižnice www.subiblioteka.rs.

Knjižnica u Somboru također ima zanimljiv dječji program, pogledajte na portalu www.biblionica.rs.

Nagrađeni Majda Stantić i Filip Skenderović

Ogranak Matice hrvatske u Zaprešiću organizirao je 29. po redu manifestaciju »Dani Ante Kovačića«, u sklopu koje je po 27. put održan »Susret Ivice Kičmanovića«, svojevrsno natjecanje učenika osmogodišnjih škola u literarnim i novinarskim radovima. Na natjecanje je ove godine pristiglo oko tisuću literarnih i novinarskih radova iz devedesetak škola iz Hrvatske te iz Usore (BiH) i Subotice (Vojvodina, Srbija). Oni najbolji nagrađeni su na svečanosti, koja je 5. lipnja održana u Staroj gradskoj vijećnici u Zagrebu. Na ovoj svečanosti su prisustvovali **Majda Stantić** i **Filip Skenderović**, kao i njihova mentorica **Biljana Horvat**. U

Kraj osnovne škole

Svima je poznato da sve što je lijepo kratko traje. Istina, možda nisam uvijek mislila da je škola lijepa, ali sada mislim da ne postoji ništa ljepše. Neki bi rekli osam godina mučenja, razaranja, dosade... Ali, nije tako. Ovih osam godina provedenih u ovoj malojoj školi nikada neću zaboraviti. Iako je svaki dan bio sličan ili pak isti kao i prethodni, na neki svoj način bio je poseban. Možda smo ponekad i zaplakali, ali smo se svaki dan i smijali. U nižim razredima sanjarili smo da porastemo, da »zavladamo« školom, a sada bih dala sve da se vratim na početak ovog divnog razdoblja mog života. U osnovnoj školi smo odrasli, sazreli. Svih ovih osam godina pripremamo se za veliku prekretnicu u našem životu, odabir srednje škole. Plaši me, plaši me što s četrnaest godina moram odlučiti čime ću se baviti cijeloga života. I sama pomisao na ovu činjenicu tjera me na suze. Novo društvo. Koliko li će mi samo nedostajati moji prijatelji iz klupe s kojima sam odrasla. Prijatelji koji su znali sve moje vrline i mane i nosili se s njima bolje nego bilo tko drugi. Možda sve izbljedi, sva sjećanja, nastavnici, izgled škole i još neke sitnice, ali prijatelji iz razreda, oni se ne zaboravljaju. Pismene provjere znanja pred kojima smo drhtali i razmišljali u sebi: »Samo da i ovo prođe!« sada su slatka sjećanja na naše strahove. Tuga, sreća, briga, suze, najiskreniji osmijeh, udvaranja, pravdanja, sati, minute i sekunde, predivni trenutci, i oni kojih se ne želimo sjećati, sve su to uspomene na razdoblje koje se ne zaboravlja, na osnovnu školu. Sada kada se bliži kraj, dala bih sve za još osam godina ovog slatkog mučenja.

Majda Stantić, 8. razred, OŠ »Ivan Milutinović«

sklopu ovoga posjeta nagrađeni učenici su posjetili Zaprešić i Nove dvore Jelačićeve, te općinu Mariju Goricu, rodno mjesto Ante Kovačića.

Majdi i Filipu od srca čestitamo!

Djetinjstvo i školovanje

Rođen sam jednog kišnog dana u veljači. Tada je počelo moje djetinjstvo. Kao što rekoh bio je to kišni dan, naravno ne sjećam ga se, ali su mi pričali. Počelo je bezbrižno i najljepše razdoblje u mom životu. Puno igre, smijeha, život bez obveza. Jednoga dana roditelji su mi rekli: »Filipe, sada je vrijeme da pođeš u školu!« Ja nisam htio. Objasnili su mi da svako dijete mora ići u školu, da ću naučiti čitati i pisati i izrasti u velikog i učenog čovjeka. Pristao sam.

Stigao je i taj dan kada je sve počelo. Oko mene je sve bilo nepoznato, puno djece. Neka teta je rekla: »Jesi li ti Filip? Uđi Filipe!« Bila je to moja odgojiteljica Snježana, koju nikada neću zaboraviti. Tako je prolazio dan za danom u igri, pjesmi, druženju i došlo je vrijeme i za polazak u školu. Opet isto: »Uđi, Filipe! Dobro došao!«, bila je to moja prva učiteljica Biljana, pa zatim Sanja, Bernadica, pa opet Biljana pa Sanja. I dok su se one tako smjenjivale jedna za drugom ja sam završio četvrti razred. Još jedan dio moga djetinjstva je prošao. Onda ponovno isto: »Ja sam Ružica, vaša razrednica!«, bio je to početak petoga razreda. Zatim, opet ista priča: »Ja sam Mirko, vaš novi razrednik!«. To je bilo drugo polugodište moga šestoga razreda. Sada sam već u sedmom razredu. Nastavnici dolaze i odlaze, imena i likovi ostaju u sjećanju, moje školovanje prolazi. Sljedeće godine bit ću u osmom razredu. Opet novi problemi, što upisati, koji je dobar i ispravan smjer. Polako shvaćam da moje bezbrižno djetinjstvo nepovratno prolazi. Naučio sam čitati, pisati, stekao nova znanja, mnogo toga novoga naučio, dobio odgovore na pitanja kojima nisam znao odgovor.

Mislim da je škola dar za svako dijete, jer ima mnogo djece na svijetu koja nemaju djetinjstvo, a kamoli uvjete za školovanje. Kada bi me danas pitali želim li ići u školu, bez razmišljanja bih pristao.

Filip Skenderović, 7. razred, O. Š. »Ivan Milutinović«

28. lipnja 2013.

**Hrckova
kuharica**

Voćni jogurt

Potrebno: 1/2 litre jogurta, 2 žlice kiselog vrhnja, voće po želji (maline, jagode, kupine, marelice, višnje, tropsko voće...) i šećer ili med po okusu

Priprema: Prije svega voće treba dobro oprati i ovisno o voću ga izrezati na sitnije komadiće. Može se koristiti i zamrznuto voće, koje prije treba otopiti. Voće treba dobro izmiksati blenderom ili štapnim mikserom (u dubljoj

posudi) i po želji dodati šećer ili med (koji je puno zdraviji). U jogurt dobro umiješajte vrhnje da smjesa bude glatka, te ga dodajte u izblendirano voće i sve još malo mutite. Voćni jogurt je spreman za degustaciju. Nalijte ga u čaše ili neke dezertne posude. Po želji ga možete ukasiti ostacima voća. Poslužite ga i uživajte!

Savjet: Voćnom jogurtu možete dodati i žlicu zobenih pahuljica ili nekog muslia i dobit ćete savršen ljetni obrok. Dobar tek!

Fotke kako je vama uspio ovaj jednostavni recept možete slati na email adresu: hrckovakuharica@gmail.com

Ujedno vas pozivam da nam šaljete (na gore navedenu adresu) i vaše jednostavne recepte s fotografijama. Najbolje ćemo objaviti!

**PETAK
28.6.2013.**

06:10 Trenutak spoznaje:
Hrvatski jezik kao 28.
službeni jezik u Europi
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Gorski liječnik (1), serija
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Tajanstvena Hrvatska:
Bakarska sveta vodica,
dokumentarna serija
10:22 Putovanja željeznicom
4: Izrael,
dokumentarna serija
11:07 Mjesto pod suncem -
Ostati ili otići (6),
dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s
Vendavala, telenovela
13:30 Dr. Oz 3, talk-show
14:10 manjinski MOZAIK:
Grad Batane i Bitinade
14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Drugo mišljenje:
Melanom (R)
15:15 Znanstvena petica:
Odnos Hrvatske i Europe
15:45 Vrtovi svijeta: Kraljevski
parkovi i mali vrtni
rajevi - O podrijetlu
francuske vrtnje umjetnosti
i njezinih inačica
u Parizu i na Ile-de-
Franceu, dokumentarna
serija (R)
16:30 Slatki svijet Charlyjevih
anđela 1, dokumentarna
serija (R)
17:00 Vijesti
18:30 Iza ekrana
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:00 Dnevnik plus: Hrvatska
u Europskoj uniji
20:15 Hrvatska u Europskoj
uniji: Sportski ambasadori
20:45 EUigra, kviz
21:30 Dečko koji ne obećava,
britanski film (R)
23:10 Dnevnik 3
23:30 Vijesti iz kulture
23:50 Filmski maraton:
Posljednji kineski car,
francusko-talijansko-
britanski film
02:25 Filmski maraton:
Obiteljska kuća,
američko-kanadski film
04:05 Potonuće Laconije,
mini-serija
05:35 Skica za portret

05:30 Najava programa
05:35 Putovanja željeznicom
4: Indonezija (Java),
dokumentarna serija
06:20 Nasljednica s Vendavala
07:05 Mala TV
07:35 Hotel Zombi
08:00 Teletubbies
08:25 Papreni detektivi 1
08:50 H2O Uz malo vode! 2
09:15 Lažeš, Melita!, serija
09:45 Abeceda EU: Slovo S-1
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Inspektor Montalbano
(3), mini-serija
12:35 Reprizni program
13:05 Obiteljska kuća,
američko-kanadski film
14:45 Degraasi 4, serija
15:10 Dnevnik jedne plavuše:
Stariji muškarci i
mlađe žene
15:18 Muška posla: Čelavost
15:26 Superžena: Biti singl
15:32 Ružiona Specijal:
General Woo
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:20 Novi klinci s Beverly
Hillsa 4, serija za mlade
18:05 Briljanteen
18:45 Crtani film
19:00 Mala TV
19:30 Jednostavne večere s
Nigelom Slaterom (2),
dokumentarna serija
20:00 Granice svjetlosti,
dokumentarni film
20:55 Volim Hrvatsku
22:15 Potonuće Laconije,
mini-serija
23:50 Retrovizor: Zakon i red:
Odjel za žrtve, serija
00:35 Retrovizor: U uredu (6)
01:00 Noćni glazbeni program

07:00 Pinky i Mozgalo, R
07:25 Pinky i Mozgalo
07:50 TV izlog
08:05 Kako vrijeme prolazi,
serija R
09:05 TV izlog
09:20 Da sam oblak, serija R
10:25 Larin izbor, serija R
11:20 Inspektor Rex, serija R
12:15 Ninja ratnici, serija R
12:45 Zauvijek susjedi, R
13:50 In magazin R
14:30 Inspektor Rex, serija
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:45 Da sam oblak, serija
21:05 LIDL - Minuta do Europe
21:06 Da sam oblak, serija
22:30 Larin izbor, serija
23:25 Jedinu preživjeli,

mini-serija 1. dio
01:10 Jedinu preživjeli,
mini-serija 2. dio
02:50 Svijet Diane Arbus,
igrani film
05:00 Ezo TV, tarot show
06:30 Dnevnik Nove TV R
07:20 Kraj programa

05:50 RTL Danas, (R)
06:35 Ekkluziv Tabloid, (R)
07:00 Ben 10: Ultimate Alien
07:25 Moji džepni ljubimci
07:40 Virus attack
08:00 TV prodaja
08:15 Krv nije voda, serija (R)
09:15 TV prodaja
09:30 Nebo i zemlja, serija (R)
10:40 Divlja ruža, telenovela
11:35 Obitelj Rey, telenovela
12:35 TV prodaja
12:50 Nebo i zemlja, serija
14:00 Avenida Brasil, serija
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:10 Galileo, emisija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Krv nije voda, serija
20:00 Hajde da se volimo 3,
film, glazbena komedija
22:00 Plavuša uzvraća udarac,
igrani film, komedija
23:05 Eurojackpot
23:10 Plavuša uzvraća udarac,
(nastavak)
00:00 Kontrolori leta, igrani
film, humorna drama
02:20 RTL Danas, (R)
03:00 Kraj programa

**SUBOTA
29.6.2013.**

05:45 Drugo mišljenje (R)
06:15 Najava programa
06:35 Iza ekrana
07:10 Kućni ljubimci
07:40 Hrvatska kronika BiH
07:55 Kinoteka - ciklus
klasičnog vesterna:
Johnny Gitara, ame-
rički film
09:55 Prijenos svečane
sjednice Hrvatskog sabora
11:05 Normalan život, emisija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Sudbine: Hrvatski vitez
Predrag Matanović,
dokumentarni film
13:20 Duhovni izazovi
13:50 Prizma
14:35 Globalno sijelo
15:05 Reporter: Četvrti svijet
16:00 Život s divljim
puranima, dok film
17:00 Vijesti

17:15 Čaštokaj, popularno
znanstveni film
17:55 Skica za portret
18:05 Lijepom našom
19:10 Ezopovo kazalište,
crtani film
19:20 Dim, dam, dum - crtani
film
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Hrvatska u Europskoj
uniji: Predsjednici
Republike, Hrvatskoga
sabora i Vlade RH -
gosti HRT-a
21:10 Hrvatska u Europskoj
uniji: Ambasadori kulture
21:45 Što jer muškarac bez
brkova, hrvatski film
23:40 Dnevnik 3
00:00 Vijesti iz kulture
00:25 Scott i Bailey (2), serija
01:25 Filmski maraton: Sestre,
britansko-francuski film
03:00 Filmski maraton:
Johnny Gitara, američki
film
04:45 Život s divljim
puranima, dok film
05:45 Reprizni program
06:20 Lijepom našom (R)

04:25 Najava programa
04:30 Spektar, unutrašnje
politički magazin
05:15 Putovanja željeznicom
4: Izrael, dokumentarna
serija
06:00 Tom i Jerry, crtana serija
06:25 Moj mali planet, crtana
serija
06:30 Wot wot's, crtana serija
06:40 Matkova čudovišta,
crtana serija
06:55 Merlin 4, serija za djecu
i mlade
07:40 Novi klinci s Beverly
Hillsa 4, serija za mlade
08:55 Mala TV:
--- TV vrtić
--- Danica
--- Profesor Baltazar
09:25 Teletubbies, animirana
serija
09:55 O psima i životnom
skladu, američki film
11:40 Mališani okruglog stola,
američko-kanadski film
13:55 Igrani film (strani)
15:40 Slavonijo dok ti ime
traje, snimka koncerta
Šime Jovanovca 2.dio
19:30 Jednostavne večere s
Nigelom Slaterom (2),
dokumentarna serija
20:00 Sovjetski Savez -
stvaranje superrase,
dokumentarni film
21:00 Dan sa Zvezdicama,
snimka koncerta
22:10 Pakost, američki film

23:55 Retrovizor: Zakon i red:
Odjel za žrtve, serija
00:40 Retrovizor: U uredu (6),
humoristična serija
01:05 Noćni glazbeni program

07:20 Zauvijek susjedi, R
08:20 Hank, serija 9/10
08:50 TV Izlog
09:05 Pinky i Mozgalo,
crtana serija R
09:30 Pinky i Mozgalo, crtana
serija
09:55 Winx Club,
10:20 Štrumpfovi,
crtana serija R
10:50 Power Rangers
Samurai, serija
11:15 Ninja ratnici, serija R
11:45 Ninja ratnici, serija
12:15 Zauvijek susjedi, serija
13:25 Harry Potter i zatočenik
Azkabana, igrani film
16:00 Štrumpfovi,
crtana serija
16:25 Provjereno,
informativni magazin R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno,
informativni magazin R
17:40 Lud, zbunjen, normalan,
serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Nova zvijezda Europe,
koncertni spektakli
00:15 Ubijstvo Jesse Jamesa,
igrani film
03:15 Ezo TV, tarot show
04:45 Hank, serija R
05:10 Dnevnik Nove TV R
06:00 In magazin R
06:35 Kraj programa

06:05 Ekkluziv Tabloid,
magazin (R)
06:30 Virus attack, animirana
serija
06:50 Uvrnuti čupavci,
animirana serija
07:20 Aladdin, animirana
serija
07:45 Timon i Pumbaa,
animirana serija
08:15 TV prodaja
08:30 Učilica, kviz za djecu
09:05 TV prodaja
09:20 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
10:25 TV prodaja
10:40 Obiteljski posao, film,
kriminalistička komedija
13:00 Bogus: Izmišljeni
prijatelj, igrani film,
obiteljska fantazija
15:10 Krv nije voda, serija
16:10 Krv nije voda, serija
17:05 Smrtonosnih 60
17:50 Smrtonosnih 60

18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
20.00 Nacionalno blago, film,
avanturistički
22.40 Prebrzi i prežestoki,
igrani film, akcijski
00.45 Pentatlon, igrani film,
akcijski
02.40 Astro show, emisija
uživo
03.40 RTL Danas, (R)
04.20 Kraj programa

NEDJELJA 30.6.2013.

07:10 Najava programa
07:30 Duhovni izazovi
08:05 Hrvatska u Europskoj
uniji - Dan ulaska, 1. dio
10:05 Vijesti iz kulture
10:20 ni DA ni NE: Djeca u
vrhunskom sportu
11:10 Ubojstvo, napisala je
(10) - serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:00 Hrvatska u Europskoj
uniji - Dan ulaska, 2. dio
19:20 Izvlačenje nagrade -
Bez računa se ne računa
19:30 Dnevnik
20:00 Hrvatska u Europskoj
uniji - Dan ulaska, 3. dio
20:15 LOTO 6/45
20:20 Hrvatska u Europskoj
uniji - Dan ulaska, 3. dio
- nastavak
23:00 Svečana proslava
hrvatskog pridruživanja
Europskoj Uniji, prijenos
s Trga bana Jelačića
00:15 Hrvatska u Europskoj
uniji - Dan ulaska, 3.
dio - nastavak
01:00 Pjevajte nešto ljubavno,
hrvatski film
02:50 Putem europskih
fondova
03:05 Reprizni program

07:00 Najava programa
07:05 Alpe Dunav Jadran (R)
07:35 Pipi Duga Čarapa,
crtana serija
08:00 Corto Malteze, crtana
serija
08:25 Ludwig van Beethoven:
Deveta simfonija -
Simfonijski orkestar i
Zbor HRT-a pod
ravanjem Pavla
Dešpalja
09:45 Formula 1 - Godine
smrti, dokumentarni film

10:45 Biblija
10:55 Zagreb (Malešnica-
Oranice): Misa, prijenos
12:05 Detektiv XXL: Ubojica
iz Miamijsa, njemačko-
talijansko-američki film
13:45 Priča o Maxu, kanadski
film (R)
19:30 Okrugle i ukusne -
kulturna povijest
okruglica, dokumentarni
film
20:00 Ratne igre, američki
film
21:55 Ciklus kulturnih filmova:
Sav taj jazz, američki
film
23:55 INmusic Festival Jarun
2011. - Cypress Hill,
snimka koncerta
01:05 Retrovizor: Zakon i red:
Odjel za žrtve, serija
01:50 Retrovizor: U uredu (6),
humoristična serija
02:15 Noćni glazbeni program

06:40 Zauvijek susjedi,
serija R
07:40 TV Izlog
07:55 Hank, serija 10/10
08:25 Pinky i Mozgalo, crtana
serija R
08:50 Pinky i Mozgalo
09:20 Winx Club, crtana serija
09:45 Štrumpfovi, R
10:15 Power Rangers
Samurai, serija R
10:40 Od zida do zida
11:10 Zauvijek susjedi, serija
12:20 Sestra Hawthorne, serija
14:20 Moj div, igrani film
15:00 Ulazak Hrvatske u EU
- specijal
15:10 Moj div, igrani film -
nastavak
16:30 Štrumpfovi, crtana serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 In magazin vikend
18:15 Ah, taj Ivo
18:50 Ulazak Hrvatske u EU
- specijal
19:15 Dnevnik Nove TV
20:30 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Reci da, igrani film
22:55 Ulazak Hrvatske u EU
- specijal
00:15 Majstori opasnosti, film
02:15 Maturalna večer, film
03:55 CJ7: Mali zeleni, film
05:20 Dnevnik Nove TV R
06:15 Kraj programa

05:10 RTL Danas, (R)
05:45 Krv nije voda, serija (R)
06:40 Aladdin, (R)
07:05 Timon i Pumbaa, (R)
07:35 Virus attack
07:55 Uvrnuti čupavci

HRT 1 30.06.2013 08.05 HRVATSKA U EUROPSKOJ UNIJI - DAN ULASKA, 1. dio

U nedjelju, 30. lipnja na Prvom programu gledatelje čeka cjelodnevni program pod nazivom "Hrvatska u Europskoj uniji - Dan ulaska". Od osam sati ujutro pa sve do iza ponoći traje cjelodnevni aktualni studijsko-reportažni program. Emisije će voditi po dva voditelja uz pomoć novinara specijaliziranih za pojedina područja, koji će moderirati specijalizirane razgovore ili biti u ulozi komenta-

tora. Program će obilovati reportažama, živim javljanjima, snimkama koje će pokazati kako smo razmišljali o EU tijekom posljednjih godina, izjavama hrvatskih intelektualaca, anketama, analitičkim osvrtima i sažecima već objavljenih dužih dokumentarnih formi iz zemalja EU.

08.25 TV prodaja
08.40 Galileo, (R)
09.40 TV prodaja
09.55 Smrtonosnih 60
10.30 Smrtonosnih 60
11.05 TV prodaja
11.20 Charlotteina mreža,
igrani film, obiteljski
13.15 Čovjek sa željeznom
maskom, film, akcijski
15.55 Prebrzi i prežestoki,
igrani film, akcijski (R)
18.00 Dobrodošla Hrvatska,
informativna emisija
uživo
18.30 RTL Danas
19.00 Dobrodošla Hrvatska,
informativna emisija
uživo
01.00 Pentatlon, igrani film,
akcijski (R)
03.00 RTL Danas, (R)
03.35 Kraj programa

PONEDJELJAK 1.7.2013.

06:10 Mir i dobro
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
09:02 Gorski liječnik (1),
serija
09:48 Vijesti iz kulture
10:13 Prirodni svijet (5):
Leptiri, dokumentarna
serija
11:03 Domovi Maroka,
dokumentarna serija
11:29 Domovi Maroka,
dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s
Vendavala, telenovela
13:25 dr. Oz (3), talk-show
14:10 Skica za portret

14:30 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Moj tata Barišnjikov,
ruski film (R)
16:10 Vrtovi svijeta: Vrtovi
umjetnika u Provansi,
dokumentarna serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:15 Miris kiše na Balkanu
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 TV Bingo
20:30 Nulta točka, politički
talk-show
21:35 Borgen - sjedište moći
(1), serija
22:40 Dnevnik 3
23:00 Vijesti iz kulture
23:20 Lijek za nesanicu,
američki film
01:20 Ludnica u Clevelandu 3,
humoristična serija
01:45 Moj tata Barišnjikov,
ruski film (R)
03:15 Dr. Oz (3),
talk-show (R)
03:55 Skica za portret /
Fotografija u Hrvatskoj
04:10 Reprizni program
06:10 Najava programa

06:15 Nasljednica s
Vendavala, telenovela
07:00 Mala TV
07:30 Hotel Zombi
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 1
08:45 H2O Uz malo vode! 2
09:10 Ledena prostranstva
Arktika: Sibir,
dokumentarna serija (R)
10:02 Dolina sunca, serija
10:45 Rekonstrukcija: Prljavo
kazalište
11:11 Reprizni program
12:05 Šaptač psima (2),
dokumentarna serija

13:00 Toscana na tanjuru (1),
dokumentarna serija
13:15 Doktor Who 1, serija
14:00 Doktor Who 1, serija
14:45 Degrassi 4, serija
15:10 Život s cvijećem: Dalije
15:31 Lijepe kuće: Rusan
15:41 Ružiona Specijal:
Edo Maajka
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Dobre ideje za
dobre ljude, talk-show
17:20 Dolina sunca, serija
18:04 Do zvijezda zajedno:
Josipa Lisac, glazbena
emisija
18:50 Bučom u glavu: Ivan
Ljubičić
19:00 Kriške sira (1),
dokumentarna serija
19:25 U vrtu pod zvijezdama,
animirana serija
20:00 Glee (2), serija za mlade
20:48 Najava programa
20:50 Konzerva: Sunce
20:53 Konzerva: Brojevi
21:00 Pod sumnjom, američki
film
22:47 Roditelji i djeca (2)
23:30 Dva i pol muškarca (7)
23:55 Fringe - Na rubu (2)
00:40 Retrovizor: Zakon i red:
Odjel za žrtve, serija
01:25 Retrovizor: U uredu (6)
01:50 Noćni glazbeni program

06:15 Inspektor Rex, serija R
07:05 Pinky i Mozgalo, R
07:30 Pinky i Mozgalo
08:10 Kako vrijeme prolazi, R
09:10 TV izlog
09:25 Da sam oblak, serija R
11:25 Larin izbor, serija R
12:15 Ninja ratnici, serija
12:45 Zauvijek susjedi, R
13:50 In magazin vikend R
14:30 Inspektor Rex, serija
15:20 Ninja ratnici, serija

15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbuđen, normalan
20:35 Da sam oblak, serija
21:06 Da sam oblak, serija
22:20 Larin izbor, serija
23:20 Večernje vijesti
23:40 Djevojke na zadatku
00:40 Krva slika, igrani film
02:40 Muškarci u krizi, serija
03:25 Djevojke na zadatku, R
04:05 Ezo TV, tarot show
05:05 Dnevnik Nove TV R
05:50 In magazin vikend R
06:15 Kraj programa

05:50 RTL Danas, (R)
06:25 Ben 10: Ultimate Alien
06:55 Moji džepni ljubimci
07:10 Virus attack
07:45 Heroji iz strasti, serija
09:00 Nebo i zemlja, serija
10:10 Divlja ruža, telenovela
11:05 Obitelj Rey, telenovela
12:20 Nebo i zemlja, serija
13:35 Avenida Brasil, serija
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:10 Galileo, emisija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Krv nije voda, serija
20:00 Avenida Brasil, serija
21:10 Osvetnik, film, akcijski
22:55 RTL Vijesti
23:15 Vratit će se rode, humorna drama
00:20 Čovjek sa željeznom maskom, film, akcijski (R)
02:40 Astro show
03:40 RTL Danas, (R)
04:20 Kraj programa

UTORAK 2.7.2013.

06:10 Znanstvena petica (R)
06:40 Najava programa
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
09:10 Gorski liječnik (1)
10:05 Vijesti iz kulture
10:13 Prirodni svijet (5): Čimpanze iz izgubljenog klanca, dok serija
11:03 Domovi Maroka
11:29 Domovi Maroka
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:25 dr. Oz (3), talk-show
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Opsjednuta Sarah,

američki film
16:10 Vrtovi svijeta: Vrtovi Južne Engleske - Na putu u raj, dokumentarna serija
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:15 Miris kiše na Balkanu
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 Stipe u gostima (5)
20:40 Libar Miljenka Smoje oli ča je život vengo fanzažija: Volin ludi grad, dokumentarna serija
21:45 Borgen - sjedište moći (1), serija
22:50 Dnevnik 3
23:10 Vijesti iz kulture
23:30 Ljubav ima cijenu, američki film
01:25 Ludnica u Clevelandu 3, humoristična serija
01:50 Opsjednuta Sarah, američki film (R)
03:15 Dr. Oz (3), talk-show
03:55 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:10 Reprizni program

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala, telenovela
07:00 Mala TV
07:30 Hotel Zombi
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 1
08:45 H2O Uz malo vode! 2
09:10 Ledena prostranstva Arktika: Grenland, dokumentarna serija (R)
10:05 Dolina sunca, serija
10:48 Rekonstrukcija: Colonia
11:15 Rijeka: More
12:15 Šaptač psima (2)
13:05 Toscana na tanjuru (1)
13:20 Doktor Who 1, serija
14:05 Doktor Who 1, serija
14:50 Degraasi 4, serija
15:12 Lov na antikvitete: Ogledalo
15:43 Ružiona Specijal: St!llnes
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Ludi provodi vode u smrt, talk-show
17:20 Dolina sunca, serija
18:05 Svirci moji (6): Krunoslav Kićo Slabinac
18:51 Bučom u glavu: Niko Pulčić
19:00 Kriške sira (1), dokumentarna serija
19:25 U vrtu pod zvijezdama
20:00 Glee (2), serija za mlade
20:48 Najava programa
20:50 Konzerva: Noćna Eurosongu
21:00 Starci, američki film
22:50 Roditelji i djeca (2)
23:35 Dva i pol muškarca (7)

00:00 Fringe - Na rubu (2)
00:45 Retrovizor: Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
01:30 Retrovizor: U uredu (6)
01:55 Noćni glazbeni program

06:15 Inspektor Rex, serija R
07:05 Pinky i Mozgalo, R
07:30 Pinky i Mozgalo
08:10 Kako vrijeme prolazi, R
09:25 Da sam oblak, serija R
11:20 Larin izbor, serija R
12:15 Ninja ratnici, serija R
12:45 Zauvijek susjedi, R
13:50 In magazin R
14:30 Inspektor Rex, serija
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbuđen, normalan
20:35 Da sam oblak, serija
21:06 Da sam oblak, serija
22:20 Larin izbor, serija
23:20 Večernje vijesti
23:40 Djevojke na zadatku
00:40 Obdukcija izvanzemaljaca, film
02:25 Muškarci u krizi, serija
03:10 Djevojke na zadatku
03:55 Ezo TV, tarot show
04:55 Dnevnik Nove TV R
05:45 In magazin R
06:15 Kraj programa

05:45 RTL Danas (R)
06:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:20 Moji džepni ljubimci
07:35 Virus attack
08:15 Krv nije voda, serija (R)
09:10 TV prodaja
09:25 Nebo i zemlja, serija
10:35 Divlja ruža, telenovela
11:30 Obitelj Rey, telenovela
12:45 Nebo i zemlja, serija
13:55 Avenida Brasil, serija
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:10 Galileo, emisija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Krv nije voda, serija
20:00 Avenida Brasil, serija
21:10 Uvod u anatomiju, dramska serija
22:05 Uvod u anatomiju, dramska serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 Vratit će se rode, humorna drama
00:25 Osvetnik, film, akcijski (R)
02:10 Astro show
03:10 RTL Danas, (R)
03:45 Kraj programa

SRIJEDA 3.7.2013.

06:10 Među nama (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
09:10 Gorski liječnik (1)
10:05 Vijesti iz kulture
10:13 Prirodni svijet (5): Dupini iz Zaljeva morskih pasa, dokumentarna serija (R)
11:03 Domovi Maroka
11:29 Domovi Maroka
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s Vendavala, telenovela
13:25 dr. Oz (3), talk-show
14:30 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:45 Tajno društvo holivudskih mama, američki film (R)
16:10 Vrtovi svijeta: Vrtovi Sicilije, dokumentarna serija (R)
17:00 Vijesti
17:15 Hrvatska uživo
18:15 Miris kiše na Balkanu
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 LOTO 7/39
20:10 Stipe u gostima (5), humoristična serija
20:45 Kontinenti u pokretu: Europa - burna budućnost, dokumentarna serija (R)
21:40 Borgen - sjedište moći (1), serija
22:45 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture
23:25 Obiteljska pravila, američki film
01:15 Ludnica u Clevelandu 3
01:40 Tajno društvo holivudskih mama, američki film (R)
03:05 Dr. Oz (3), talk-show (R)
03:45 Skica za portret / Fotografija u Hrvatskoj
04:00 Reprizni program

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s Vendavala, telenovela
07:00 Mala TV
07:30 Hotel Zombi
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detektivi 1
08:45 H2O Uz malo vode! 2
09:10 Ledena prostranstva Arktika: Aljaska, dokumentarna serija (R)

10:02 Dolina sunca, serija
10:45 Rekonstrukcija: Jelena Rozga
11:11 Domaća dokumentarna serija / film
12:10 Šaptač psima (2), dokumentarna serija
13:00 Toscana na tanjuru (1), dokumentarna serija (R)
13:15 Doktor Who 1, serija
14:00 Doktor Who 1, serija
14:45 Degraasi 4, serija
15:10 Putujmo Europom: Berlin
15:25 Putopis: Čarobna Hrvatska - Dugi Otok
15:40 Ružiona Specijal: Rockabilly (Tear it Up)
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Jednostavne metode koje liječe, talk-show
17:20 Dolina sunca, serija
18:05 Za srce i dušu - pop i rock, glazbena emisija
18:50 Bučom u glavu: Ivan Starčević
19:00 Kriške sira (1), dok serija
19:25 U vrtu pod zvijezdama
20:00 Glee (2), serija za mlade
20:48 Najava programa
20:50 Konzerva: Ivo Robić
20:53 Konzerva: Proljeće
21:00 Skitnica, američki film
22:35 Roditelji i djeca (2)
23:20 Dva i pol muškarca (7)
23:45 Fringe - Na rubu (2)
00:30 Retrovizor: Zakon i red: Odjel za žrtve, serija
01:15 Retrovizor: U uredu (6)
01:40 Noćni glazbeni program

06:15 Inspektor Rex, serija R
07:05 Pinky i Mozgalo, R
07:30 Pinky i Mozgalo
07:55 TV izlog
08:10 Kako vrijeme prolazi, serija R
09:10 TV izlog
09:25 Da sam oblak, serija R
11:20 Larin izbor, serija R
12:15 Ninja ratnici, serija R
12:45 Zauvijek susjedi, R
13:50 In magazin R
14:30 Inspektor Rex, serija
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbuđen, normalan
20:40 Da sam oblak, serija
21:06 Da sam oblak, serija
22:15 Larin izbor, serija
23:15 Večernje vijesti
23:35 Djevojke na zadatku
00:35 Željna slobode, film
02:40 Muškarci u krizi, serija
03:25 Djevojke na zadatku, R
04:10 Ezo TV, tarot show

05:10 Dnevnik Nove TV R
06:00 In magazin R
06:15 Kraj programa

05:45 RTL Danas, (R)
06:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:20 Moji džepni ljubimci
07:35 Virus attack
08:00 TV prodaja
08:15 Krv nije voda, serija (R)
09:10 TV prodaja
09:25 Nebo i zemlja, serija
10:35 Divlja ruža, telenovela
11:30 Obitelj Rey, telenovela
12:30 TV prodaja
12:45 Nebo i zemlja, serija
13:55 Avenida Brasil, serija
15:00 Heroji iz strasti, serija
16:00 Heroji iz strasti, serija
16:55 RTL 5 do 5
17:10 Galileo, emisija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Krv nije voda, serija
20:00 Avenida Brasil, serija
21:10 Kosti, serija
22:05 Kosti, serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 Hawaii Five-0, serija
00:20 Vratit će se rode, drama
01:20 Vratit će se rode, drama
02:25 Astro show, show
03:25 RTL Danas, (R)
04:00 Kraj programa

**ČETVRTAK
4.7.2013.**

06:05 Riječ i život: Božja
čestica i vjera, religijski
program (R)
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
09:10 Gorski liječnik (2)
10:05 Vijesti iz kulture
10:13 Prirodni svijet (5): Elsa
- lavica koja je
promijenila svijet,
dokumentarna serija (R)
11:03 Domovi Maroka
11:29 Domovi Maroka
12:00 Dnevnik 1
12:35 Nasljednica s
Vendavala, telenovela
13:25 dr. Oz (3), talk-show
14:30 Vijesti iz hrvatski
znakovni jezik
14:45 Samo za jednu večer,
američki film (R)
16:10 Vrtovi svijeta: Vrtovi
Marrakeša, dok. serija
17:00 Vijesti
18:15 Miris kiše na Balkanu
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:05 Stipe u gostima (5)
20:40 Moć boja: Crna, bijela -
dokumentarna serija
21:10 Kratki susreti
21:45 Borgen - sjedište moći
(1), serija
22:50 Dnevnik 3
23:10 Vijesti iz kulture
23:30 Lijepi moj sine,
američki film
01:15 Ludnica u Clevelandu 3
01:40 Samo za jednu večer,
američki film (R)
03:10 Dr. Oz (3), talk-

show (R)
03:50 Skica za portret /
Fotografija u Hrvatskoj
04:05 Reprizni program

06:10 Najava programa
06:15 Nasljednica s
Vendavala, telenovela
07:00 Mala TV
07:30 Hotel Zombi
07:55 Teletubbies
08:20 Papreni detekti 1
08:45 H2O Uz malo vode! 2
09:10 Ledena prostranstva
Arktika: Aljaska,
dokumentarna serija (R)
10:02 Dolina sunca, serija
10:45 Rekonstrukcija: TBF
11:15 ni DA ni NE: Maloljetna
politika (R)
12:10 Šaptač psima (2)
13:00 Toscana na tanjuru (1)
13:15 Doktor Who 1, serija
14:00 Doktor Who 1, serija
14:45 Degraasi 4, serija
15:10 Sad ili nikad: Strah od
slobodnog pada
15:20 Moderna vremena: Born
Out
15:26 Fenomeni: Lažno
sjećanje (1. i 2.)
15:38 Ružiona Specijal: Svadba
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 8. kat: Tri žene, tri
ljubavi, tri priče -
talk-show
17:20 Dolina sunca, serija
18:05 City Folk 2013
18:30 Djeca svoga boga,
dokumentarni film
18:50 Bučom u glavu: Dinko

Bogdanić
19:00 Kriške sira (1)
19:25 U vrtu pod zvijezdama
20:00 Glee (2), serija za mlade
20:48 Najava programa
21:00 Bivši dečko, američki film
22:30 Roditelji i djeca (2)
23:15 Dva i pol muškarca (7)
23:40 Fringe - Na rubu (2)
00:25 Retrovizor: Zakon i red:
Odjel za žrtve, serija
01:10 Retrovizor: U uredu (6)
01:35 Noćni glazbeni program

06:15 Inspektor Rex, serija R
07:05 Pinky i Mozgalo, R
07:30 Pinky i Mozgalo
07:55 TV izlog
08:10 Kako vrijeme prolazi, R
09:10 TV izlog
09:25 Da sam oblak, serija R
11:20 Larin izbor, serija R
12:15 Ninja ratnici, serija R
12:45 Zauvijek susjedi, R
13:50 In magazin R
14:30 Inspektor Rex, serija
15:20 Ninja ratnici, serija
15:50 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:45 Da sam oblak, serija
21:06 Da sam oblak, serija
22:20 Provjereno,
informativni magazin
23:25 Večernje Vijesti
23:45 Djevojke na zadatku
00:45 Blefer, igrani film
03:00 Muškarci u krizi, serija

03:45 Djevojke na zadatku, R
04:30 Ezo TV, tarot show
05:30 Dnevnik Nove TV R
06:20 Kraj programa

05:45 RTL Danas, (R)
06:30 Ekkluziv Tabloid, (R)
06:50 Ben 10: Ultimate Alien
07:20 Moji džepni ljubimci
07:35 Virus attack
08:00 TV prodaja
08:15 Krv nije voda, serija (R)
09:10 TV prodaja
09:25 Nebo i zemlja, serija
10:35 Divlja ruža, telenovela
11:30 Obitelj Rey, telenovela
12:30 TV prodaja
12:45 Nebo i zemlja, dramska
serija
13:55 Avenida Brasil, dramska
serija
15:00 Heroji iz strasti,
dramska serija
16:00 Heroji iz strasti,
dramska serija
16:55 RTL 5 do 5,
Informativna emisija
17:10 Galileo, zabavna/
obrazovna emisija
18:05 Ekkluziv Tabloid
18:30 RTL Danas
19:10 Krv nije voda, serija
20:00 Avenida Brasil, serija
21:10 CSI, serija
22:05 CSI, serija
23:00 RTL Vijesti
23:25 CSI, serija
00:20 Hawaii Five-0, serija
01:20 Astro show, emisija uživo
02:20 RTL Danas, (R)
03:00 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populane melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
• 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

IV. EUROPSKO NOGOMETNO PRVENSTVO HRVATSKE NACIONALNE MANJINE

Uvodni poraz pokvario plasman u finale

Kiks protiv Hrvata iz Austrije onemogućio obranu naslova

Vukovar je od 21. do 23. lipnja bio domaćin IV. europskog nogometnog prvenstva hrvatske nacionalne manjine iz Austrije, Italije, Mađarske, Rumunjske, Slovenije, Slovačke i Srbije. Utakmice su igrane na stadionima HNK Radničkog iz Vukovara, NK Croatie iz Bogdanovaca i NK Bedema iz Ivankova, a ovaj četvrti po redu natjecateljski turnir održan je u organizaciji Hrvatskog nogometnog Saveza i pod pokroviteljstvom Vukovarsko-srijemske županije.

SVETAČANO OTVORENJE

Svečano otvorenje upriličeno je u subotu, 22. lipnja, i lijepo je bilo vidjeti mnoštvo Hrvata iz europskih regija u kojima već stoljećima žive skupa s većinskim narodima. Gradišćanske i karaševske Hrvate, moliške Hrvate, bunjevačke i šokačke Hrvate iz Vojvodine, Hrvate iz Mađarske, Makedonije i Slovačke, te Hrvate iz Slovenije koji još nemaju status nacionalne manjine, ali sve čine kako bi ga stekli.

Sudionike je u ime domaćina, ali i HNS-a u čijem Izvršnom odboru sjedi, pozdravio župan vukovarsko-srijemski *Božo Galić* i zaželio dobrodošlicu brojnim Hrvatima iz susjednih zemalja, koji su narednih dana bili gosti grada heroja, grada stradanja i grada ponosa.

»Danas ste posjetili Memorijalno groblje i Memorijalni centar Ovčara, ta svetišta stradanja i ponosa, mjesta sjećanja i nezaborava i poruke da se ovako što više nikada ne ponovi. To je i dokaz da je Hrvatska nastala na volji i zajedništvu domovinske i iseljene Hrvatske, a njegujući to zajedništvo možemo se nadati boljem sutra, samo zajedništvom možemo jačati voljenu nam Hrvatsku. Sa zemljama u kojima vi živite mi imamo dobru suradnju, gospodarsku na jačanju ekonomske moći i kulturnu i sportsku, kojoj danas svjedočimo i zato vam želim dobrodošlicu i da se svi dobro osjećate u našem gradu i županiji, pa neka IV. europsko nogometno prvenstvo manjinskih reprezentacija započne«, poželio je u

pozdravnom govoru župan Galić.

NATJECATELJSKI DIO

Izapočelo je. Reprezentacija Vojvodine je na samom početku imala peh sa ždrijebom, i već u prvom susretu imala duel s izravnim konkurentima za najviši plasman, reprezentacijom gradišćanskih Hrvata, s kojima su na svim dosadašnjim susretima uvijek imali

puno muka. Ipak, uzeli su im prvenstvo u Zagrebu, na Maksimiru, i u Vukovar su došli obraniti titulu šampiona. Ali ovogodišnji start nije puno obećavao i Hrvati iz Austrije su ih svladali s minimalnih 1 - 0, sasvim dostatno da Vojvođanima pomrse daljnje planove. Samopouzdanje i vjera u bolje povraćeni su već u susretu s Makedonijom i vojvođanski Hrvati su slavili s 6 - 0, ali i Austrijanci

su u drugom susreta svladali talijansku momčad, pa je bilo izvjesno kako naslov neće biti obranjen. U trećem susretu, odmah nakon svečanog otvorenja, izabranici *Marinka Poljakovića* i *Petra Kuntića* pokazali su da su ekipa dostojna respekta pobjedom protiv moliških Hrvata iz Italije rezultatom 7 - 0.

Vojvođanska mladost djelovala je besprijeorno, a jedan za drugim bilježili su se u strijelce *Marko Vujić*, *Slaven Juriša*, *Marko Renić*, *Dinko Kuntić*, *Davor Poljaković*, pa ponovno *Juriša* i *Renić*. No to, to nije bilo sve. Dva puta vratnica, dva puta greda i nekoliko bravuroznih obrana talijanskog vratara dostatno govore o razigranosti momčadi prvaka s III. europskog prvenstva. Istina, i gosti su par puta bili pred golom *Nenada Vukovića*, uputivši nekoliko udaraca u okvir gola.

IMPRESIJE NAKON NASTUPA

Kapetan reprezentacije Hrvata iz Vojvodine (Srbija) *Filip Ilovac* je ukratko prokomentirao nastup momčadi koju je još jednom predvodio, osvrnuvši se na svoj dugogodišnji reprezentativni staž:

»Da smo poslije podne igrali s Austrijom, bila bi to druga priča. S reprezentacijom Hrvata iz Vojvodine sam od njenih samih početaka, a

Reprezentacija Hrvata iz Vojvodine

trudom i zalaganjem zavrijedio sam kapetansku vrpcu i s ponosom je nosim. Imali smo mnogo bolju i jaču momčad ali smjena generacija je neminovna. Uvjeran sam da su i ovi mladi dečki dostojni dresa reprezentacije hrvatske zajednice u Vojvodini, što će u bliskoj budućnosti zasigurno i dokazati.«

Koordinator reprezentacije i predsjednik Odbora za sport HNV-a *Petar Kuntić* također je žalio zbog slabog starta i nemogućnosti obrane naslova, ne tražeći razloge u umoru od puta i lošoj posloženosti ekipe, već u stalnom rivalitetu s Hrvatima iz Austrije, koja je uvijek nezgodan protivnik.

»Krivo mi je, jer smo razmazili naše vjerne navijače, naviknuli ih na odlične rezultate, pa će svakako biti zamjerki.«

Međutim, kako sam kaže, *Kuntić* je kivan na osnivača, na konto reprezentacije

nije stigla niti jedna kuna, niti jedan dinar od poreznih obveznika Republike Hrvatske i Republike Srbije i ostalo je da se snalaze moljajući donacije, kojih je sve manje, uvažavajući gospodarsku situaciju i u Hrvatskoj i u Srbiji. Zato, ako ostane ovako, kane reprezentaciju registrirati kao nevladinu udrugu i pokušati riješiti pitanje financija, jer natjecanja su skupa i zahtjevnija, a rezultati im daju za pravo da očekuju i bolje.

Marinko Poljaković izbornik je reprezentacije hrvatske zajednice u Vojvodini od osnutka, od 2006. godine, i zadovoljan je pređenim putem. I nakon odlične igre i uvjerljive pobjede nad Italijom ne skriva tugu. Žali za propuštenim, za divnim prigodama protiv Hrvata iz Austrije i kontrom koja im je oduzela mogućnost obrane naslova.

»Žao mi je što nismo bili kompletni, jer nam nedostaju *Kekezović* i *Čović*, plus *Babić* i *Nimčević*, koji su u Švicarskoj. I još njih par koji

igraju u Mađarskoj, te nemaju pravo nastupa za reprezentaciju. E samo da je *Kekezović* došao, sigurno bi igrali za prvo mjesto«, uzdahnuo je *Marinko* i dodao: »Žao mi što dogodi nećemo vidjeti *Nicu* (idu samo prvi i drugi), ali osvajanje naslova u Beču osigurava odlazak na Svjetsko prvenstvo u Kanadi, u ljeto 2015. godine. Imamo dvije godine, dostatno da izbrusimo ovu mladost i posložimo najbolju momčad, a onda nas u dvije godine čekaju tri jaka natjecanja i bit ćemo spremni«, ustvrdio je izbornik *Poljaković*.

Ali život ide dalje, a ono što ga raduje je činjenica da su danas reprezentacija Vojvodine u pravom smislu te riječi. Tu su igrači iz Subotice i okolice, *Naglić* iz Mitrovice, *Renić* i *Gašparević* iz Novog Sada, tu su nogometaši iz Pančeva, Podunavlja, Sonte i Sombora, puno mladih momaka s raznih strana Vojvodine, pa ova mladost može bilježiti još bolje rezultate.

Slavko Žebić

Defile na otvorenju

Četvrto mjesto

Boljim izvođenjem penala Hrvati iz Slovenije su osvojili treće mjesto, dok je reprezentacija Hrvata iz Vojvodine, na koncu, osvojila četvrto mjesto na IV. europskom nogometnom prvenstvu hrvatskih manjina.

POGLED S TRIBINA

Novi europski ispiti

Prvi puta u svojoj povijesti hrvatski nogometni klubovi koji su izborili nastup u kvalifikacijskim susretima europskih kupova igrat će kao dio ujedinjene Europe u koju će Hrvatska službeno ući 1. srpnja. Naravno, formalno članstvo u Europskoj Uniji neće donijeti nikakve posebne privilegije, ali bi ova 2013. godina mogla zbog svega navedenoga biti pomalo talična i donijeti više sreće Dinamu, Hajduku, Rijeci i Lokomotivi koja će debitirati na euro nogometnoj sceni.

Hrvatski prvak Dinamo igrat će 16. ili 17. srpnja u drugom pretkolu Lige prvaka protiv šampiona Luksemburga Fola Eschea. Problema naravno ne bi trebalo biti, kao što ih ne bi smio imati ni osvajač nacionalnog kupa Hajduk, koji će u drugom kolu kvalifikacija za Ligu Europe igrati protiv boljeg iz duela 1. kola između Turnove (Makedonija) i Suduve (Litva). Riječani će u istom natjecanju čekati pobjednika duela Prestatyn Towna (Wales) i Liepajas Metalurgsa (Latvija), dok će debitant Lokomotiva imati realno najjačeg protivnika očekujući boljeg boljeg iz dvoboja Dinamo Minska (Bjelorusija) i Kruoje (Litva).

Objektivno, ždrijeb je prvih susreta gotovo svim hrvatskim predstavnicima išao naruku i izuzev Lokomotive, svi ostali bi trebali imati samo jači trening za sljedeću rundu i znatno jače protivnike.

No, niti jednog protivnika se ne smije potcijeniti. Osobito ne kada se igra u Europi. Sjetimo se samo irskog Shelbournea i Hajdukova debakla prije nekoliko godina.

Bez obzira na sve, to je samo sport. A život je nešto drugo.

Za utjehu svima koji neće ove godine igrati u Europi, od prvoga dana srpnja automatski će svi, kao punopravni članovi europske zajednice država svaki svoj susret igrati u europskom okruženju. Bilo to u Umagu ili Erdutu, Dubrovniku ili Čakovcu.

D. P.

NOGOMET

Hrvatska startala pobjedom

Nogometna reprezentacija Hrvatske (U20) pobjednički je započela nastup na Svjetskom prvenstvu igrača do 20 godina koje se igra u Turskoj. Na startu skupine F pogotkom Rebića izabranici Dinka Jeličića svladali su u Bursi vršnjake iz Urugvaja (1-0). Sljedeći susret je protiv Uzbekistana, koji je u prvom kolu bio bolji od Novog Zelanda (3-0).

TENIS

Dobar start na Wimbledonu

Pobjedama u prvom kolu trećeg Grand Slama sezone, na travi Wimbledonu Marin Čilić (6-3, 6-4, 6-4 protiv Baghdatisa) i Mirjana Lučić – Baroni (6-1, 6-4 protiv Arvidsson) izborili su prolaz u sljedeću rundu turnira nad turnirima.

ODBOJKA

Pobjeda protiv Turske

Nakon pomalo neočekivanih poraza od Izraela (3-2) i Bjelorusije (3-1), hrvatski odbojkaši su zabilježili pobjedu protiv Turske u posljednjem kolu drugog turnira skupine C Europske lige.

Unatoč lošijim nastupima u Izraelu, Hrvatska je i dalje prva s 13 osvojenih bodova, a sljedeći turnir igrat će se u Turskoj ovoga vikenda (28.-30. lipnja).

Temeljem članka 11. stavak 1. Pravilnika o radu JKP »Vodovod i kanalizacija« Subotica, v.d. direktor raspisuje

**NATJEČAJ ZA PRIJEM U RADNI ODNOS
JEDNOG IZVRŠITELJA NA POSLOVE
RADNOG MJESTA – ZAMJENIK DIREKTORA**

**Kandidat treba ispunjavati sljedeće uvjete:
VRSTA I STUPANJ STRUČNE SPREME:**

- da ima visoko obrazovanje stečeno na studiju drugog stupnja (master akademski studij, specijalistički akademski studij, specijalistički strukovni studij, magistar znanosti), odnosno na osnovnom studiju u trajanju od najmanje četiri godine
- pravne, ekonomske, građevinske, kemijske struke ili tehnološke struke

Kandidat se prima na neodređeno vrijeme.

POSEBNI UVJETI:

- radno iskustvo: najmanje 3 godine u struci
- poželjno poznavanje engleskog jezika,
- rad na računalu
- vozačka dozvola B kategorije

Uz prijavu na natječaj dostaviti sljedeća dokumenta :

- CV kandidata
  - ovjeren preslik diplome
  - dokaz o vozačkoj dozvoli „B“ kategorije
- Rok za prijavljivanje na natječaj je 8 dana od dana zadnje objave natječaja u sredstvima javnog informiranja.
Prijave na natječaj slati na sledeću adresu :
JKP »Vodovod i kanalizacija« Subotica, Trg Lazara Nešića 9/a
s naznakom za:
»NATJEČAJ ZARADNO MJESTO – ZAMJENIK DIREKTORA«

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

U najljepšem dijelu Kertvaroša prodajem dio obiteljske kuće, poseban ulaz, cca 64m². Potrebna adaptacija. Cijena 14.000 eura. Postoji struja, voda, kanalizacija, mogućnost priključka na plin. Tel.: 024-572-875, 063/8838747.

Prodajem umjetničku sliku »Sofa« – ulje na platnu akademskog slikara Tilića. Cijena 1.500 eura. Tel.: 065 429 4097.

Povoljno izdajem veliko dvorište pogodno za parkiranje kamiona, većih vozila pa čak i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u Subotici, čuvano 0-24 h. Tel.: 064/9640745.

Prodajem stambeno poslovni prostor u strogom centru Subotice – Petra Drapšina 2, u površini od cca 48 m². Tel.: 063/75-44-440.

Prodajem Kirbi nov, neraspakovan, sentria mikron magic, hepa filtration with mikroalergen tehnology. Cijena 950 eura. Tel.: 0652190496.

Prodaju se tvornički univerzalni skoro nov cirkular, nov el. šporet s ravnom pločom HANSA, ZOB, spavaća starinska bunjevačka soba i oprema, nošnje, trezarijski stol, stolice, tepih i sl. i moderna venčanica. Tel.: 060053570 ili 024-532570.

Prodajem bilijar stol – karambol iz 1875. godine, antikvit, veoma očuvan s 3 x 3 kugle od original slonovače. Rezervna čoja iz Amerike. Od 1983. godine uopće nekoristišten, za 3500 eura. Tel.: 024-572-875 ili 063-8838747.

Izdaje se dvosobni namješten stan na Proizivci. Tel.: 069 - 2887213.

Prodajem priručnike za pripremu državne mature u RH i to: matematika, hrvatski, engleski, te biologija, fizika, kemija. Zvati 063 - 8820654.

Izdajem jednosobni namješten stan, blizu Ekonomskog fakulteta, telefon, CATV, interfon, TA peč, priključak na ADSL. Tel.: 064 - 3285657.

Prodajem veću termoizolovanu kompletno završenu tehnički primljenu katnicu (13 x 11) sa suteronom, CG i svim infrastrukturnim priključcima (voda, kanalizacija, telefon, internet, gas) u centru Sombora. Tel.: 025-449-220; 064-280-84-32.

Prodajem traktor Torpedo tip TD 4506 izdanje 1979 god. Registriran, izvršena generalna popravka i u odličnom je stanju. Tel.: 061-1621820.

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Subotica - Centar, izdaje se poslovni prostor 96 m² – 4 prostorije pogodan za urede, predstavništva, agencije. Tel.: 024 529-745; 063 518-218.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okrugić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem Singer šivaći stroj star preko 100 godina. Malo korišten, sačuvan s original papirima, za 100 eura. Tel.: 572-875; 0638838747; 0690094246;

Primila bih na dvorbu, spremanje ili druge kućne poslove. Tel.: 065/531-99-28.

Iznajmljivanje čokoladne fontane za rođendane, vjenčanja i razne druge prigode. Tel.: 069/524-7860.

Izrađujem ručno šivene tradicionalne ženske bunjevačke, šokačke i mađarske papuče. Tel.: 064/054-3720.

Crikvenica – izdajem apartmane blizu mora. Tel.: +385 51 241-053.

Prodajem Renault CLIO 1,2 crvene boje, 3 vrata, decembar 2011, prešao 4500 km. Tel.: 063/516-300.

Prodaje se ulični dio kuće u Kertvarošu, u ulici Kizur Ištavana, površine 120 m² sa svom infrastrukturom. Objekt je legaliziran. Cijena 38.000,00 eura. Tel.: 063 8838747; 069 0094246.

Prodajem kozje mlijeko i sireve u Subotici. Tel.: 064 2380088.

Prodajem vijetnamske svinje i švicarske patuljaste koze. Tel.: 064 2380088.

Nudim uslužno kuhanje domaćeg sapuna, sirovina osigurana. 50 posto gotovog sapuna nudim osobi koja poznaje tehnologiju. Tel.: 069 2887213.

Prodajem obiteljsku kuću u »Kertvarošu« oko 180 m². Postoji sva infrastruktura, legalizovana, na mom imenu. Cijena 40.000,00 eura. Tel.: 024-572-875; 063-8838747; 069-0094246.

Prodajem stan u Zagrebu – Gajnice, 52,80m² + ostava u podrumu. Stan ima 2 sobe, kuhinju, kupao, wc, predsoblje, terasu. Neposredna blizina vrtića, škole, ambulante, tržnice i ostalih sadržaja. Tel.: 064-3690680.

Izrađujem po narudžbi ručno šivene tradicionalne ženske bunjevačke, šokačke, mađarske i bizovačke papuče. Tel.: 064 0543720.

Povoljno dekoriranje dvorana za vjenčanja i rođendane, izrada perlica za zvanice, poklon korpe i dekorativno pakiranje darova. Tel.: 064 0543720.

Prodajem ulični dio obiteljske kuće. U jednom dijelu potrebna adaptacija. Postoji struja, voda, kanalizacija, kablovska. U najljepšem je dijelu Kertvaroša. Cijena 40.000 eura. Tel.: 024 572-875, 063 8838747, 069 0094246.

Prodajem salaš i 2 jutra zemlje kod željezničke stanice Ljutovo, Mažuranićeva 21. Tel.: 061 2358099.

CROARI Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
 Ulica i broj: _____
 Mjesto i zemlja: _____
 Telefon i e-mail: _____

Uz popust od 20%

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**
 * **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBR5 22
 VOJVODANSKA BANKA
 AD MS FIL. SUBOTICA
 IBAN: RS3535500000020029242 I
 NIU Hrvatska riječ,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
 NIU »Hrvatska riječ«,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica
 Uplatu izvršiti na broj žiro računa
 355-1023208-69

ČESTITAMO: ROĐENJE SINA U OBITELJI BUTORAC

Kosti je ime dala Mia

Obitelj *Butorac* dobila je nedavno prinovu, svog četvrtog člana. Nakon kćeri *Mie* ('08), *Tomica* ('81) i *Sanja* ('83) dobili su sina *Kostu*. Muški potomak rođen je 30. travnja nakon trudnoće koja je protekla u redu:

»Hvala Bogu, proteklo je sve u redu! Pripremali smo se isto kao i za prvo dijete, pripremali smo razne stvari, a čak smo i preličili sobu u zelenu boju. Zelenu smo odabrali kako bismo imali neutralnu boju, koja će odgovarati i dječaku i

djevojčici, i Miji i Kosti«, kaže ponosni otac.

On dodaje kako je cijela obitelj bila od početka uključena u sve događaje:

»Mia je pomagala tijekom trudnoće, pripremala se za rođenje mlađeg brata, jako je iščekivala dolazak mame i bebe iz bolnice. Silno je željela vidjeti lice male bebe, kome li će sličiti. Nije bilo nijednog znaka ljubomore, pomaže nam pri spremanju, tu je pri kupanju bebe, aktivna je pri oblačenju. Svi se jako radujemo bebi«, dodaje Tomica.

Glava obitelji Butorac je trenutačno na godišnjem odmoru kako bi bio uz svoju suprugu Sanju i malu bebu. Slobodne dane je već iskoristio tijekom njihova izlaska iz bolnice, tako da odmor provode skupa. Međutim, nisu sami jer im pomažu i skrbe za njih i djedovi i bake, te tetke.

Naravno, pitanje po kome je dijete dobilo ime ni ovaj put nismo mogli izostaviti. S obzirom da se nalazimo u jubilarnoj 1700. godini Milanskog edikta, koji je proglasio car Konstantin, pitali smo se je li to ili nešto drugo utjecalo na odabir imena. Kosta inače spada među tisuću najčešćih imena u Hrvatskoj, koje je bilo posebno popularno u desetljeću iza Drugog svjetskog rata. No, stvar se zapravo drugačije dogodila:

»Dječak nije dobio ime ni po kome iz obitelji. Ime za bebu je izbrala sestra, Mia jer joj se jako svidjelo. Popričali smo o tome i dogovorili se na polovici trudnoće. Upravo smo i izabrali ime Kosta a ne Konstantin, kako ne bi bilo kasnije nekih nadimaka, već da se ime koristi onako kako je dano«, ističe otac.

Naravno, rođenje muškog potomka, nositelja prezimena, proslavljeno je doma u društvu prijatelja i rodbine, braće, sestara, a s obzirom da se sve događalo oko praznika rada, bilo je odličnih prigoda da se slavi.

Konstantin inače na latinskom jeziku znači postojan i čvrst, tako da su Butorci obogaćeni za bebu koja je predodređena da im postane oslonac. Do tada, on im je izvor radosti, koju se nisu ustezali podijeliti s našim čitateljima.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

Slatki snovi

Čeljadi moja, faljen vam Isus, jevo ja ujutru rano sidim pod orom na salašu, pijem rakijicu, nisam vam ja niki rakijaš, al doktor mi kazo da bi tribo popit po jednu na dan da se krv razređiva, no doduše pokadgod ja nju i mal-koc više razridim radi

preventive. Moram vam izdivanit kako sam prošo: idem na mojoj bicigli odaleg somborskim putom i skrenem u Bečar atar, kad ono on lipo izbetoniran, s obadvi strane lipi jendeki, ta nedaj Bože da čovik sleti s bicigle kad malo »razridi krv«, bome bi se dobro smlatijo i istiro ajer iz cuboka. Svudak lipo pokošena ambrozija, ta šta da vam divanim, ne milina ko milina već to nije lipo kazano. Ja sav sričan, Bože moj dover-glam u selo i falim na sva usta i putare i ovu novu vlast. Došo kući i užno pa ću malo razridit krv čašom vina, a žena kaže – ta mani se sad vina neg moraćeš kočijašit do varoši, triba odnit nanu kod doktora. Ajd dobro, sili mi i ajd u varoš. Uzelenom špitalju kažem ja onim curama – jevo ja dono moju nanu, a nemamo zakazano, vi zakažite ako triba, ja ću je donet drukput, ta ima kada, ona ima samo osamdest jednu godinu, a one meni lipo poskakale sa stocova, jednoj se još i stoc privrnijo kako je žurila, pa uglas na me: »Ta nemojte bać Branko, ta di ćete ić natrag, jevo oma će to bit i snimanje i vađenje krvi, a tute su i svi doktori i obavićete sve u jednim putu. I mi srićni idemo kući i nana se nika trglu, u prvoj pateki nusput dobili sve likove i to zabadavad, kaže patekarka ukinute su bać Branko sve one silne doplate i svi su likovi sad na listi. Ju te sriće i radosti, kugod da sam u onoj zemlji dembeliji. Al oš vraga, pripovitka ide dalje... Štogod me tako ošinilo po vrvovima prsti-

Piše: Branko Ivković

ju kugod da sam i ne znam di turijo pa me nebi tako zabolilo, kad sam onda opcovo i skočijo, a ono mrkli mrak u sobi, ova moja naerila niku natkasnu, a ona valda od orovog panja otac je njezin, to je još bila didina, pa kad sam opalijo palac

o nju oma mi pomodrijo palac ko fiškalov plajvaz, koji kako se dovučem do lektrike i kvrc, soba sine vidim ja di sam, vrućina kugod vrag, sav sam se oznojijo, a ono što me opaućilo po vrvovima prstivi je bijo ventilator i to niki rđav sa buvljaka, ova moja mamurno će: »Vidi šta si radijo, sad si pokvarijo ventilator«, a što ja nedilju dana neću moć užnat s kašikom baš je briga. Sve ću ja to priživit, mlavnijo je mene već i bik, pao sam ja već i s tavanca, a čeljadi moja ja sam skonto da sam ja svu onu lipotu sanjo, al ne da mi vrag mira pa ću: »Jal ženo, kad mi tribamo nosit nanu u varoš kod doktora?«, a ona će bisno, ne znam koji joj andrak, »ta triba je triput nosit, na vađenje krvi za misec dana, na plućno za sedam nedilja, a za srce krajom kanikule, al prvo još moramo kupit jedared dvared ove stare likove, već šta si se navrzo na nanu i uzvrtijo si se kugod da imaš pundravca u turu, već trni tu selci i ligaj. »Kad sam onda uzo dunju i vućijo je u ambetuš, dok ovaj vako grije odozgor rišijo sam da ću spavat pod čaršapom, spavo bi ja u ambetušu, al sad i komarci niki hibridni, grizu se kugod vragovi pa ne smim. Eto sad kad sam se napripovido idem sist na biciglu i idem u Bečar atar, pa ako je i dalje prašan onda stvarno kogod laže, pa čak i onaj što sanjanje raspoređiva. Idem, tijo sam još nalit jednu rakijicu, al ova moja odnela bocu. Čeljadi moja zbogom do drukput, vaš Branko Ivković.

28. lipnja 2013.

Smrkava se u po dana

Uranijo bać-Iva, pa će na bunar, ko i svako božje litnje jutro. Ništa mu ni slađe, neg izajt, pa dok pitlovi oglašavu jutro, izvuć kabov lipe ladne vode i umit se. To ga oma rasani i bude mu lip cili dan. Volji po dvoru i po bašće malo šuškat dok je još ladovina, na vrime namirit marvu i živinu, pa potli može u vojacu bazdalikat koliko oće. Al odjutros nikako ni mogo dojt sebe. Samo što je otvorijo vrata od ganka, ko da ga niko poljo ladnom vodom.

Piše: Ivan Andrašić

Ni ni primetijo kad i kako je došla jesen. Napolju ladno, sipi na dosadna košica što ne zna stat nedilju dana. Čutu i pitlovi i kerovi, samo se nikako tugaljivo oglašavu tičice. Bać-Ivina skuvala kafu, popiju svako jutro pri neg što otide u fabriku. Više ne donasu lepinje od pekara, kupu kruv u dućanu. Tamo donesu nikaki izdaleka, al da vidiš čuda. Kod njevoga pekara vekna četredestsedam dinara, a u dućanu taj što donesu izdaleka tristdevetdinara. I još je pet deka težji neg vaj kod pekara. »Eto, ne moraš sad svako jutro naki vrući iza sna u red, pa na promaje čekat lepinju. A pravo da ti kažem, ne marim za fruštuk ponet i voga kruva od juče«, veli njegova i razalje kafu u šolje. »Ta ni mene teško stat u red, al zašto žurit tamo, kad se vamo dobro ušpara? A bome, uvijek i lipi, friški kruv. Ne vridi jim pogrijavat, dok ne dojde do nas skorepijo bi se ko panak. A koliko si mi se samo put žalila, da ti se na lipa, rskava lepinja do fruštuka stvrdne da je ne mož évakat?«, veli bać-Iva priko šolje. Sad već ni u stajama no bilo vrućina, ščim su otvorili vrata, unišlo toga lalnoga zraka, pa se njegova malo i naježila. »Bome, ne znam kako bi se navukla, kanda ću opet izvadit iz šifonera ne jesenske aljine. A moraću i ambrelo ponet, vo neće pristat skoro«, veli i otide u sobicu. Bać-Ive se više ni ni išlo napolje. I njega uvala nikaka zimomorija, pa ne zna jel lito jel jesen. Eto, već su svi zabardali da se ujesen digne struja, a onda zoto i sve po dućana, kažu oma su jim veći svi troškovi. Znade i da kad dojde žetva, brašno i kruv budu još nikako, od paora se žito pokupuje podništo, al ščim dojde jesen, oma se digne, kažu od novoga žita je, pa su veći troškovi. A kako i ne bi bili, kad žito više ne prodaju paori, neg država. Digne se i meso, digne se i riba i... i... šta se sve ne digne, a samo brog te struje. »Nego, nisam ti rekla, obračunali nam struju za prošli misec, baš juče doneli cidulju. Bome, nisam primetila da se na televizije digla, al da vidiš, na cidulje jeste. Manje smo trošili neg prošloga miseca, al više moramo platit. A rekli da će s edignit tamo digod najesen«, veli njegova i navlači jesenske cipele. »E, pa vidiš, ništa više ni čudno. Gle samo kako je odjutros vrime. Ladno, pada, pa sam se i ja svaj zbunijo, mislijo sam da sam prispavo lito. Eto i ti se navukla u malo deblje ruvo i ponela ambrelo. Pa šta se onda čudiš letričarima što su se i oni zabunili, pa struje nasapili po jesenskomu? Nisu ljudi krivi, vad nećedu uvik gledat na kalendar? Njima dosta i da pogledu kroz pendžer i tako oma vidu da je došla jesen. A vi po dućana se ravnu po njima, pa tako dižu sve i sva. Jedino se nama nadničarima nikad ne diže, pa nam je sve sve jedno. Zoto nam se i u po dana, bila jesen jel ne, uvijek samo smrkava«, mudro će bać-Iva i otide pomuzit Šaru.

28. lipnja 2013.

Shakespeare: Slabosti, ime ti je žena.

Roland: Ljudi stvaraju djela, a žene ljude.

Balzac: Tko može upravljati jednom ženom, može i cijelim narodom.

Salaš u moru žita!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Đuro Pultika

Koje godine i gdje se rodio čuveni hrvatski slikar Đuro Pultika?

Tko ga je uveo u svijet slikarstva?

Gdje je započeo umjetnički studij?

S kojim slikarima čini glasoviti dubrovački slikarski trio?

Što karakterizira njegov slikarski izraz?

Koji su njegovi česti motivi?

Gdje je sve samostalno izlagao?

Kada i gdje je umro Đuro Pultika?

Rodio se 26. siječnja 1922. godine u selu Bosanka (Dubrovnik).
Kosta Strajnić.
U Zagrebu, ali ga prekinuo i vratio se u Dubrovnik.
S Antunom Maslom i Ivom Dulčićem.
Zarbi kolorizam u monumentalnosti izraza.
Plošni akti.
Zagreb, Split, Rijeka, Gent, London, New York, Pariz, Rim...
Umrro je 14. prosinca 2006. godine u Dubrovniku.

Na igranci priđe momak djevojci:

- Plešeš?

- Plešem – odgovori ona.

- Onda ustani i idi pleši. Ja bih sjeo!

Vraća se mali Ivica iz škole:

- Kako si završio prvi razred? – upita ga otac.

- Tata, ti si nogometaš, pa ćeš razumijeti. Obnovio sam ugovor na još godinu dana.

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo i urednica Hrcka)
Zlata Vasiljević (dopisništvo Sombor)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

365
DANA

ODLOŽENO PLAĆANJE!

čekovima građana, u jednakim
mjesečnim ratama, na dijeli asortiman

VIKEND AKCIJA U KTC-u

28.6. - 1.7.2013.

1.7.2013.
OTVORENJE!

POZIVAMO VAS NA
OTVORENJE MINI
MARKET U APATINU
SRPSKIH VLADARA 2 - U 12 sati

Mlijeko Meggle 2.8 % mm 1 l

~~89.90din~~

75.90din

-15%
POPUSTA

Panirani fishburgeri rinfuzno 1kg

~~259.90din~~

219.90din

Banane svježe 1kg

~~95.90din~~

85.90din

IZ PONUDE
IZDVAJAMO

Brašno T500 1kg

~~58.90din~~

47.90din

Grah tetovac 800g

~~234.90din~~

194.90din

1kg = 243.63din

Tuna komadići Happy 170g

~~125.90din~~

99.90din

1kg = 587.65din

Bref Fresh dream I Flower
dream + 3x refill

~~359.90din~~

279.90din

-22%
POPUSTA

Multi rende - cjedilo za
rajiću Colossus CSS-5556

~~899.90din~~

599.90din

-33%
POPUSTA

ORGULJAŠKI
KONCERT

IZVOĐAČ:
SAŠA GRUNČIĆ

GLASOVI ORGULJA U RAVNICI

SKLADBE
HRVATSKIH
SKLADATELJA
IZ
VOJVODINE

STANISLAV PREPREK

ALBE VIDAKOVIĆ

JOSIP ANDRIĆ

KOVAČICA, SLOVAČKA EVANGELIČKA CRKVA A. V.

NEDJELJA, 30. VI. 2013. S POČETKOM U 20 SATI

BEOGRAD, KATEDRALNA CRKVA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

UTORAK, 2. VII. 2013. S POČETKOM U 20 SATI